

Ekwo

Ndu Uke

Ngweja-akpo-oku

1 ¹ Chipfu gbẹ l'ulo-ekwa-ndzuko kua Mosisu oku bya epfuru yeru iya; su iya: ² "Waa opfu, ii-pfuru nu unwu Izurelu baa: O -duru g'unu ha onye gude ngweja abya anu Chipfu; g'onye ono jejekwa l'eka eswi; ozoo aturu me eghu iya doru je akputa nanu gude bya anu iya.

³ "O -buru onye bu eswi be o gude abya egweru mu ngweja-akpo-oku; g'onye ono kputakwa oke-eswi, adudu eka iphe mebyiru iya; bya anu lonu-abata ulo-ekwa-ndzuko; k'ophu Chipfu a-natakwanu iya. ⁴ G'onye ono byabe anu ono, o nuru g'o buru ngweja-akpo-oku ono eka l'ishi. Aa-nata iya g'o nochia enya onye ono; buru iphe, ee-gude pfua ugwo iphe-eji, onye ono meshiru. ⁵ G'onye ono nodu l'iphu Chipfu gbua oke-eswi ono. Unwu Eronu, bu ndu-uke egude mee oke-eswi ono phephee oru-ngweja mgburugburu; mbu lonu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono. ⁶ G'o swakwaa anu ono akpo; bushia anu iya iphiriba iphiriba. ⁷ Unwu Eronu ono, bu onye uke ono abya akpobe oku l'oru-ngweja ono; bya eworu nkudu doo byemu-byemu l'oku ono. ⁸ Ndu uke ono, bu iya bu unwu Eronu ono abya eworu iphiriba iphiriba anu ono; mekpoo ishi iya; yee ebà iya doo le nkudu ono, e doru l'oku ono, a kpoberu l'oru-ngweja ono. ⁹ Iphe-epho iya; waa eka iya; me okpa iya be onye ono e-gude mini saa asasa. E -mechaa; onye uke atuko iphemiphe ono kpo oku l'oru-ngweja ono; g'o buru ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree.

¹⁰ "O -buru l'onye obu bu eghu; ozoo aturu be o gude bya egwe ngweja-akpo-oku; g'o bukwaru iphe, oo-wota bu okee ya, adudu eka iphe mebyiru iya. ¹¹ G'onye ono gha iphu l'uzo isheli woru iphe-ngweja ono gbua le mgbureku oru-ngweja ono l'atatiphu Chipfu. Unwu Eronu, bu ogbo-uke eworu mee anu ono phephee mgburugburu oru-ngweja ono. ¹² Onye ono eworu anu ngweja ono bushia iphiriba iphiriba. Onye uke abya achiru yele ishi iya; yee ebà iya doo byemubyemu l'eli nkudu ono, no

l'oku ono, a kpoberu l'oru-ngweja ono. ¹³Iphe-epho iya; waa eka iya; yee okpa iya be onye ono e-gude mini saa asasa. Onye uke atuko iphemiphe ono kpoo oku l'oru-ngweja ono; g'o buru ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree.

¹⁴“O -buru l'oo iphe furu nkù be onye obu gude bya egweru Chipfu ngweja-akpo-oku obu; g'o bukwaru ndo; ozoo kparaka be oo-gude bya. ¹⁵Onye uke anwuta iya bya l'oru-ngweja ono; bya aswi-bufu iya ishi woru iya kpoo oku l'oru-ngweja onoya. L'o haa mee ya g'o lashia l'aguga oru-ngweja ono. ¹⁶L'o bya achifuta iya okpa-nri; bya anmashia ya eba bya eworu iya wushi l'ibiya k'uzo enyanwu-awawa oru-ngweja ono; mbu l'uzo eka ono, aawushije ntù ono. ¹⁷L'o gbè lè nkù ènu ono lajaa ya ebo g'o gheru onu; ole g'o to lajahashi iya ebo g'o nodu iche iche. Onye uke abya eworu iya kpoo oku l'oru-ngweja; mbu l'eli nkù ono, e doru l'eli iya ono; g'o buru ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree.”

Ngweja-nri

2 ¹“O -buru onye gude ngweja-nri abya agwa Chipfu; g'onye ono gude ukpokutu iphe gude bya. L'o gbashì iya manù; yekwa iya pho unwù-isensu. ²O -mechaa ya nno l'o woru iya nu unwu Eronu, bu ndu-uke. G'onye uke woru ukpokutu iphe ophu jiru mkpoji-eka a gbashiru manù; bya eworu iphe, bu unwù-isensu, e yeru iya kpoo oku l'oru-ngweja ono; g'o nochia enya ngweja-nri ono; g'o buru iphe, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree. ³Ngweja-nri ono ophu ghuduru nu a-buwaro ke Eronu yee unwu iya. O du nsò shii kele o shi lè ngweja, aakpo oku anu Chipfu.

⁴“Teke o bu ngweja-nri, e gheru lè ntù-oku be i wotaru; g'o bukwaru akara, e yeduru iphe, ekoje buredi, e meru l'ukpokutu witi, a gworu lè manù; odumeka l'o buru echa-mbekee, e yeduru iphe, ekoje buredi, a gworu lè manù. ⁵Teke o bu lè ngweja ngu bu ngweja-nri ophu e gheru lè mbeji; g'o bukwaru ukpokutu ereshi, a gworu lè manù; mbu ereshi, e yeduru iphe, ekoje buredi. ⁶Gwepyashia ya egwepyashi; l'i bya agbashì iya manù l'eli; kele o bukwa ngweja-nri. ⁷Teke o bu lè ngweja ngu bu ngweja-nri, e shiru l'ite; g'o bukwaru ukpokutu ereshi, e yeru manù be ii-gude mee ya. ⁸O buru ngweja-nri, dugbaa egube ono be unu e-gudeje byapfuta Chipfu. Teke e gwetarù iya bya anu onye uke; l'o gude iya bya l'oru-ngweja ono. ⁹Onye uke ono e-wota ophu a-no-chi enya ngweja ono je akpoo oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree. ¹⁰Ngweja-nri ono ophu phoduru nu buwaa ke Eronu yee unwu iya. O du nsò shii kele o shi lè ngweja, aakpo oku anu Chipfu.

¹¹“G'o to dukwa ngweja-nri, unu gude abya agwa Chipfu, unu e-yeje iphe, ekoje buredi. Mbu-a; g'o to dukwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi;

ozoo manụ-ẹnwu, unu e-ye lẹ ngweja, unu akpọ ọku anụ Chipfu. ¹²Unu e-yekọbeje iya lẹ ngweja akpuru mbụ, iphe, unu kọru l'opfu unu mịtaru abya anụ Chipfu. Obenu lẹ-a; g'a ta kpọkwa iya ọku l'ọru-ngweja g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dū Chipfu ree. ¹³G'onye gude ngweja-nri abya agwa Chipfu yejekwa iya únú. Ophu i kwejekwa g'únú ọgbandzu Chileke ngu ono ta adu lẹ ngweja-nri ngu. Mbụ-a; yejekwa únú l'iphe, bukpo ngweja, iigwekpoo egwegwe.

¹⁴“Ọ -buru l'unu gude akpuru mbụ, iphe, unu kọru l'opfu unu mịtaru gude abya egweru Chipfu ngweja-nri; unu gbutakwa ishi ereshi, dukwadu oyii; hua ahùhù gude gwee ngweja-nri ọbu; unu tsukwaa ya etsutsu. ¹⁵Unu gbashikwa iya manụ; yekwa iya pho ùnwù-isensu; kele ọ bukwa ngweja-nri. ¹⁶G'onye uke hata nwọphu a-nọ-chi ẹnya ngweja ono kpọ ọku; mbụ iphe, shi l'ereshi ono, e tsuru etsutsu gbashị iya manụ ono; mekpoo iphe, bụ ùnwù-isensu, e yeru iya. Ọ buakwaa ngweja, aakpọ ọku anụ Chipfu.”

Ngweja-ẹhu-guu

3 ¹“Ọ -buru onye gude ngweja-ẹhu-guu abya agwa Chipfu; ọ -buru oke-eswi; ozoo ne iya bẹ o gude abya agwa Chipfu ọbu; g'onye ono gudekwa ophu adudu ẹka iphe mebyiru iya. ²G'onye ono woru ẹka byabẹ iphe ngweja ono l'ishi. O -mechaa nno l'o woru iya gbua l'ọnu-abata ọlo-ẹkwa-ndzuko. E -gbuchaa ya; unwu Eronu, bụ ndu-uke egude mee-iphe ono je ephephee ọru-ngweja mgburugburu. ³L'ọ gbẹ l'iphe ngweja-ẹhu-guu ono bota anụ, aa-kpọ ọku nụ Chipfu. Iphe, aa-bota bụ ẹba, kwechiru iphe-ẹpho iya; waa ophu nọkota l'iphe-ẹpho iya l'ophu. ⁴L'ọ botakwapho àkpùrù iya ẹphenebo yekọbe iya; waa ẹba, dū iya nū, bụ ophu nọ l'uzo ose iya. G'ọ tuko anya iya ẹphe l'àkpùrù iya ono bọfuchaa. ⁵G'unwu Eronu woru iya kpọ ọku l'ọru-ngweja l'eli ngweja-akpọ-ọku ono, nọ l'eli nkụ, e doru l'ọku ono; g'ọ buru ngweja, aakpọ ọku anụ Chipfu, mkpọ iya dū Chipfu ree.

⁶“Ọ -buru onye bụ aturu; ozoo egbu bẹ o gude abya anụ Chipfu ngweja-ẹhu-guu; ọ -bụ okee ya-o; ozoo nyee ya-o; g'ọ nukwa ophu adudu ẹka iphe mebyiru iya. ⁷Ọ -buru nwaturu bẹ onye ono kpụ bya anụ ke ngweja ọbu; g'ọ kpukwaru iya bya l'iphu Chipfu. ⁸G'onye ono woru ẹka byabẹ iphe ngweja ono l'ishi; woru iya gbua l'ọnu-abata ọlo-ẹkwa-ndzuko. E -mechaa; unwu Eronu egude mee anụ ono je ephephee ọru-ngweja mgburugburu. ⁹Onye ono abya agbẹ l'anụ ngweja-ẹhu-guu ono buta anụ, ee-gude gweeru Chipfu ngweja, aa-kpọ ọku nụ iya. Ẹba iya g'ọ ha bẹ ee-hetagbu; teme l'a gbẹ lẹ mgboru ọkpụ okpurukpu iya gbujita upfumọdzu iya l'ophu, bụ ẹka ẹba aduje ono. Ẹba, kwechiru iphe-ẹpho iya; waa ophu nọkota l'iphe-ẹpho iya bẹ ee-hetafua. ¹⁰L'ọ botakwapho àkpùrù iya ẹphenebo yekọbe iya; waa ẹba, dū iya nū, bụ ophu nọ l'uzo ose iya. G'ọ

tũko anya iya; epehe ƙe àkpùrù iya ono bofuchaa. ¹¹ Onye uke ewota iya je akpòoru Chipfu òku l'òru-ngweja; kele o bu nri; mbu ngweja, aakpo òku anu Chipfu.

¹² “O -buru onye bu egbu be o kpu bya egwe ngweja obu; g'onye ono kpatakwa iya pho bya l'iphu Chipfu. ¹³ G'onye ono wokwarupho eka byabe egbu ono l'ishi; woru iya gbua l'ataphu ulo-ekwa-ndzuko. Unwu Eronu eworu mee ya je ephethee l'oru-ngweja mgburugburu. ¹⁴ Iphe, oo-wofuta l'anu ono gude gweeru Chipfu ngweja, aakpo òku bu eba, kwechiru iphe-epho iya; me ophu nokota l'iphe-epho iya. ¹⁵ Lo botakwapho akpùrù iya ephenebo yekobe iya; waa eba, du iya nu, bu ophu no l'uzo ose iya. G'o tũko anya iya epehe l'akpùrù iya ono bofuchaa. ¹⁶ Onye uke ewota iya je akpo òku l'oru-ngweja; g'o buru nri, e gweru ngweja, aakpo òku, mkpo iya du Chipfu ree. Eba anu l'ophu bukota ke Chipfu. ¹⁷ Ekemu-a bu ekemu, a-no; e -shi l'ogbo sweru ogbo l'eka bukpoo eka unu bu: Unu ta atajekwa eba-iphe; ozoo mee ya.”

Ngweja-iphe-eji

4 ¹ Tobudu iya bu; Chipfu su Mosisu: ² “Waa iphe, ii-pfuru ndu Izurelu baa: Teke o duru onye meru iphe-eji l'amagama; mee iphe, Chipfu turu ekemu su g'e te emeshi.

³ “O -buru onye uke, a wuru manu l'ishi meru iphe-eji obu; shi nno meta ikpe-anmanma kpua oha l'ophu; g'onye ono kpatakwa oke-eswi, adudu eka iphe mebyiru iya; gude bya ewotaru Chipfu g'o buru ngweja-iphe-eji k'iphe-eji ono, o meru ono. ⁴ G'onye ono kpata oke-eswi ono gude bya l'iphu Chipfu lonu-abata ulo-ekwa-ndzuko. Lo woru eka byabe oke-eswi ono l'ishi; gbua ya l'iphu Chipfu l'eka ono. ⁵ G'onye uke ono, a wuru manu l'ishi ono haru meta mee oke-eswi ono gude bahu l'ime ulo-ekwa-ndzuko. ⁶ Lo tsee mkpushi-eka le mee ono phee mgbo esaa l'ataphu Chipfu; mbu l'ataphu eka ono, du nsò ono. ⁷ Onye uke ono abya emetakwapho mee anu ono wuru ye le mpu pho, e mobegbaaru l'oru-ngweja unwu-isensu; mbu oru-ngweja ono, no l'ataphu Chipfu l'ulo-ekwa-ndzuko. Lo pata mee ophu phoduru nu je awuru ye lokpali oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku, no lonu-abata ulo-ekwa-ndzuko.

⁸ “Lo bya eheshikota iphe, bu eba, du l'oke-eswi ono, e gude egwe ngweja-iphe-eji ono; mbu eba, kwechiru iphe-epho iya; mekpoo eba, kweru iphe-epho iya ono l'ophu. ⁹ Lo bya abofu iya akpùrù iya ephenebo; bya eheshikota iya eba, du iya nu, bu ophu no l'uzo ose iya. G'o tũko anya iya; epehe l'akpùrù iya ono bofuchaa. ¹⁰ Oo egube ono, eeheshije eba l'oke-eswi, e gude egwe ngweja-ehu-guu ono bu g'ee-heshikwapho owa. E -mechaa ya nno; onye uke ono ewota iya je akpo òku l'oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku. ¹¹ Akpo oke-eswi ono; me anu iya l'ophu; je akpaa l'ishi iya; me eka iya; me okpa iya; waa iphe-epho iya; me nshi

iya; ¹²mbụ anụ eswi ono g'ò hakòta bẹ oo-gude lufu l'èka ndu Ízurelu kpòbegbaaru ọ̀lò-èkwa phẹ. G'ò gude iya je l'èka e te merwushiduru emewushi; mbụ l'èka aawushiye ntụ ono; je akpoo ya oku l'eli ntụ ono.

¹³“Teke ọ̀ bụ l'oo ndu Ízurelu l'ophu meru iphe-eji l'amagama; shi nno mee iphe, Chipfu turu ekemu sụ g'e te emeshi; obeta ọ̀ buru l'ephẹ ta amadu iphe, meru nụ; bẹ ikpe nmakwaru phẹ. ¹⁴Teke ọ̀ bukwanu l'iphe, ephẹ meru bẹ ephẹ byaru amaru; gẹ ndu Ízurelu kpụtakwa nwa oke-eswi gude bya l'iphu ọ̀lò-èkwa-ndzukò bya egweeru Chileke ngweja-iphe-eji ono. ¹⁵Gẹ ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu byabẹ oke-eswi ono ẹka l'ishi l'ataphu Chipfu; l'e woru nwa oke-eswi ono gbua l'èka ono. ¹⁶G'onye uke, a wuru manụ l'ishi meta mee oke-eswi ono gude bahu l'ọ̀lò-èkwa-ndzukò; ¹⁷tsee mkpushi-èka lẹ mee anụ ono; phee mgbo ẹsaa l'ataphu Chipfu; mbụ l'iphu ẹkwa ono.

¹⁸“Lò metakwaphọ mee ono wuru ye lẹ mpu, e moberu l'oru-ngweja; mbụ ọru-ngweja ono, nọ l'ataphu Chipfu l'ọ̀lò-èkwa-ndzukò ono. Lọ pata mee ono ophu phoduru nụ je awuru ye l'okpali ọru-ngweja ẹka eegweje ngweja-akpo-oku, bụ ophu nọ l'onu-abata ọ̀lò-èkwa-ndzukò. ¹⁹Èba anụ ono l'ophu bẹ oo-heshikòta kpoo oku l'oru-ngweja ono. ²⁰Oo epho g'ò meru oke-eswi ono, e gude gwee ngweja-iphe-eji ono bụ g'oo-mekòta oke-eswi ọwa-a. Oo egube ono bụ g'onye uke ono e-shi pfularu phẹ ugwo iphe-eji obu, ephẹ meru obu; k'ophu aa-gukwanuru phẹ nvu. ²¹Lọ pata anụ oke-eswi ono gude lufu l'azu ẹka ndu Ízurelu kpòbegbaaru ọ̀lò-èkwa phẹ je akpoo oku g'a kporu oke-eswi k'ivuzo pho. Ono aburu ngweja-iphe-eji oha l'ophu.

²²“O -buru onye-ishi meru iphe-eji l'amagama; mbụ mee iphe, Chipfu, bụ Chileke iya turu ekemu sụ g'e te emeshi; bẹ ikpe nmaakwaru onye obu. ²³O -buru l'iphe-eji ono, o meru bẹ e meru; ọ maru; iphe, oo-wota bụ mkpi, adudu ẹka iphe mebyiru iya g'ò buru ngweja iya. ²⁴Lọ byabẹ mkpi ono ẹka l'ishi woru iya gbua l'èka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpo-oku l'ataphu Chipfu. O kwa ngweja-iphe-eji bẹ ọ bụ. ²⁵G'onye uke tsee mkpushi-èka lẹ mee anụ ono tee lẹ mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja ẹka eegweje ngweja-akpo-oku. Lọ bya eworu mee ono, phoduru nụ ono wuru ye l'okpali ọru-ngweja obu. ²⁶Èba anụ ono l'ophu bẹ oo-heshikòta kpoo oku l'oru-ngweja; g'a kporu kẹ ngweja-ehu-guu pho. Onye uke eshi nno pfula ugwo iphe-eji obu, onye ono meru obu; g'eeshi nno gukwanaaru onye ono nvu l'iphe-eji iya obu.

²⁷“O -buru l'ọ duru onye Ízurelu mmanụ ozo, meru iphe-eji l'amagama; mbụ mee iphe, Chipfu turu ekemu sụ g'e te emeshi; bẹ ikpe nmaakwaru onye obu. ²⁸O -buru l'iphe-eji ono, o meru ono bẹ e meru; ọ maru; iphe, oo-wota bụ nyee egwu, adudu ẹka iphe mebyiru iya; g'ò buru ngweja k'iphe-eji ono, o meru ono. ²⁹G'ò byabẹ ẹka l'ishi anụ ono; woru iya gbua l'èka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpo-oku. ³⁰G'onye uke tsee

mkpushi-eka le mee anu ono tee le mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku. Lo bya eworu mee ono, phoduru nu ono wuru ye l'okpali oru-ngweja obu. ³¹Lo bya eheshikota eba, no l'anu ono; mbu egube ono, eemeje ke ngweja-ehu-guu ono. Onye uke akpo ya oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, mkpo iya du Chipfu ree; g'o shi nno pfa ugwo iphe-eji, onye obu meru; k'ophu aa-gukwanuru iya nvu.

³²“Teke o bu aturu be onye ono gude bya anunu ke ngweja-iphe-eji obu; g'onye ono gudekwa ada aturu, adudu eka iphe mebyiru iya. ³³G'o wokwarupho eka byabe l'ishi anu ono; woru iya gbu; g'o buru ngweja-iphe-eji. Eka oo-nodu gbu ya bu eka eegbuje anu, e gude egwe ngweja-akpo-oku. ³⁴G'onye uke tsee mkpushi-eka le mee anu ono tee le mpu ono, e mobegbaaru l'oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku. Lo bya eworu mee ono, phoduru nu ono wuru ye l'okpali oru-ngweja obu. ³⁵Lo bya eheshikota eba, no l'anu ono; mbu egube ono, eemeje ke ngweja-ehu-guu ono. Onye uke akpo ya oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, mkpo iya du Chipfu ree; g'o shi nno pfa ugwo iphe-eji, onye obu meru; k'ophu aa-gukwanuru iya nvu.”

Iphe, bu nemadzu -mee ya; l'o gwee ngweja-iphe-eji

5 ¹“O -buru le nemadzu meru iphe-eji; kele o humaru iphe, nwuru nu; ozoo le meru o maru iphe, nwuru nu; a raaru iya oha arara g'onye humaru nu bya agbaa ekebe; ophu o jeduru agba ekebe obu; be ejo-iphe ono, o meru ono tukowaru onye ono l'ishi.

²“Ozoo lo duru onye denyiru eka l'iphe, aaso nsu; mbu l'iphe, du godzu anu-egbudu, aaso nsu; ozoo lo odzu iphe-edobe, aaso nsu; ozoo lodzu iphe, akpu wuruwuru l'ali, aaso nsu; be onye obu buakwaa onye aaso nsu; m'obeta ophu o to madu l'o denyiru iya eka; be o buakwaa onye ikpe nmaru.

³“Ozoo lo denyiru eka l'iphe, aaso nsu, shi nemadzu lehu; g'iphe, aaso nsu obu aduhabe, bu iphe, emeje ge nemadzu buru onye aaso nsu; m'obeta ophu o madu l'o denyiru iya eka; be oo-bukwaru onye ikpe nmaru me o maerupho.

⁴“Onye ariduru iphe oriri; o pfu-bilihuopho rja angu su le ya e-me iphe; m'o bu iphe, du ree; m'o bu ejo iya; o to dukpoda m'obeta o buru egube gunu be onye obu riru angu ememe; lebe o vuadaru uzo rja ya oriri; be ikpe nmaakwaru iya; m'o maerupho.

⁵“O -buru lo duru onye meru iphe-a, a gushiru-a; shi nno mee; ikpe nma iya; g'onye ono pfukwaa iphe, o meru. ⁶G'onye ono, mesweru nu ono shi leka egbu iya me aturu iya doru; kputa ada aturu; ozoo ada egbu bya anu Chipfu g'o buru ngweja-iphe-eji. Onye uke eshi nno pfa ugwo iphe-eji obu, onye ono meru obu.

⁷“O -buru leka onye obu te erwuduru le nwaturu; l'o wotaru Chipfu ndo labo; ozoo kparaka labo k'iphe-eji ono, o meru ono. Ge nanu buru

kę ngweja-iphe-eji; ophuu aburu kę ngweja-akpo-oku. ⁸G'onye ono chiru unwu-enu ono je achie onye uke. Onye uke ono evuru uzo gwee ophu bu ngweja-iphe-eji. Oo-swikwo iya olu; ole g'o to bufukwa iya ishi. ⁹L'o meta mee ngweja-iphe-eji ono phee le mgbureku oru-ngweja ono; haa mee ya ophu phoduru nu g'o lwashia l'okpali oru-ngweja ono. O kwa ngweja-iphe-eji be o bu. ¹⁰L'o bya eworu enu k'ebio gwee ngweja-akpo-oku; mee ya g'eemeje iya; shi nno gude iya pfua ugwo iphe-eji, onye obu meru; la guaru iya nvu.

¹¹“Ole o -bukwanuru l'onye ono be ta adudu ike gbata ndo labo; ozoo kparaka labo; g'onye ono wota nkeru-iri nkweka ukpokutu ereshi; g'o buru ngweja-iphe-eji k'iphe-eji ono, o meru. G'o to yekwa iya manu; ophu o yekwa iya unwu-isensu; kele oo ngweja-iphe-eji be o bu. ¹²G'onye ono gude iya wojeru onye uke. G'onye uke hata iya ophu jiru mkpoji-eka g'o nochia enya ngweja ono; l'o kpo ya oku l'eli oru-ngweja; l'eli ngweja, aakpo oku anu Chipfu; kele oo ngweja-iphe-eji. ¹³O buru; e -mee ya nno; l'o buru iya bu l'onye uke apfua ugwo iphe-eji, onye obu meshiru; la guaru iya nvu. Iphe-ngweja ono ophu phoduru nu aburu k'onye uke ono; egube eemeje kę ngweja-nri ono.”

Ngweja-apfu-ugwo

¹⁴Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ¹⁵“O -duru onye mesweru iphe; mbu l'o meru iphe-eji lamagama; ophu o nuduru Chipfu iphe, gbaru iya nu; g'onye ono shi l'eka eghu iya me aturu iya doru; kputa ebili, adudu eka iphe mebyiru iya; bya anu Chipfu g'o buru ngweja-apfu-ugwo. G'e gudekwa erwa shekelu k'eze-ulo Chileke maru aswa ebili ono. Oo ngweja-apfu-ugwo be o bu. ¹⁶G'onye ono mezia iphe ono, o mesweru ono; kele o to nuduru Chipfu iphe, gbaru iya nu; l'o yekwakwa iya pho oke lanu l'uzo ise l'iphe ono; tuko iya chiru nu onye uke. Onye uke ono egude ebili pho gwee ngweja-apfu-ugwo; shi nno pfua ugwo iphe-eji, onye ono meru; la guaru iya nvu.

¹⁷“O -duru onye meru iphe-eji; mbu l'o meru iphe, Chipfu turu ekemu su g'e te mejeshi; m'obeta ophu o madu; be ikpe nmaakwaru iya; teme ejo-iphe ono tukoru onye ono l'ishi. ¹⁸G'onye ono shi l'eka eghu iya me aturu iya doru; kputakwa ebili, adudu eka iphe mebyiru ya; g'o buru ngweja-apfu-ugwo. G'e gudekwa mkpola-ochaa k'eze-ulo Chileke maru aswa ebili ono. G'o nu iya onye uke g'o gude iya pfua ugwo amagama ono, bu iphe ono, o meru; ophu o madu ono; la guaru iya nvu. ¹⁹O kwa ngweja-ikpe-anmanma be o bu; kele ikpe nmaru onye ono l'iphu Chipfu.”

6 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²“O -duru onye meru iphe-eji; shi nno meswee Chipfu; mbu l'o dzuru nemadzui ibiya uka l'iphe, a nuru iya su g'o dobe; ozoo g'o leta enya; ozoo l'o naru nwibe iya nfu; ozoo l'o riru nwibe iya urwu; ³ozoo l'o turutaru iphe,

tuphahuru etuphahu; ophu o kwedu le ya humaru iya; ozoo l'onye ono kpapyaberu iphe, o meru gua enwa; ozoo l'onye ono meru iphe, dugbaa egube ono; shi nno mee iphe-eji; ⁴ onye ono, meru iphe-eji ono; shi nno meta iphe, ikpe nmaru iya; bu iphe, oo-me bu g'o wolata iphe, o nataru le nfu; m'o bu ophu o ritaru l'urwu; m'o bu ophu a nuru iya g'o leta enya; o ria ya; m'o bu iphe onye ozo, tuphahuru nu; o turuta iya; ⁵ m'o bu iphe, dugbaa egube ono, o meru; o kpapyabe iya gua enwa. G'onye ono pfukwaa ugwo iphe ono g'o ha; teme l'o wotafua ophu ha g'e kee iphe ono uzo ise; tukobe iya woru nu onye nwe iphe ono. Mboku, oo-tuko iphemiphe ono nu bu mboku ono, oo-gude ngweja-apfu-ugwo gude bya anu ono. ⁶ Ngweja-apfu-ugwo, oo-gweru Chipfu be oo-wotaru onye uke. G'o shi leka eghu iya me aturu iya doru kputa ebili, adudu eka iphe mebyiru iya. G'e gudekwa mkpola-ochaa keze-ulo Chileke maru aswa ebili ono. ⁷ Onye uke ono eshi egube ono nodu l'atathiphu Chipfu pfua ugwo iphe-eji, onye ono meru; la guktaru iya nvu l'iphemiphe ono, o meru; ikpe iya nmaru iya ono."

Ngweja-akpo-oku

⁸ Noo ya; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ⁹ "Waa ekemu ii-turu Eronu yee unwu iya bu owa: Ekemu owa-a bu ke ngweja-akpo-oku be a tu-doru iya su: Ge ngweja-akpo-oku nokotajekwa l'oku, du l'oru-ngweja enyashi ophu; jasu ge nchi bohu. Oku, no l'oru-ngweja ono enwue ya pho leli. ¹⁰ Teke o rwuru l'utsu; g'onye uke ono chita uwe iya ono yee; mbu uwe ono, e meru l'oghu ochaa ono. Lo chitakwapho nwiba pho yea-da l'ime eh. Lo bya ekpota ntu, shi le ngweja-akpo-oku ono, bu ophu oku kepyashiru l'oru-ngweja ono; je asube le mgbureku oru-ngweja ono. ¹¹ Lo bya eyefu uwe iya ono; bya achita uwe ozo yee; pata ntu ono lufu laz eka ndu Izurelu kpobegbaaru ulo-ekwa phe; je asube leka e merwudururu emerwu. ¹² G'oku ono, no l'oru-ngweja ono nwuekwapho g'oonwu leli iya; g'e te menyikwa iya emenyi. G'onye uke yejekwa iya nku l'utsu mbokumboku. Lo bya eworu anu ngweja-akpo-oku doo giriri leli iya; lo kpokwapho eba, shi l'anu ngweja-ehu-guu oku leli iya. ¹³ G'oku ono nwujeepho leli oru-ngweja ono mkpurumkpuru; g'o to nyihujekwa anyihu."

Ngweja-nri

¹⁴ "Waa ekemu le gee-gudeje egwe ngweja-nri baa: Oo unwu Eronu anoduje l'iphu Chipfu gwee ngweja ono; l'iphu oru-ngweja ono. ¹⁵ G'onye uke hata ukpokutu ereshi ono, a gworu le manu ono ophu jiru mkpoji-eka; wotakwapho iphe, bu unwu-isensu, e yeru le ngweja-nri ono; je akpo oku l'oru-ngweja ono g'o nochia enya ngweja ono; buru ngweja, mkpo iya du Chipfu ree. ¹⁶ E -mechaa; ge Eronu yee unwu iya ria ophu ghuduru nu; ole g'ephe te eyekwa iya iphe, ekoje buredi; teme g'eka ephe

a-nòdu ria ya bukwaru ẹka dū nsò. G'ẹphe nòdukwa l'oma-unuphu ọlò-ẹkwa-ndzukò ria ya. ¹⁷G'e te eyekòbejekwa iya iphe, ekoje buredi; mẹ a -nòdu eghe iya. Ono bẹ mu nūru phẹ g'ò buri oke iya nkephẹ lẹ ngweja, aakpò ọku ono. Ọ kakòta nsò gẹ kẹ ngweja-iphe-ẹji; waa kẹ ngweja-apfu-ugwo. ¹⁸Onyemonye, bụ nwoke l'oshilòkpa Eronu bẹ e-rije iya nū. Ọ buri g'ee-meje iya bụ ono jasù l'ojejoje l'ogbo unu; mbụ g'ee-meje iphe, bukpoò ngweja, aakpò ọku anụ Chipfu. Onyemonye, denyiru ẹka lẹ ngweja ono a-dùkwa nsò.”

¹⁹Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²⁰“Ọwa-a bụ ngweja, oshilòkpa Eronu e-gudeje gweeru Chipfu mbòku, a wùru iya manù l'ishi: Iphe, ẹphe e-gudeje bụ nkeru-iri nkweka ukpokutu ereshi; g'ò buri ngweja-nri ono, eegweje mkpùrumkpuru ono. Nkerẹbo iya bẹ eegwe l'ùtsu; nkeru-ẹbo iya ọphuu buri l'uzenyashi. ²¹G'e ye iya lẹ mbeji; gwòo ya lẹ manù ree; woru iya ghee egheghe pabata. L'ì bya eworu iya gwepyashia egwepyashi; gude bya egweeru Chipfu; g'ò buri ngweja-nri, mkpò iya dū Chipfu ree. ²²Ọ buri onye ono, bụ oshilòkpa Eronu ono, a wùru manù g'ò nòchia ẹnya iya buri onye uke ono bẹ e-gwe ngweja ono l'onwiya. Iphe ono bụ iphe, a tọru ọkpa iya g'e meje iya jasù l'ojejoje. G'a kpòkotajekwa iya ọku g'ò ha. ²³Mbụ l'iphe, bukpoò ngweja-nri, onye uke gwerù bẹ aa-kpò ọku l'ophu; g'e te rikwa iya eriri.”

Ngweja-iphe-ẹji

²⁴Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²⁵“Waa iphe, ii-pfuru yeru Eronu yẹe unwu iya baa: Ọwaa bụ ekemu kẹ ngweja-iphe-ẹji. Ọo l'ẹka ono, eegbuje anụ e gude egwe ngweja-akpò-ọku ono bukwapho ẹka ee-gbuje anụ, e gude egwe ngweja-iphe-ẹji; mbụ l'aa-nòduje l'atatiphu Chipfu gbua anụ ọbu. Ọ kwa ngweja, dū nsò shii bẹ ọ bụ. ²⁶G'onye uke, bụ iya gwerù ngweja-iphe-ẹji ono rikwaa ya. Ọo l'ẹka dū nsò bẹ ọo-nòdu ria ya. Ẹka ọo-nòdu ria ya bụ l'oma-unuphu ọlò-ẹkwa-ndzukò. ²⁷Onyemonye, denyiru ẹka l'anụ ono a-dùkwa nsò. Ọ -buri lẹ mee anụ ono daru l'uwe; g'a nòdukwa l'ẹka dū nsò saa uwe ọbu. ²⁸Ọ -buri ite, a kpuru l'urwa bẹ e gude shia anụ ono; g'a tukupkwaa ite ono; teke ọ bụ ite-igwe; g'e huchakwaa ya ehucha; tẹme l'a saa ya asasa. ²⁹Ndu bụ nwoke lẹ ndibe onye uke g'ẹphe ha l'e-rikòta iya. Ọ kwa ngweja, dū nsò shii bẹ ọ bụ. ³⁰Ọle-a; g'e te rikwa anụ ngweja-iphe-ẹji, bụ ọphu e gude mee ya woba l'ọlò-ẹkwa-ndzukò g'e gude pfua ugwo iphe-ẹji l'ẹka-dù-nsò. G'a kpòkotakwa iya ọku.”

Ngweja-apfu-ugwo

7 ¹“Ọwaa bụ ekemu kẹ ngweja-apfu-ugwo. Ọ kwa iya bụ ngweja, dū nsò shii. ²Ọo l'ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpò-ọku bẹ ee-gbuje anụ, e gude egwe ngweja-apfu-ugwo. Lẹ phephee mee ya

l'oru-ngweja mgburugburu. ³Èba anụ ono l'opu bẹ ee-gude gwekọta-ru Chileke; mbụ ẹba, shi l'upfumọdzu iya; mẹ ọpu kwechiru iphe-ẹpho iya; ⁴waa àkpùrù iya ẹphenebo; yee ẹbà, nọ l'uzo ose iya; waa anya iya bẹ aa-tuko yee àkpùrù iya pho wota. ⁵G'onye uke tükokwa iya kpoo oku l'oru-ngweja; g'ọ buru ngweja, aakpo oku anụ Chipfu. O kwa ngweja-apfu-ugwo bẹ o bu. ⁶Iphe, bukpo onye bu nwoke le ndu bu uke l'e-rije iya. O buru l'eka du nsọ bẹ aa-noduje ria ya; noo kele o bu ngweja, du nsọ shii.

⁷“G'ọ bukwarupho egube ono, a turu onu g'e meje iphe ngweja-iphe-iji ono bu g'ee-meje ke ngweja-onye-ikpe-nmaru. O buru onye uke, gude iya apfu ugwo iphe-iji ono bẹ e-nweru iya nu. ⁸O buru onye uke, gweru nemadzu ngweja-akpo-oku bẹ e-nworu akpo iya. ⁹Iphe, bu ngweja-nri, e gheru le ntụ-oku; ozoo ọpu e shiru l'ite; ozoo ọpu e gheru le mbeji bukwa onye uke, gweru iya nu nwe iya. ¹⁰Teme iphe, bukpo ngweja-nri ọpu a gworu le manụ; mẹ k'okponku; tükokwarupho bukotarua k'unwu Eronu g'ephe ha. G'ephe kejekwa iya enya nhamunha.”

Ngweja-ehu-guu

¹¹“Owaa bu ekemu ke ngweja-ehu-guu, nemadzu gude bya anụ Chipfu. ¹²O -buru l'onye obu anụ iya g'o gude iya kele Chipfu ekele; bẹ iphe, onye ono e-gude tsoru iphe ngweja ono bu akara, a gworu le manụ; ọpu e yeduru iya iphe, ekoje buredi; waa ẹcha-mbekee, e meru manụ; ọpu e yeduru iya iphe, ekoje buredi; waa akara, e meru l'ukpokutu ereshi, a gworu le manụ rengurengu. ¹³Iphe oo-gweru yekobe le ngweja-ehu-guu ono, o gude ekele Chipfu ono bu akara, e yekoberu iphe ekoje buredi. ¹⁴Looshije le ngweja ono wota ngguru akara lanu l'iphe ngweja ono iche iche woru gwee g'o buru ngweja, e gweru nu Chipfu. O buru onye e-ri iya nu bu onye uke ono, pheru mee ngweja-ehu-guu pho. ¹⁵Anu ngweja-ehu-guu ono, o gude bya ekele Chipfu ekele ono bẹ aa-takota le mboku, a nuru iya Chipfu. G'ọ to dukwa ọpu aa-ha g'ọ kwaa akwakwa futu utsu.

¹⁶“Ole o -bukwanuru le ngweja onye obu bu ngweja, o gude eme iphe, o riburu angu ememe; ozoo ngweja, o turu obu iya onyo abya egwegwe; l'a taa anu ono mboku, a nuru iya. O -buru l'a ta tagbuduru iya; g'a tafufua ya le nchitabohu iya. ¹⁷Teke o bu l'o phodukwarupho le mboku k'eto; g'a kpoo ya oku. ¹⁸O -buru l'o duru anu ngweja-ehu-guu ono ọpu a taru le mboku k'eto bẹ aa-jikakwa ngweja obu; ọpu aaguduru iya eyeru onye gweru iya nu. Oo-buru ebyi bẹ o meru; teme onye rikwanuru iya nu bẹ ejo-iphe, o meru a-tu-koru l'ishi.

¹⁹“Anu ono ọpu rwuru l'iphe, aaso nsọ; g'a ta takwa iya atata; g'e wokuwaru iya kpoo oku. Ole o -bukwanuru l'oo anu ozo; g'onye a ta sodu nsọ taa ya. ²⁰O -duru onye aaso nsọ, taru anu ngweja-ehu-guu ke Chipfu; g'e bufukwa iya le ndu nkiya. ²¹O -bukwarupho l'o duru onye denyiru eka

l'iphe, aasọ nsọ; ɗu g'iphe, aasọ nsọ, shi nemadzụ l'ehu; ọzoo anụ, aasọ nsọ; ọzoo iphe ọzo, bugbaa iphe, aasọ nsọ; o -mechaa bya ataa anụ ono, e gude gweeru Chipfu ngweja-ehu-guu ono; g'e bufukwa onye ọbu lẹ ndu nkiya.”

22 Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísisu sụ iya: 23 “Pfuaru ndu Ízurelụ sụ phẹ-a: Unu ta adụkwa ẹba iphe, unu a-tajẹ, ɗu g'ẹba eswi; ọzoo ẹba aturu; ọzoo ẹba eghu. 24 Teke ọ bụ ẹba-anụ, nwuhuru l'onwiya; ọzoo ọphu anụ-egbudu gburu bẹ ọ -ɗu unu ree; unu gudejekwa iya mee iphe; ọle g'unu ba tsokwa iya ọnu. 25 Iphe, bụ onye taru ẹba-anụ, e gude gwee ngweja, aakpo ọku anụ Chipfu; g'e bufukwa iya lẹ ndu nkiya. 26 Obeta-kpoo unu laa awe je eburu; unu te erijekwa mee-iphe; mbụ mee enu; ọzoo mee anụ. 27 Onye riru mee-iphe; unu bufukwa onye ono lẹ ndu nkiya.”

28 Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísisu sụ iya: 29 “Pfuaru ndu Ízurelụ sụ phẹ-a: Onye gude ngweja-ehu-guu abya egweru nụ Chipfu; g'o wotakwa ẹka iya ọphu rwuberu Chipfu gweeru iya; 30 mbụ g'o gude ẹka iya wota ngweja, aa-kpo ọku nụ Chipfu. L'o wota ẹba iya; waa ńdú iya bya anụ Chipfu; woru ńdú iya ono maa amama l'iphu Chipfu g'o bụru ngweja-amama. 31 Onye uke ewota ẹba iya ono kpoo ọku l'oru-ngweja. Ọle ńdú iya bụ kẹ Eronu yee unwu iya. 32 G'unu kwata utapfu okpa ekutara anụ ngweja-ehu-guu unu ono woru nụ onye uke ono g'o bụru utu, a turu iya. 33 Unwu Eronu onye ọphu gude mee anụ ono; yee ẹba iya je egwee ngweja-ehu-guu ọbu bẹ aa-nụ utapfu okpa ekutara iya ono g'o bụru oke iya nkiya; 34 kele mu shiwaa lẹ ngweja-ehu-guu ono, ndu Ízurelụ egwejeru nụ mu ono wota ńdú iya ono, aamajẹ amama ono; yee utapfu iya ono, a turu l'utu ono; woru nụ Eronu yee unwu iya; g'o bụru okiphe, ephe e-ketajẹ l'ẹka ndu Ízurelụ jasụ l'ojejeje. 35 Ọwaa bụ okiphe, shi lẹ ngweja, aakpoje ọku anụ Chipfu, bụ ọphu e doberu g'a nuje Eronu yee unwu iya; eshi mboku, a hofutaru phẹ iche; g'ephe bụru ndu-uke jejeru Chipfu ozi. 36 Mboku ono, a wuru phẹ manụ l'ishi ono bẹ Chipfu turu ekemu sụ gẹ ndu Ízurelụ nuje phẹ ẹka ono g'o bụru okiphe phẹ; teme ọ bukwarupho g'aa-nuje iya unwu phẹ bụ ono; e -shi l'ogbo sweru ogbo jasụ l'ojejeje.”

37 Ọo ekemu-a bẹ ee-tsoje me a -nodu egwe ngweja-akpo-ọku; waa ngweja-nri; waa ngweja-iphe-eji; waa ngweja-apfu-ugwo; waa ngweja, e gude eme nemadzụ g'o bụru onye uke; waa ngweja-ehu-guu; 38 bụ iya bụ ekemu ono, Chipfu turu nụ Mósísisu l'úbvú Sayinayi lẹ mboku ono, ọ suru gẹ ndu Ízurelụ wotaru yẹbe Chipfu ngweja l'echiegu Sayinayi ono.

Edobe ndu-uke nsọ

(Awu 29:1-37)

8 1 Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísisu; sụ iya: 2 “Duta Eronu yee unwu iya; l'i chita uwe ndu-uke ono; bya ewota manụ awu l'ishi ono; l'i kputa oke-eswi ono, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji ono; waa

ebili labo ono; bya apata nkata buredi ono, e yeduru iphe, ekoje buredi ono. ³L'i bya ekuko ndu Izurelu g'ephe ha g'ephe dzukobe l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko."

⁴Tobudu iya bu; Mosisu bya emekota ge Chipfu ziru iya g'o mee; ndu Izurelu bya edzukobe l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko. ⁵Mosisu bya asu ndu Izurelu ono: "Wakwa iphe, Chipfu suru g'e mee baa."

⁶Mosisu bya eduta Eronu; yee unwu iya lufuta; bya egude mini wua phe eh. ⁷O wota uwe ime-ehu ono yee Eronu; bya egude ekwa-atu-butalupfu ono kebuta iya. O bya ewota uwe mgbalanu ono yepyabe iya; bya ewota uwe-ukuvu ono yechite l'uwe mgbalanu ono; gude werere ekwa ono, ee-gude tu-butalupfu ono; gude tu-butalupfu ono. ⁸O wota uwe-okpoma ono yekwaa ya pho; bya ewota ido Urimu; waa Tumimu ye l'uwe-okpoma ono. ⁹O bya eworu okpulishi-ekwa ono kpube iya; bya eworu iphe ono, du g'okwekpu, e meru le mkpola-ododo ono; mbu okpu ono, du nsu ono; libe l'okpulishi-ekwa ono l'uzo atatiphu, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu ekemu su g'o mee ya.

¹⁰Noo ya; Mosisu bya ewota manu awu l'ishi obu; bya awukota l'ulo-ekwa ono; me iphemiphe, nokota iya nu; shi nno mee ya; o dukota nsu. ¹¹O meta manu ono phee mgbo esaa l'oru-ngweja ono; mekpoo ngwa iya go ha; mekpoo eze gbamugbamu ono; yee okpa iya; shi nno mee ya; o dukota nsu. ¹²O bya ewota manu awu l'ishi ono wua Eronu l'ishi gude mee ya; o du nsu. ¹³No iya; Mosisu byakwapho bya eduta unwu Eronu futa; bya eworu uwe mgbalanu yee phe; bya egude ekwa-atu-butalupfu webegbaa phe; bya ewota okpu ndu-uke kpubegbaa phe l'ishi, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'o mee ya.

¹⁴O bya akputa oke-eswi ono, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji ono bya; Eronu yee unwu iya woru eka byabe oke-eswi ono l'ishi. ¹⁵Mosisu woru oke-eswi ono gbua; bya emeta mee ya gude mkpushi-eka iya tee ya le mpu, nogbaa l'oru-ngweja ono; shi nno swafu nturuwu, du iya nu. O woru ophu ghuduru nu wua l'okpali oru-ngweja ono; gude mee ya; o du nsu; pfua ugwo iphe-eji; shi nno swafu nturuwu, du iya nu. ¹⁶Mosisu bya eheshikota eba, no l'iphe-epho iya go ha; botakwapho anya iya; waa akpuru iya ephenebo; yee eba, nokota iya nu; woru kpo oku l'oru-ngweja ono. ¹⁷O buru anu oke-eswi ono; waa akpo iya; yee nshi iya be o gude je akpo oku l'azu eka ndu Izurelu koberu ulo-ekwa phe, bu iya bu ge Chipfu suru Mosisu g'o mee ya.

¹⁸O bya akputa ebili ono, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku ono; Eronu yee unwu iya bya eworu eka byabe ebili ono l'ishi. ¹⁹Mosisu gbua ebili ono; nakobe mee ya; pata mee ya ono phedzuru le mgbureku oru-ngweja ono mgburugburu. ²⁰O gbubushia anu ebili ono mkpirikpu mkpirikpu; mbu Mosisu; bya eworu ishi iya yee mkpirikpu mkpirikpu iya ono; me eba iya kpokota oku. ²¹O gude mini saa iphe-epho iya; waa eka iya; yee

okpa iya asasa; bya atuko anu ebili ono kpoo oku l'oru-ngweja ono; o buru ngweja-akpo-oku, a nuru Chipfu; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du iya ree, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu ekemu g'o mee ya.

²²O bya akputa ebili ophu. Ebili k'ono bu ophu ee-gude mee Eronu; yee unwu iya g'ephe buru ndu-uke. Eronu yee unwu iya je eworu aka byabe iya l'ishi. ²³Mosisu gbua ebili k'ono; haru mee ya meta; tee Eronu latakpa-nchi ekutara; me le mkpushi-aka ezeke-aka ekutara; waa le mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara. ²⁴Mosisu dufutakwapho unwu Eronu; bya etekwa phe pho mee ono latakpa-nchi ekutara; waa le mkpushi-aka ezeke-aka ekutara; waa le mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara. Mosisu bya eworu mee ono phedzuru le mgbureku oru-ngweja ono mgburugburu. ²⁵O bya eheta eba iya; hetachaa eba, du l'upfumozu iya; waa ophu nokota l'iphe-epho iya g'o ha; botakwapho anya iya; waa akpiru iya ephenebo; yee eba, nokota iya nu; wota utapfu okpa ekutara iya tukwase iya. ²⁶O je le nkata ono, e yeru buredi ono, e gudedu iphe, ekoje buredi ghee ono, no latatiphu Chipfu ono; bya ahata ishi buredi lanu; hatakwapho ishi akara lanu lakara ono, a gworu le manu ghee ono; waa echa-mbekee lanu. O wota iya yekobe l'eba iya pho; yee utapfu okpa ekutara iya pho. ²⁷O tuko iphemiphe ono g'o ha dee Eronu yee unwu iya l'eka; ephe bya eworu iya maa amama l'iphu Chipfu g'o buru ngweja-amama. ²⁸Mosisu bya anata phe iphemiphe ono; tuko yele ngweja-akpo-oku pho kpoo oku l'oru-ngweja ono; o buru ngweja, e gude mee nemadzu g'o buru onye uke; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du iya ree. ²⁹O wotakwapho ndu iya, bu iya bu oke, a heru Mosisu lebili ono, e gude mee Eronu phe g'ephe buru ndu-uke ono; makwapho amama l'iphu Chipfu; g'o buru ngweja-amama, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu lekemu g'o mee ya.

³⁰Noo ya; Mosisu bya emeta manu awu l'ishi ono; bya emetakwapho mee ono, no l'oru-ngweja ono; bya eworu phee Eronu yee unwu iya l'ehu; waa l'uwe phe. Oo ya bu; o mee Eronu yele uwe iya; waa unwu iya yele uwe nkephe; ephe tuko dukota nsu.

³¹Mosisu su Eronu yee unwu iya: "Unu je eshia anu ono l'onu-abata ulo-ekwandzuko. Unu anodu l'eka ono taa ya; yele buredi ono, no le nkata ono, e yeru ngweja, e gude mee unu g'unu buru ndu-uke ono, bu iya bu iphe, mu turu ekemu su ge Eronu yee unwu iya riye. ³²Anu ono yee buredi ono ophu phoduru nu be unu e-woru je akpoo oku. ³³Unu ta tugbukwa l'onu-abata ulo-ekwandzuko ono jasu unu ano-rwua ya ujiku esaa; mbu jasu le meghee k'eme unu g'unu buru ndu-uke ono; noo kele oo ujiku esaa ono be ee-gude mekota k'eme unu g'unu buru ndu-uke ono. ³⁴Iphe, e meru ntanu-a bu iphe, Chipfu turu ekemu su g'e mee; gude pfua ugwo iphe-eji, unu meru. ³⁵Noo g'o gude unu je lanodu l'onu-abata ulo-ekwandzuko eswe lenyashi noo ya ujiku esaa; shi nno mee iphe, Chipfu suru g'e meje; gonwu te egbu unu; kele o kwa g'a turu mu ekemu iya bu ono."

³⁶Noo ya; Eronu yee unwu iya mekota iphe, Chipfu shi l'onu Mosisu su g'ephe mee.

Ndu uke awata eje ozi phe

9 ¹O be lẹ mbọku k'ẹsato; Mosisu kua Erọnu; yee unwu iya; waa ndu bu ogerenya Ízurelu. ²O sù Erọnu-a: “Kpùta nwa oke-eswi, ii-gude gwee ngweja-iphe-eji; yee ebili, ii-gude gwee ngweja-akpo-ọku; mbu ophu adudu ẹka iphe mebyiru iya; kpuru iya bya l'iphu Chipfu. ³Pfuaru unwu Ízurelu sù phe: Unu kpùta mkpi g'e gude gwee ngweja-iphe-eji; unu akpùta nweswi yee nwaturu; ephenebo a-bucharu ophu nowaru mgbarapha; ophu o dudu ẹka iphe mebyiru iya; gude je g'e gwee ngweja-akpo-ọku. ⁴Unu akpùtakwapho oke-eswi; waa ebili, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu; g'e gude gwee ngweja l'iphu Chipfu; mekwapho ngweja-nri, a gwọru lẹ manu; kele ntau-a bẹ Chipfu e-goshikwa unu onwiya.”

⁵Ephe gweta iphe ono, Mosisu gushiru ono; bya l'iphu ọlo-ẹkwa-ndzuko. Iphe, bukpo ndu Ízurelu l'ophu wuritaru bya akuru l'iphu Chipfu. ⁶Noo ya; Mosisu sù: “Wakwa iphe, Chipfu suru g'unu mee baa; ge ya egoshikwanu unu ọdu-biribiri iya.” ⁷Tobudu iya bu; Mosisu sù Erọnu: “Tugbua je l'oru-ngweja je egwee ngweja-iphe-eji ngu obu; yee ngweja-akpo-ọku ngu obu; gude pfuaru onwongu ugwo iphe-eji; yee ugwo iphe-eji ndu Ízurelu. Gwee ngweja ono gude pfua ugwo iphe-eji phe, bu iya bu ge Chipfu pfuru sù g'e mee ya.”

⁸Noo ya bu; Erọnu bya eje l'oru-ngweja ono; je egbua nwa oke-eswi ono, oo-gude gwee ngweja-iphe-eji nkiya ono. ⁹Unwu iya bya apataru iya mee nwa oke-eswi ono. O gude mkpushi-ẹka meta mee ono tee lẹ mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja ono; bya eworu mee ono ophu phoduru nu; wuru ye l'okpali ọru-ngweja ono. ¹⁰O bya eworu ẹba-anu ono, o gude gwee ngweja-iphe-eji ono; waa akpuru iya ephenebo; waa anya iya; kpoo oku l'oru-ngweja ono, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya ono. ¹¹Anu iya; waa akpo iya bẹ o kpuru oku lazụ ẹka ndu Ízurelu kpoberu ọlo-ẹkwà phe ono.

¹²Erọnu bya akpùta anu ono, oo-gude gwee ngweja-akpo-ọku ono gbua. Unwu iya bya apataru iya mee anu ono; o bya ephephee ya l'oru-ngweja ono mgburugburu. ¹³Ephe haa anu ngweja-akpo-ọku ono nanu nanu nu iya; ephe nuchaa ya; nu iya me ishi iya; o tukọ iya g'ọ ha kpoo oku l'oru-ngweja ono. ¹⁴O gude mini saa iphe-epho iya; waa ẹka iya; waa okpa iya asasa; bya akpokwaa ya pho oku l'eli ngweja-akpo-ọku ono, no-hawa l'oru-ngweja ono.

¹⁵Erọnu gwefuta iphe ngweja ndu Ízurelu; kpùta egbu ono, oo-gude gwee ngweja-iphe-eji nkephe ono gbua; gude iya gwee ngweja-iphe-eji; egube ono, o gweru ke mbulembu pho. ¹⁶O bya akpùta anu ono, oo-gude gwee ngweja-akpo-ọku ono; bya egude iya gwee ngweja obu g'a turu onu sù g'e meje iya. ¹⁷O wotakwapho ngweja-nri ono; bya ahata iya ophu jiru mkpoji-ẹka; kpoo ya oku l'oru-ngweja; a -gufukwaro ngweja-akpo-ọku,

eegweje l'utsu. ¹⁸Ọ bya egbua oke-eswi phọ; yee ebili phọ; gude gweeru ndu Ízurelu ngweja-ẹhu-guu. Ụnwu iya pataru iya mee anụ ono; ọ nata iya phephee ọru-ngweja ono mgburugburu. ¹⁹Ephe wotakwaru iya phọ ẹba oke-eswi ono; yee k'ebili ono; mbụ ẹba, shi l'upfumọdzu iya; waa ẹba, kwechiru iphe-ẹpho iya; waa àkpùrù iya ẹphenebo; waa anya iya. ²⁰Ephe woru ẹba-anụ ono tukobe lẹ òdú iya. Erọnu bya eworu ẹba ono kpọo ọku l'ọru-ngweja ono; ²¹ọle òdú iya ono; waa ụtapfu ọkpa ẹkutara iya; bẹ o woru maa amama l'iphu Chipfu g'ọ bụru ngweja-amama, bụ iya bụ ge Mósísu sụru g'e mee ya.

²²Tọbudu iya bụ; Erọnu chilia ẹka imeli l'uzo ẹka ndu Ízurelu nọ; bya agọru ọnu-oma nụ phe; bya eshi l'ẹka o shi egwe ngweja-iphe-ẹji phọ; yee ngweja-akpọ-ọku phọ; mę ngweja-ẹhu-guu phọ; nyizeta. ²³Mósísu yee Erọnu tuko bahụ l'ime ọlo-ẹkwa-ndzukọ ono. Ephe futaephe; ephe gọru ọnu-oma nụ ndu Ízurelu; Chipfu goshi ndu ono l'ophu ogbunwīnwii ya. ²⁴Ọku shi l'iphu Chipfu daa bya ekee ngweja-akpọ-ọku ono; yee ẹba ono, nọ l'eli ọru-ngweja ono. Ndu Ízurelu hụmaephe iphe ono, nwuru nụ ono; ephe tushia uzu ẹhu-utso; bya adakọta kpurumu woru iphu bubechaa l'alị.

Anwụhu Nadabu yee Abihu

10 ¹Ụnwu Erọnu, bụ Nadabu; yee Abihu wotachaa iphe, aaguje ọku phe l'ẹhu l'ẹhu; bya anwuru ọku ye iya; bya eye iya ụnwu-isensu. Ọ bụru ọku adudu nsọ bẹ ephe gude bya l'iphu Chipfu; bụ iphe ọ sụru g'ephe te emejeshi. ²Tọbudu iya bụ; ọku shi l'iphu Chipfu bya eworu phe tsua; ephe nọdu l'iphu Chipfu l'ẹka ono nwushihu. ³Mósísu sụ Erọnu: “Ọ kwa iphe-a bẹ Chipfu pfuru teke ono sụ: ‘Ndu abya mu ntse bẹ mu e-goshije onwomu g'ephe maru lẹ mu dụ nsọ; mu emee ge ndu Ízurelu l'ophu hụma ọdu-biribiri mu.’” Erọnu nọduepho ngguingguji.

⁴Mósísu kua Mishẹlu; waa Ẹluzafanu, bụ ụnwu Uzẹlu. Uzẹlu ono bụ nwune nna Erọnu. Ọ sụ phe: “Unu kpíritaru ntse bya apata ụnwunna unu pafụ l'ọlo-ẹkwa Chileke; parụ je l'azụ ẹka ndu Ízurelu kpọberu ọlo-ẹkwa phe.” ⁵No iya; ephe jekube iya; je apata phe; ephe l'uwe mgbalanụ phe ono pafụ l'azụ ẹka ndu Ízurelu kpọberu ọlo-ẹkwa phe ono, bụ iya bụ ge Mósísu sụru g'ephe mee ya.

⁶Noo ya; Mósísu sụ Erọnu; yee ụnwu iya, bụ Eleyaza; waa Itama: “Unu te emekwa ishi unu njo ememe; ọphu ọ dukwa onye a-laka uwe iya; kele ọ -bụru l'unu meru nno bẹ unu a-nwuhukwa; mbụ Chipfu atukoshi ndu Ízurelu l'ophu oke ẹhu-eghu iya. Ọo ụnwunna unu, bụ ndu Ízurelu l'ophu a-ra ẹkwa ndu Chipfu gude ọku kegbushia. ⁷Unu ta lufukwa alufu l'ọnu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ; anonyakwa unu nwushihu; noo kele Chipfu wuru unu manụ l'ishi.” Ephe mekọtaephe iphemiphe, Mósísu sụru g'ephe mee.

Ekemu kẹ ndu-uke

⁸Tɔbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Erọnu sụ iya: ⁹“Ta ngujekwa mee; ọphu ì ngujekwa iphemiphe, atsu atsutsu; gùbedua l'onwongu; mękpoo unwu ngu; teke unu abahụ l'ulo-ekwa-ndzuko; odumeka bę unu a-nwushihukwa. Ọ bụru g'ọo-dụ bụ ono ojejoje l'ogbo unu; eshi l'ogbo swewaruro ogbo. ¹⁰Ọo ya bụ; g'unu edokahaję iphe, dų nsọ; yęe iphe, adudu nsọ; dokaha iphe, aasọ nsọ; yęe iphe, a ta sọdu nsọ. ¹¹Unu ezije unwu Ízurelu iphe, bụ ekemu ono g'ọ ha, bụ ọphu Chipfu shi l'ęka Mósisu tųaru phe.”

¹²Tɔbudu iya bụ; Mósisu bya epfuru yeru Erọnu; yęe unwu iya ndu ọphu phoduru nų, bụ iya bụ Eleyaza yęe Itama; sụ phe: “Unu wota ngweja-nri ọphu phoduru nų lę ngweja ono, a kpọru ọku nų Chipfu. Unu woru iya ria lę mgboru ọru-ngweja ono. Ọle g'unu te eyekwa iya iphe, ekoje buredi. Noo kęle ọ bụ ngweja, dų nsọ shii. ¹³Unu nọdu-kwa l'ęka dų nsọ ria ya; noo kęle ọo iphe, rwuberu ngu nų; bya aburu iphe, rwuberu unwu ngu; mbụ ngweja ono, aakpọ ọku anų Chipfu ono; kęle ọo g'a tųru mu ekemu iya bụ ono. ¹⁴Obenu lę-a; gùbedua gų l'unwu ngu unwoke; yęe unwu ngu unwanyi bę a-taję ndú anų ono, e gude gwee ngweja-amama ono; yęe utapfu iya ono, a nuru ono. Unu nọdujekwa l'ęka dų nsọ taa ya; kęle ọo iphe, rwuberu ngu nų; bya aburu iphe, rwuberu unwu ngu, shi l'iphe, unwu Ízurelu gude bya egwe ngweja-ęhu-guu. ¹⁵Utapfu iya ono, a nuru ono; waa ndú iya ono, a maru amama ono bę ephe e-yekọbeje ęba-anų ngweja ono, aakpọ ọku ono wota; g'a maa amama l'iphu Chipfu g'ọ bụru ngweja-amama. Ono aburu nkengu; yęe k'unwu ngu; l'ọ bụru iphe, rwuberu unu jasų l'ojejoje, bụ iya bụ gę Chipfu tųru ekemu sụ g'e meje iya ono.”

¹⁶Mósisu kpaa ishi g'e meru egbu phọ, e gude gwee ngweja-iphe-ęji phọ; bya amaru l'a kpọru iya ọku. Ehu ghuaaha ya egbu l'iphe, unwu Erọnu ndu ọphu nọkwadu ndzų ono meru, bụ iya bụ Eleyaza; yęe Itama. Ọ bya asų phe: ¹⁷“?Bụ gųnu kparų iphe, unu ta nọdu l'ime ulo-ekwa Chileke taa anų ono, e gude gwee ngweja-iphe-ęji ono; eshinu ọ bụ iphe, dų nsọ shii; bya aburu iphe, a nuru unu g'unu gude safų ęjo-iphe, ọha l'ophu meru; unu apfua ugwo iphe-ęji phe l'iphu Chipfu? ¹⁸Eshinu e te egudedu mee anų ono bahų l'ęka-dų-nsọ bę unu gege anọdu l'ulo-ekwa Chileke taa anų ono, bụ iya bụ gę mu sųru g'e meje iya.”

¹⁹Erọnu sụ Mósisu: “Ọ kwa ntanų-a bę ephe nọ l'iphu Chipfu gwee ngweja-iphe-ęji phe; yęe ngweja-akpọ-ọku phe; teme iphe, dų egube-a bya anwujehawaru mu! Ọme mu jeru je ataa anų ngweja-iphe-ęji ono

ntanụ-a; Chipfu ?o gogo nata iya-a?” ²⁰Mósisu nũaaepfo iphe ono, o pfuru ono; o jię ya phọ epho.

Nri, aasọ nsọ; yęe nri, a ta sọdu nsọ
(Dit 14:3-21)

11 ¹Tọbudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mósisu yęe Erọnu; sụ phę: ²“Unu pfuru yeru ndu Ízurẹlu; sụ phę-a: Wakwa ụduru anụ, unu a-taję l'iphe, bu anụ, nọkota lę mgboko-a baa: ³Unu taję iphe, bu anụ, nweru ụjarabvu-ọkpa; tẹme ọ nọdu anwafutaje nri taphu azụ l'iphe, bukpo ụnwu anụ. ⁴Ọ dukwaru ndu ọphu anwafutaje nri taphu azụ; ọphu ephę enwedu ụjarabvu-ọkpa; bya enwekwarupho ndu ọphu nweru ụjarabvu-ọkpa; ọphu ephę anwafutajedu nri taphu azụ. Unu ta tajękwa ndu k'ono. Inya-kamẹlu bę anwafutaje nri taphu azụ; obenu l'o to nwedu ụjarabvu-ọkpa. Oo ya bu l'ẹhu unu bę ọ bu anụ, aasọ nsọ. ⁵Unu ta tajękwa nchi-ògbà; kele ọnwafutaje nri taphu azụ; obenu l'o to nwedu ụjarabvu-ọkpa. O bukwaru unu anụ, aasọ nsọ. ⁶Nggamachi bukwarupho unu anụ, aasọ nsọ; kele ọnwafutaje nri taphu azụ; obenu l'o to nwedu ụjarabvu-ọkpa. ⁷Tẹme g'ezi bukwarupho unu anụ, aasọ nsọ; noo kele o nweru ụjarabvu-ọkpa; obenu l'ọ too nwanwafutaje nri taphu azụ. ⁸Unu ta tajękwa ẹgube anụ ono; ọphu unu edenyijekwa odzu phę ẹka; noo kele ephę bukota unu anụ, aasọ nsọ.

⁹“Wakwanụ ọphu unu a-taję baa l'anụ, bu ndu ọphu bu lę mini; anụ nweru m̀kpó; yęe ọphu nweru ẹkiri; buru l'eze-enyimu; mę lę nggele; unu taję ndu k'ono. ¹⁰O -be lę ndu ọphu g'ephe ha; mbụ ndu ọphu bu l'eze-enyimu; mę lę nggele; ọphu o to nwedu m̀kpó; ọphu o to nwedu ẹkiri; mękpoo iphemiphe, bu iphe, bu lę mini; mękpoo iphe, bu iphe, dzu ndzụ; buru lę mini g'ọ ha bukotakwa unu ẹbyi. ¹¹Eshinu ọ bu unu ẹbyi; unu ta tajękwa anụ iya; g'odzu iya bukwarupho unu ẹbyi. ¹²Mbụ l'iphemiphe, bu lę mini, enwedu m̀kpó; ọphu o nwedu ẹkiri a-bukotajekwaru unu ẹbyi.

¹³“Waa ẹnu ndu ọphu a-buru unu ẹbyi baa; ndu k'ono bę unu ta atajędu anụ iya; kele ọ bu ẹbyi. Ndu k'ono bu ugo; waa udele; waa udele-ojii; ¹⁴waa ẹgbé; waa ivu l'udu iya l'udu iya; ¹⁵mękpoo okpoko-óhà l'udu iya l'udu iya; ¹⁶⁻¹⁸waa mgbashi-ujiku l'udu iya l'udu iya; waa ẹnu golu; waa ọkpo-ngwere l'udu iya l'udu iya; waa ogu-ikporo; waa ugo-mini; ¹⁹wakwapho eze-ọku-eswi-uda; waa apyari-nhoko l'udu iya l'udu iya; waa ovu; waa utsu-nwankuta.

²⁰“Iphe, bukpo ogu, furu ẹba, bu iphe, gude ọkpa ẹno eje ije a-bukotajeru unu ẹbyi. ²¹Ọle ọ dukwaru-a ogu, furu ẹba, egudeje ọkpa ẹno eje ije, unu a-taję. Ọphu unu a-taję bu ọphu nweru ogba-kpịi, oogudeje apfu mpfu. ²²Ọphu unu a-taję bu igube l'udu iya l'udu iya; waa ọkaka l'udu iya l'udu iya; waa atsu-egu l'udu iya l'udu iya; waa mgbagbaramatsu l'udu iya l'udu iya. ²³O be l'iphe, bukpo ogu ọzo, furu ẹba bya egude ọkpa ẹno eje ije l'a-tuko buru unu ẹbyi.

24 “Ụnwu iphe ono g'èp̄he ha l'e-me; unu ab̄uru ndu aas̄o ns̄o. Onye denyikwan̄uru odzu iya ẹka b̄e aa-n̄odu as̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. 25 Iphe, b̄u onye pataru odzu iya l'a-sa uwe iya asasa; t̄eme l'ò b̄uru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. 26 Iphe, b̄ukpoo an̄u, nweru up̄yi-òkpa; òphu o nwedu ụja-rabvu-òkpa; waa òphu ta anwaf̄utajedu nri taphu azu; b̄ukwaru unu an̄u, aas̄o ns̄o. Iphe, b̄ukpoo onye denyiru odzu iya ẹka l'a-b̄ukwarupho onye aas̄o ns̄o. 27 G'iphe, b̄ukpoo an̄u, nweru òkpa ẹno, b̄u ndu òphu ak̄òbeje n̄v̄o eje ije b̄ukwaru unu an̄u, aas̄o ns̄o. Onye denyiru odzu iya ẹka a-b̄ukwaru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. 28 Onye pataru odzu iya a-sa uwe iya asasa; t̄eme l'ò b̄uru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. Ụnwu an̄u ono b̄ukotaruru unu an̄u, aas̄o ns̄o.

29 “A -bya l'an̄u, aw̄u l'èpho; ndu ọwa-a b̄u ndu òphu unu a-n̄odu as̄o ns̄o: uph̄ega; waa okerepfu; waa ngwere l'udu iya l'udu iya; 30 waa agulo; waa awala; waa okporoko; waa orinvuru; waa oguba. 31 Ono b̄ukota an̄u, unu a-soje ns̄o l'an̄u, aw̄u l'èpho. Onye d̄uru òphu o denyiru ẹka l'ẹka ò nwuhuru anwuhu l'a-b̄uru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. 32 Iphe, b̄u iphe, odzu iya òphu nwuhuru anwuhu d̄ap̄yab̄eru b̄uakwaa iphe, aas̄o ns̄o; m'ò b̄u iphe, e gude oshi pyia; ọzoo uwe; ọzoo akp̄o-an̄u; m̄e uwe-aphu; mb̄ukpoo iphe, b̄u ngwa, e gude emekp̄oo iphemiphe; g'e dekwaa ya l̄e mini; l'ò n̄o b̄uru iphe, aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu; l'a t̄urwua ya. 33 Teke ò d̄uru g'èp̄he ha òphu daru l'ite ur̄wa; iphe, b̄ukpoo iphe, d̄u l'ite ono b̄ukotaa-kwa iphe, aas̄o ns̄o; unu t̄ukpokwaa ite ọbu at̄ukpo. 34 Nri, e gude ite, d̄u nno kuta mini shibe b̄uakwaa nri, aas̄o ns̄o; t̄eme iphe, aanḡu anḡungu shi l'ite, d̄u nno b̄uakwaa iphe-anḡungu, aas̄okwapho ns̄o. 35 Iphe, odzu an̄u ono, a gushiru ono daru b̄uakwaa iphe, aas̄o ns̄o. Ọ -b̄uru l'ò daru l'ite-òku; ọzoo l'ep̄fu, eeshi ite g'a ph̄otakwa iya je at̄ukposhia. Èp̄he b̄u-waa iphe, aas̄o ns̄o; ọo ya b̄u; unu mekwaa ya ph̄o iphe, aas̄o ns̄o. 36 Ọ -b̄uru l'ò daru l'ènya ẹka mini eshije anwushi; ọzoo l'obvu, mini d̄u shii b̄e d̄uebekwa ree; ọle onye denyiru odzu iya ono ẹka b̄e b̄uakwaa onye aas̄o ns̄o. 37 Ọ -b̄uru l'ò d̄uru odzu an̄u ono òphu daru l̄e mebyi iphe, eemebe l'al̄i b̄e mebyi iphe ono ta ab̄ukwa iphe, aas̄o ns̄o. 38 Obenu; ò -b̄uru l'e yewaru mini l̄e mebyi iphe ọbu; odzu an̄u ono dalah̄u iya b̄e ò b̄uakwaa unu iphe, aas̄o ns̄o.

39 “Ọ -b̄uru l'oo an̄u òphu a haru g'unu t̄aje an̄u iya nwuhuru b̄e onye denyiru iya ẹka a-b̄ukwaru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. 40 Onye takwan̄uru odzu iya l'a-sa uwe iya asasa; b̄uru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu. Onye patakporunu odzu iya apata l'a-sakwapho uwe iya; b̄uru onye aas̄o ns̄o jas̄u nchi ejihu.

41 “Iphe, b̄ukpoo iphe, aw̄u aw̄uwu, b̄u òphu akp̄u wuruwuru l'al̄i l'a-b̄ukotakwaru ẹbyi; òphu e rijekwa iya eriri. 42 Unu ta t̄ajekwa iphemiphe, aw̄u aw̄uwu l̄e mgboko-a; m'ò b̄u òphu gude ẹpho aw̄u; ọzoo òphu gude òkpa ẹno eje; ọzoo òphu gude igwe òkpa eje; kele ẹphe t̄ukoru b̄uru ẹbyi.

43 G'ò tò òkwa iphe, awù l'èpho, unu e-gude mee onwunu èbyi. Ọphu unu egudekwa pẹ mee onwunu ndu aasọ nsọ; g'unu te shi l'èphe bụru ndu e merwuru emerwù; 44 kele ọ kwa mbedua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu. Ọo ya bụ; unu sachaa onwunu; unu adu nsọ; kele mbedua du nsọ; ọphu unu aturwukwa onwunu l'iphe, awù awuwu, bụ ọphu akpu wuruwuru l'ali g'ò duhabe; 45 kele ọ kwa mbedua bụ Chipfu, onye shi l'ali Ijiputu dufuta unu ge mu buru Chileke unu. Ọo ya bụ le-a; unu dukwa nsọ; kele mbedua dukwa nsọ."

46 "Ono bụ ekemu, a turu swibe anu; waa enu; waa iphe, bụ iphe, dzu ndzu, bu l'ime mini; mekpoo iphe ozo, bụ iphe, awù awuwu, bụ ọphu akpu wuruwuru l'eliphe; 47 g'e gude dokaha iphe, aasọ nsọ; yee iphe, a ta sọdu nsọ; dokaha anu, bụ ọphu ee-rije eriri; yee ọphu e te ridu eriri."

Aswafu nturuw nwanji me o -zedacha

12 ¹ Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ² "Pfururu yeru unwu Izurelu; su phe-a: Nwanji -tsuta ime bya anwua nwa nwoke; g'ò bukwaru onye aasọ nsọ noo abali esaa; mbu l'oo epho g'aaso-bejeru iya nsọ me ọ -nodu ano nsọ nwanji-a bu g'aa-so-beru iya nsọ. ³ O -be le mbo-ku kesato le bua nwata obu ubvu. ⁴ E -mechaa; nwanji ono ano ukporo abali l'abali iri leto g'e gude swafu iya nturuw mee, laru iya nu. G'ò tò dukwa iphe, e doberu nsọ, oo-denyi eka; teme ọphu ọ bahukwa le Ulo-du-nsọ jasụ mbo-ku, nsọ aswafu nturuw iya a-bvu.

⁵ "O -buru l'oo nwa nwanji be ọ nwuru be nwanji obu a-buru onye aasọ nsọ ujiku iri leno; egube ono, aanoduje aso iya nsọ me ọ -nodu ano nsọ nwanji ono. Iphe, ọo-no g'e gude swafu iya nturuw mee alala bu ujiku ukporo eto l'ishii.

⁶ "Teke eswe mbo-ku aswafu nturuw iya ono buerupho; l'onye nwuru nwoke ozoo nwanji; ge nwanji ono kputa nwaturu mgbapha g'e gude gwee ngweja-akpo-oku. Lo newkwapho nwa ndo; ozoo kparaka; g'e gude gwee ngweja-iphe-eji. G'o gude iya bya lonu-abata ulo-ekwa-ndzuko bya anu onye uke. ⁷ Onye uke ono egude iphe ono je egwee ngweja nu Chipfu gude pfua ugwo iphe-eji iya; lo bya adubebe ree le mee, laru iya nu. Noo ekemu, duru nwanji, nwuru nwa nwoke; ozoo nwa nwanji.

⁸ "Teke ọ bu l'onye obu ta adudu ike agbata nwaturu; g'ò nwutaru iya kparaka labo; ozoo nwa ndo labo. La nwuta nanu gude gwee ngweja-akpo-oku; gude ọphuu gwee ngweja-iphe-eji. Onye uke egude iya pfua ugwo iphe-eji iya; lo bya adubebe ree."

Onye ekpenta eme

13 ¹ Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu yee Eronu; su phe: ² "O -buru l'o nweru onya, no nemadzu lehu; ozoo l'oo iphe, du g'ekpa; ozoo l'iphe, tukashiru iya poopoo lehu, bugbaa iphe, nweru

g'oo-du; l'ọ ghoo ekpenta; nođu onye ono l'akpo-ehu; g'e dutakwa onye obu duru jepfu Eronu, bu onye uke; ozoo l'e duru iya jepfu onye bu nwa iya, bukwapfo uke. ³G'onye uke ono lee enya l'onya ono, no onye obu l'akpo-ehu ono. Teke o bu l'aji, futaru l'eka ono ghohuru aghohu acha ucha; teme eka ono dalahu adalahu; be eka-iphe-no obu buakwaa ekpenta; nođu onye ono l'akpo-ehu. G'onye uke lee ya enya gua ya l'onye aaso nsọ. ⁴Teke o bu l'eka obu acha iya ucha l'akpo-ehu; e lee ya enya ophu o dalahuduru adalahu; ophu eji, no iya nu aghohuduru aghohu acha ucha; g'onye uke gu-chia onye ono l'ulo noo ujiku esaa. ⁵O -be le mboku k'esaa; g'onye uke je elebaa onye obu enya l'ehu; teke ekpenta ono du g'o du; ophu o kadu asa osa; g'onye uke ono gu-chifua ya l'ulo ujiku esaa ozo. ⁶O -bekwa le mboku k'esaa; g'onye uke jekwapfo elebaa onye obu enya l'ehu. O -buru l'eka-iphe-no iya obu duwaa inchi inchi; ophu o kadu asa osa; g'onye uke gua ya onye a ta sodu nsọ. Iphe, o bu be bu ekpa mmanu. G'o saa uwe iya asasa; buru onye a ta sodu nsọ. ⁷Obenu le-a; teke iphe ono bakahuru ka iya osa l'ehu; g'onye uke humacharu iya su l'a taa sodu iya nsọ pho; g'o jekwa egoshibaa onwiya onye uke ono ozo. ⁸Teke onye uke ono leri iya enya bya ahuma l'osa iya osa l'ehu; mbu iphe ono; g'onye uke ono gukwaa ya l'onye aaso nsọ; o kwa ekpenta eme onye ono.

⁹"O -buru le nemadzu be iphe eme l'akpo-ehu, bu iphe, eswe nswe; g'e dukwaru onye obu jepfu onye uke. ¹⁰G'onye uke ono lee ya enya; teke o nweru onya, no onye ono l'ehu, acha nmalanmala; o mewaa; eji, no iya nu ghohuwaa aghohu; teme o nweru iphe, du g'aji, du iya nu; ¹¹be o kwa alagala ekpenta no onye ono l'akpo-ehu. G'onye uke gukwaa ya l'onye aaso nsọ. G'o to jekwa iya agu-chi l'ulo; kele o buakwaa onye aaso nsọ. ¹²Teke o bu l'ekpenta ono voshiru nemadzu l'akpo-ehu; o tuko onye obu ehụ sweta; mbu shi iya l'ishi vua ya kpatakpata jasụ l'okpa; mbu iphe, bukpo eka onye uke ono lekporu iya enya bukotaruru iya; ¹³g'onye uke ono lebakwaa ya enya. O -buru l'ekpenta ono mewaru iya; kpo; eka ono nođu achawa ucha; g'o gukwaa onye ono l'onye a ta sodu nsọ; kele o buwaa ichi-iphe; o to buedu ekpenta. ¹⁴Ole o -nonyakwanaa; aji futa l'eka-iphe-no iya ono; l'ọ buru onye aaso nsọ. ¹⁵Onye uke ono -humapho aji ono; g'o gua onye ono l'onye aaso nsọ; kele aji bu iphe, aaso nsọ. O kwa ekpenta eme onye ono. ¹⁶O -buru l'aji ono nonyaaru gbanwee; bya aghohu chaaha ucha; g'onye obu jepfukwa onye uke ozobaa. ¹⁷G'onye uke ono lee ya enya; o -buru l'eka ono iphe shi eme iya ono kpothwaru; achawa ucha; g'onye uke ono pfukwaa l'onye ono, iphe shi eme ono be a taa soedu nsọ. Teke ono; onye ono abya aburu onye a ta sodu nsọ.

¹⁸"A bya l'ehu onye bu ejo-onwo shi phoo ya; o kawaa mma; ¹⁹a bya l'eka ono, ejo-onwo shi phoo ya ono; o -buru l'ọ byaru ahuta ahuta acha ucha; ozoo l'o nweru eka acha ucha bya adu nwa uswe-uswe; g'e jekwa egoshi iya onye uke. ²⁰G'onye uke ono lekwaa ya enya; o -buru l'eka ono

dalahuru adalahu; teme eji, futaru l'eka ono ghohuwaa aghohu acha ucha; g'onye uke ono gua ya l'onye aaso nsọ; kele ọ kwa ekpenta laru onye ono l'eka ono, ejo-onwo shi pho ya ono. ²¹Ole ọ -buru l'onye uke ono leri eka obu enya; ophu eji, furu l'eka ono aghohuduru aghohu; ophu ọ dalahuduru adalahu; ọ rwakputewa arwakpute; g'onye uke ono gu-chia onye ono l'ulo g'o noo ujiku esaa. ²²Teke ọ bu l'eka-iphe-no iya obu kabaa asa asa eviya; g'onye uke ono pfukwaa l'ọ bu onye aaso nsọ; kele ọ bu ekpenta eme iya. ²³Teke ọ bu l'eka-iphe-no iya ono duopho g'o du; ophu ọ sadu asa; l'a maru l'oo ichii ejo-onwo pho be ọ bu; g'onye uke ono gua ya l'onye a ta sodu nsọ.

²⁴“Teke ọ bu l'oku huru nemadzu l'ehu; eka ono, oku huru iya ono chaahaa ucha; bya adukwapho nwa uswe-uswe; ozoo l'ochacha ucha; ²⁵g'onye uke ono lekwa ya enya; ọ -buru l'aji, futaru l'eka ono ghohuwaru aghohu acha ucha; teme eka ono dalahu adalahu; be ọ bukwa ekpenta laru onye obu l'eka ono, oku huru iya ono. Oo ya bu g'onye uke gukwaa ya l'onye aaso nsọ; kele ọ kwa ekpenta eme onye ono. ²⁶Obenu le-a; ọ -buru l'onye uke ono leri iya enya; ophu eji, no iya l'eka ono aghohuduru aghohu acha ucha; teme ophu eka ono dalahuduru adalahu; teme eka ono rwakputewa arwakpute; g'onye uke ono gu-chia ya l'ulo g'o noo ujiku esaa. ²⁷O -be le mboku k'esaa g'onye uke ono lebaa ya enya l'ehu. Teke ọ kabaa ya asa asa l'ehu eviya; g'onye uke ono pfukwaa l'ọ bu onye aaso nsọ; kele ọ kwa ekpenta eme iya. ²⁸Ole ọ -bukwanuru l'eka-iphe-no iya ono duopho g'o du; ophu ọ kadu iya asa asa l'ehu; ọ gbechianu arwakpute arwakpute be ọ bukwa oku ono, huru iya nu ono switaru iya eswita; g'onye uke ono gukwaa ya l'onye a ta sodu nsọ; kele oo ichii oku pho be ọ bu.

²⁹“O -buru le nwoke; ozoo nwanji be onya du l'ishi; ozoo l'agba; ³⁰g'onye uke lekwa enya l'onya obu. O -buru l'ọ dalahuru adalahu; mbu onya obu; teme eji, furu iya nu du man-man; bya adu ke zitazita; g'onye uke ono gukwaa ya l'onye aaso nsọ; kele oo ejo akuruba; mbu l'oo ekpenta turu onye ono l'ishi; ozoo l'agba. ³¹Ole ọ -buru l'onye uke ono lechaaru enya l'ejo akuruba obu; ophu ọ dudu lenya g'o dalahuru adalahu; teme ophu eji, du iya nu ejidu uji; g'onye uke ono gu-chia onye ono l'ulo g'o noo ujiku esaa. ³²O -be le mboku k'esaa g'onye uke ono lebaa enya l'iphe-ememe ono; ọ -buru l'ejo akuruba ono ta abakahuduru abakahu; ophu eji, du iya nu adudu man-man; ophu akuruba ono adudu lenya g'o dalahuru adalahu; ³³g'a kpushia onye ono ishi; kpu-buru eka akuruba ono du haa; g'onye uke ono gu-chifua ya l'ulo g'o noo ujiku esaa ozo. ³⁴Teke o rwuru mboku k'esaa; g'onye uke ono lee enya l'akuruba ono; ọ -buru l'ọ to bakahuduru abakahu; e lee ya enya; ophu ọ dalahuduru adalahu; g'onye uke ono gua ya l'onye a ta sodu nsọ. G'onye ono saa uwe iya; buru onye a ta sodu nsọ. ³⁵Obenu le-a; ọ -buru l'akuruba ono bakahuru

iya l'akpo-ehu eviya g'a guwaru iya l'onye a ta sodu nsọ-a; ³⁶g'onye uke ono lebaa ya enya. O -buru l'akuruba ono bakahuru iya l'ehu; g'onye uke te jeekwa ele enya g'a maru ejí iya; ?o du manụ-manụ. Onye ono buakwaa onye aasọ nsọ. ³⁷O -buru l'akuruba obu be duopho g'o du l'enya; teme ejí ojii rwutawaa l'eka ono be akuruba obu kpohuakwaru; o buakwaru onye a ta sodu nsọ; g'onye uke gu ya l'onye a ta sodu nsọ.

³⁸O -buru le nwoke; ozoo nwanyi be iphe-ochaa tukashiru poopoo l'ehu; achagbaa ucha; ³⁹g'onye uke lekwa onye obu enya l'ehu. O -buru l'eka obu ta achadu okpobe ucha; la maru l'oo ugwo be tukashiru onye obu l'ehu; l'onye obu be a ta sodu nsọ.

⁴⁰Egbushi -rishihu onye nwoke l'ishi; bukwa ishi-onmo be o bu; obenu la taa sodu iya nsọ. ⁴¹Teke o bu l'oo l'onu-iphu be egbushi rishihuru iya; be onye obu bukwa ishi onmo onu-iphu; obenu la taa sodu iya nsọ. ⁴²Ole o -buru l'o duru onya, acha ucha; bya adukwapho nwa uswe-uswe, no iya l'ishi-onmo obu; ozoo l'ishi-onmo onu-iphu obu; be o buakwaa ekpenta be turu iya l'ishi-onmo obu; ozoo l'ishi-onmo onu-iphu obu. ⁴³Oo ya bu; g'onye uke lee ya enya. Teke o bu l'onya, du onye ono l'ishi; ozoo l'onu-iphu acha ucha; bya adukwapho nwa uswe-uswe; mbu du g'ekpenta ono, eswe nswe, emeje nemadzu l'akpo-ehu ono; ⁴⁴oo ya bu l'onye obu bu onye ekpenta; o buru onye aasọ nsọ eviya. G'onye uke ono gu ya l'onye aasọ nsọ; kele ekpenta nkiya turu iya l'ishi.

⁴⁵G'onye ekpenta ono lakakwaa uwe iya; haa egbushi iya g'o yagashi-hu ayagashi-hu; woru ekwa gbobuta ugbo-onu; chia mkpu su le ya bukwa onye aasọ nsọ; ya bukwa onye aasọ nsọ. ⁴⁶Oo-buru onye aasọ nsọ jasụ teke oo-ka mma. G'o buru onye aasọ nsọ je eburu nkinyi iya lazụ eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa phe.

Ekemu k'iphe, tsuru evu

⁴⁷O -buru l'o nweru uwe, tsuru evu; ozoo uwe eji anu; ozoo uwe ochaa; ⁴⁸ozoo ekwa, e kweru l'oghu ochaa; ozoo ophu e gude eji anu kwee; ozoo l'akpo; ozoo l'iphe, e meru l'akpo; ⁴⁹teke o bu l'eka ono, tsuru evu ono du oyingo-oyingo; ozoo l'o du uswe-uswe; be o bukwa ekpenta. G'e jekwa egoshi iya onye uke. ⁵⁰G'onye uke ono lekwa enya l'eka ono, tsuru evu ono; woru iphe obu, tsuru evu obu gu-chia l'ulo g'o noo ujiku esaa. ⁵¹O -be le mboku k'esaa; g'onye uke ono je elebaa ya enya ozo. O -buru l'evu obu kabaa asakahu l'uwe obu; g'a makwaru l'o bu ekpenta. Iphe ono, tsuru evu ono buakwaa iphe, aasọ nsọ. ⁵²G'onye ono kpokwaa uwe ono oku; mo bu uwe eji anu; ozoo uwe ochaa; mo bu ekwa, e kweru l'oghu ochaa; ozoo ophu e gude eji anu kwee; ozoo l'iphe, e meru l'akpo, bu ophu evu ono du; g'a kpokwaa ya oku; kele o bu ekpenta.

⁵³Ole o -buru l'onye uke ono leri iya enya; ophu evu obu asakahuduru asakahu l'iphe ono; ⁵⁴g'onye uke ono zia g'a saa iphe ono, tsuru evu ono

asasa; l'ò bya agù-chia ya l'ùlo g'ò nòo ujiku ẹsaa ọzo. ⁵⁵G'onye uke ono lee ẹnya l'iphe ono; mẹ a sachaa ya ono; ọ -bùru l'iphe ọbu ta agbanweduru ududu iya; obetakporu ọphu ọ sakahuduru asakahu; bẹ ọ bukwa iphe, aasọ nsọ; g'a kpokwaa ya ọku; mẹ evu ọbu; ?ọ nọ iya l'iphu; m'ọ nọ iya l'azu. ⁵⁶Ọ -bùru l'onye uke ono jeshiaru iya ele ẹnya; ẹka ono, tsuru evu ono rwakputewa arwakpute g'a sachaa ru iya ono; g'ọ lakafukwa ẹka ono, tsuru evu ono; mbu l'uwe ono; ọzoo l'akpo ono; ọzoo l'ekwa ono, e kweru ekwekwe ono; ọzoo l'ọphu a kparu akpakpa. ⁵⁷Ọle ọ -bùru l'ọ wataru ru atsù evu ono ọzo l'uwe ono; ọzoo l'iphe ono, e kweru ekwekwe; ọzoo l'ọphu a kparu akpakpa; m'ọ bu l'iphe ono, e meru l'akpo-anu ono; l'a maru l'ọ bu iphe, asakahu asakahu. G'a kpokwaa iphe, bu iphe, tsuru evu ono ọku. ⁵⁸Iphe, bu iphe, tsuru evu, a sawaru asasa; ọphu evu ono adudu iya; g'a saa ya k'ugbo ẹbo g'ọ buru iphe, a taa sohedu nsọ."

⁵⁹Ono bu ekemu, duru iphe, bu evu, tsuru l'uwe eji anu; ọzoo l'uwe ọchaa; ọzoo l'ekwa, e kweru ekwekwe; ọzoo l'ọphu a kparu akpakpa; ọzoo l'ọphu e gude akpo-anu mee; g'a gaa ya iphe, a ta sodu nsọ; ọzoo l'a guru iya l'iphe, aasọ nsọ.

Egoshi l'onye iphe eme l'akpo-ẹhu dụwaa iche

14 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²"Owaa bu ekemu, ee-tsoje mboku, ee-me onye ekpenta shi eme g'a ta sohe iya nsọ: G'e duru iya dutaru onye uke. ³G'onye uke ono shikwa l'eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa phe lufu je elerwee ya ẹnya ree. Ọ -bùru l'onye ono wekorohuwaru l'ekpenta ono, shi eme iya l'akpo-ẹhu ono; ⁴g'onye uke ono zia ozi g'e wotaru onye ọbu, eeme g'a ta sohe nsọ ọbu ẹnu labo, nọ ndzu, a ta sodu nsọ; waa oshi sida; waa ekwa uswe-uswe; waa ẹswa isopu. ⁵Onye uke ono asu g'e gbua ẹnu ono nanu l'eli ite, a kpu ru l'urwa, e yeru mini, doru riasa. ⁶Enu ọphu nọ ndzu pho bẹ ọo-nwuta; wota oshi sida pho; waa ekwa uswe-uswe pho; waa ẹswa isopu pho; tuko tsee le mee ẹnu ono, e gburu l'eli mini ono, du ree ono. ⁷L'ọ bya ephee ya onye ono ugbo ẹsaa; mbu onye ono, eeme g'a ta sohe nsọ l'ekpenta ono, shi eme iya nu ono. L'ọ bya agaa ya l'onye a ta sodu nsọ; woru ẹnu k'ono, dzu ndzu ono haa g'ọ pheba l'egu. ⁸Onye ono, byaru g'e mee ya g'a ta sohe iya nsọ ono eje eworu uwe iya saa; kpushikota eji, du iya l'ehu g'ọ ha; mẹ ẹgbushi iya; woru ẹhu wua le mini; shi nno buru onye a ta sodu nsọ. E -mechaa nno; l'ọ batawaro l'ime ẹka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa phe; ọle g'ọ nokwaa l'azu ulo-ekwa iya ujiku ẹsaa. ⁹Ọ -nochaa ujiku ẹsaa g'ọ kpushikwaa eji, du iya l'ehu g'ọ ha ọzo. G'ọ kpushia ishi; yee ẹji-agba; waa njibu-ẹnya; mewaro eji ọzo, dugbaa ya l'ehu. L'ọ saa uwe iya; woru ẹhu wua le mini; ọo ya bu; l'ọ buru onye a ta sodu nsọ.

¹⁰"Teke o rwuru le mboku k'esato; g'onye ọbu kputa unwu ebili labo, adudu ẹka iphe mebyiru iya; waa ada aturu, gbaru apha, adudu ẹka iphe

mebyiru iya. Teme l'o gude ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo ẹto; gwọọ lẹ manụ; g'e gude iya gwee ngweja-nri. L'o wotakwapho manụ, jiru konggo ejiji tukobe iya. ¹¹ Onye uke ono, eme iya g'a ta sọhe iya nsọ ono; abya eduta onye ọbu, eeme g'a ta sọhe nsọ ọbu; yee iphemiphe ono, o gude bya ono; bya eworu dobe l'iphu Chipfu l'onu-abata ụlo-ekwa-ndzuko. ¹² L'ọ bya akputa nwa ebili ono nanu; yee konggo, manụ jiru ejiji pho; gude gwee ngweja-apfu-ugwo. G'ọ maa ngweja ono l'iphu Chipfu g'ọ buru ngweja-amama.

¹³ "L'ọ bya eworu nwa ebili ono gbua l'ulo-du-nsọ; mbu l'eka ono, eegbuje anu, e gude egwe ngweja-iphe-eji; yee ngweja-akpo-oku. Oo egube ono, ngweja-iphe-eji bu k'onnye uke bukwapho ge ngweja-apfu-ugwo bukwapho nkiya; teme o buru ngweja, du nsọ shii. ¹⁴ Onye uke ono emeta mee anu ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono; ye onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ ono l'atakpa-nchi ekutara; waa lẹ mkpushi-eka ezeke-eka ekutara; yee mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara iya. ¹⁵ Onye uke ono abya emeta konggo manụ ono; bya emeru iya ye onwiya l'obochi-eka ekicha; ¹⁶ l'ọ bya eworu mkpushi-eka ekutara tsee lẹ manụ ono; meta iya phee ugbo esaa l'iphu Chipfu. ¹⁷ Manụ ophu ghuduru iya l'obochi-eka be ọo-tada onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ ono l'atakpa-nchi ekutara; waa lẹ mkpushi-eka ezeke-eka ekutara; waa mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara; waa l'eli mee anu ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono. ¹⁸ Manụ ophu ghuduru nu be oo-hu onye ono, byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono l'ishi; gude pfua ugwo iphe-eji onye ono l'iphu Chipfu.

¹⁹ "Onye uke ono abya egwee ngweja-iphe-eji ono; gude pfua ugwo iphe-eji, onye ono meru; mbu onye ono byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono. E -mechaa; l'o woru anu ono, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku ono gbua; ²⁰ woru ngweja-akpo-oku ono; yee ngweja-nri, tso iya nu l'oru-ngweja; gude pfua ugwo iphe-eji onye ono l'ọ bya aburu onye a ta sodu nsọ.

²¹ "Ole o -buru l'onnye ọbu akpa nri; ophu o dudu ike anu iphemiphe ono, a gushiru ono; g'onnye ọbu kputa nwa ebili lanu nu g'ọ buru ke ngweja-apfu-ugwo; l'e woru iya maa g'ọ buru ngweja-amama, e gude apfu ugwo iphe-eji. Teme l'o wota nkeru-iri nkweka ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'ọ buru ngweja-nri; waa manụ, jiru konggo; ²² me ndo labo; ozoo kparaka labo; ophu rwukpoeru iya pho eka. Nanu be ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; l'e gude ophuu gwee ngweja-akpo-oku. ²³ O -be lẹ mboku k'esato l'ọ chiru iphemiphe ono byapfuta onye uke g'e gude mee ya g'a ta sọhe iya nsọ; gude iya bya l'onu-abata ụlo-ekwa-ndzuko l'iphu Chipfu. ²⁴ G'onnye uke ono kputa nwaturu ono; yee konggo, manụ jiru ejiji ono je amaa l'iphu Chipfu g'ọ buru ngweja-amama. ²⁵ L'o woru nwaturu ono gbua; meta mee ya tada onye ọbu, eeme g'a ta sọhe nsọ ọbu l'atakpa-nchi ekutara; waa lẹ mkpushi-eka ezeke-eka ekutara; wakwapho lẹ

mkpūshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹkutara. ²⁶ Onye uke ono abya emeta manụ ono bya emeru ye onwiya l'ọbochi-ẹka ẹkicha; ²⁷ l'ọ woru mkpūshi-ẹka ẹkutara iya phee manụ ono ugbo ẹsaa l'iphu Chipfu. ²⁸ Onye uke ono abya emeta manụ ono, ọ iya l'ọbochi-ẹka ono tada l'ẹka ono, ọ tadaru mee anụ ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono, ọ iya ọ l'atakpa-nchi ẹkutara onye ono, eeme g'a ta sọhe iya nsọ ono; waa lẹ mkpūshi-ẹka ezeke-ẹka ẹkutara; waa lẹ mkpūshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹkutara iya. ²⁹ Manụ ọphu ghuduru iya l'ọbochi-ẹka ọ ọo-hu onye ono, byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono l'ishi; gude pfa ugwo iphe-ẹji iya l'iphu Chipfu. ³⁰ L'ọ nwuta ndo ono; ọzoo kparaka ono, ọ ọphu onye ono ọduru ike gbata; gude gwee ngweja. ³¹ Nanụ ọ ọo-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; l'ọ gude ọphu gwee ngweja-akpo-ọku; yee ngweja-nri. Ọ ẹgube ono ọ g'onye uke a-ọdu l'iphu Chipfu pfa ugwo iphe-ẹji onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ ono. ³² Ono ọ ekemu, ọduru onye oome; mbu ekpenta ono; ọphu ọ ọdu ike gbata iphe, ee-gude mee g'a ta sọhe iya nsọ."

Ẹka igbulọ tsuru evu

³³ Tọbudu iya ọ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu yee Eronu; sụ phe: ³⁴ "Unu -laepho alị Kėnanu ono, ọ ẹka mu abya anụ unu g'ọ ọburu okiphe unu ono; ọ -ọburu l'ọ ọduru ọlo, nọ l'alị ono, mu meru; o nweru ẹka tsuru evu; ³⁵ g'onye nwe ọlo ono jekwa akọru onye uke l'ọlo iya gbekwa ọ iya g'ọ tsuru evu. ³⁶ Onye uke ono a-sụ g'e gweshigbu iphe l'ọlo ono; ọeme l'ọ bahu jeshia ahuma ẹka tsuru evu ọbu; ọo ya ọ g'ọ tọ tuko ọlo ono; yee iphe, nọ iya nọ gwa l'iphe, aasọ nsọ. E -gweshikotachaa iphe l'ọlo ono; g'onye uke ono bahu l'ọlo ọbu je elee ya ọnya. ³⁷ G'ọ lee ọnya l'igbulọ ẹka tsuru evu ọbu; teke ọ ọ bu l'ọ ọdu oyingo-oyingo; ọzoo l'ọ ọdu uswe-uswe; ọeme ẹka ọbu dalahu adalahu; ³⁸ g'onye uke ono lufuta l'ọlo ono; woru ọnu iya gu-chia g'ọ nọo ujiku ẹsaa. ³⁹ O -be lẹ mboku k'ẹsaa; g'onye uke laphu azu je elee ọnya l'ọlo ọbu ọzo. Ọ -ọburu l'evu ọbu sakahuru l'oma igbulọ ono; ⁴⁰ l'ọ sụ g'e bvufu mkpuma ono, tsuru evu ono je etuphaa l'ẹka aasọ nsọ l'azu mkpukpu. ⁴¹ Le kwoshia igbulọ ime ọlo ono ekwoshi mgburugburu; kpota iphe, e kwoshiru iya je awushia l'azu mkpukpu l'ẹka aasọ nsọ. ⁴² Le wota mkpuma ọzo gude tu-chishia ọnya iya ọphu e bvukpofu-gbaaru pho; ọeme l'a kutakwapho epuchi ọzo gude rwaa ọlo ọbu ọzo.

⁴³ "Teke ọ ọ bu l'evu ọbu chafutaru l'ọlo ọbu ọzo g'e bvukpofuchaa-ru mkpuma mkpuma pho; e kwoshichaa ya; bya arwaphu iya azu ọbu; ⁴⁴ g'onye uke laphu azu jee elee ya ọnya ọzo; teke ọ ọ bu l'evu ọbu bakahuru l'ọlo ọbu ọ ọ bukwa evu, asakahu asakahu ọdu l'ọlo ono; ọo ya ọ; l'a maru l'ọlo ọbu ọwaa ọlo, aasọ nsọ. ⁴⁵ G'e woru ọlo ọbu gbukaa; vuta mkpuma ọlo ọbu; me oshi iya; waa aja, e gude rwaa ya je awushia l'azu mkpukpu l'ẹka aasọ nsọ. ⁴⁶ Onye bahu l'ọlo ono teke ono, a gu-chikwaduru iya agu-chi ono; ọ ọ bu onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. ⁴⁷ Onye

zèru l'ùlo ono kua mgbenya; ọzoo ria nri; g'onye ono sakwaa uwe iya asasa.

48 “Ọle ọ -bùru l'onye uke byaru g'o lee ùlo ono ẹnya; ọ hùma l'evu ono ta adùedu ẹka ọ nọba l'ùlo ono g'a rwaphuchaaru iya azu; g'ọ g'ua ùlo ono l'ùlo, a ta sọdu nsọ; noo kele evu ọbu ta adùedu. 49 Iphe, oo-gude mee ùlo ono g'ọ tọ b'uhe ùlo, aasọ nsọ; bukwa g'ọ nw'uta ẹnụ labọ; wotakwaphọ oshi sida; waa ẹkwa uswe-uswe; waa ẹswa isopu. 50 L'ọ woru ẹnụ lanu gbua l'eli ite, a kpuru l'urwa, e yeru mini, doru risaa. 51 L'ọ wota oshi sida phọ; waa ẹswa isopu phọ; waa ẹkwa uswe-uswe phọ; yee ẹnụ phọ, dzu ndzu phọ; t'uko tsee lẹ mee ẹnụ ọphu e gburu egbugbu phọ; yele mini phọ, d'ụ ree phọ; woru iya phee l'ùlo ono akpọ ẹsaa. 52 Oo-gude mee ẹnụ phọ; waa mini phọ, d'ụ ree phọ; waa ẹnụ ọphu nọ ndzu phọ; waa oshi sida phọ; waa ẹswa isopu phọ; waa ẹkwa uswe-uswe phọ mee ùlo ono g'a ta sọhe iya nsọ. 53 L'ọ gude ẹnụ k'ọphu nọ ndzu phọ lufu azu mkpukpu je ahaa ya g'ọ p'heba l'oma ẹgu. Ọ kwa ẹgube ono bẹ oo-shi p'fua ugwo iphe-ẹji; shi nno safu nturwu, d'ụ l'ùlo ono. Ọo ya b'ụ l'ùlo ọbu aburu ùlo, a ta sọdu nsọ.”

54 Ono b'ụ ekemu, g'ee-meje k'ekpenta, dukpoo l'udu iya l'udu iya; yee ẹjo akuruba; 55 waa k'evu, turu l'uwe; yee ọphu turu l'ùlo; 56 waa k'onye ọnyá d'ụ l'ẹhu; ọzoo iphe d'ụ g'ẹkpá; ọzoo onye iphe tukashiru poopoo l'ẹhu; 57 g'e shi ẹgube ono goshi teke iphe, b'ụ iphe, aasọ nsọ; waa teke ọ b'ụ iphe, a ta sọdu nsọ. Ono b'ụ ekemu, g'ee-meje k'ekpenta; waa k'iphe, tsuru evu.

Onye iphe asoshi l'ẹhu

15 1 Tọbudu iya b'ụ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu yee Eronu: 2 “Unu pfuru yeru ndu Izurelu; s'ụ p'he-a: Ọ -duru onye nweru iphe, asoshi iya asoshi l'ẹhu; bẹ iphe ono, asoshi iya l'ẹhu ono bukwa iphe, aasọ nsọ. 3 Iphe ono meakwaru onye ọbu; ọ b'uru onye aasọ nsọ; m'ẹ iphe ọbu nọdu asoshi g'ọososhi; ọzoo l'ọ d'uru iphe, e gude gbobuta iya bẹ ọ bukwapho iphe, meru; a nọdu asọ iya nsọ. 4 Iphe, bukpoo iphe-azee, onye ono, iphe asoshi l'ẹhu ono z'eri azee bẹ buakwaa iphe, aasọ nsọ; teme iphemiphe, b'ụ iphe, ọ n'oru anọ l'a-bukwarupho iphe, aasọ nsọ. 5 G'onye denyiru ẹka l'iphe-azee onye ọbu; sakwaa uwe iya asasa; w'ua ẹhu. A -n'owaa jas'ụ nchi jihu bẹ a taa s'ohedu iya nsọ. 6 Onye n'oru anọ l'iphe, onye iphe shi l'ẹhu asoshi shi nọdu anọ; g'onye ono sakwaa uwe iya; w'ua ẹhu. A -n'owaa jas'ụ nchi jihu bẹ a taa s'ohedu iya nsọ. 7 G'onye denyiru onye iphe shi l'ẹhu asoshi ẹka sakwaa uwe iya; w'ua ẹhu. A -n'owaa jas'ụ nchi jihu bẹ a taa s'ohedu iya nsọ. 8 Onye ono, iphe asoshi l'ẹhu ono -gbua onye a ta sọdu nsọ ọnu-mini; g'onye ọbu sakwaa uwe iya; w'ua ẹhu. A -n'owaa jas'ụ nchi jihu bẹ a taa s'ohedu iya nsọ. 9 Teme iphe, aagbajekpo agbagba, onye ono, iphe asoshi ono n'oru g'baa bẹ buakwaa iphe, aasọ

nsọ; ¹⁰teme onye denyiru ẹka l'iphe, onye ọbu shi nọdu anọo; g'a sọkwaa onye ọbu nsọ jasụ nchi ejihu. Onye wotaru iphe ọbu bẹ a-sakwa uwe iya wụa ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹¹Onye iphe shi l'ẹhu asọshi -denyi onye ozo ẹka; ọphu ọ kwọduru ẹka; g'onye ono sakwaa uwe iya asasa; wụa ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹²Ọ -bụru ite, a kpuru l'urwa bẹ onye ọbu denyiru ẹka; g'a tųkpokwaa ya; teke ọ bụ iphe, e gude oshi mee; g'e gudekwa mini saa iphe ọbu asasa.

¹³“Onye ono, iphe asọshi l'ẹhu ono -kaephọ mma; g'ọ gụtaru onwi-ya ujiku ẹsaa nọo g'e gude mee ya g'a ta sọhe iya nsọ; l'ọ saa uwe iya; gude mini, doru rịsaa wụa ẹhu; l'ọ bya aburu onye a ta sọdu nsọ. ¹⁴Ọ -be lẹ mbọku k'ẹsato l'ọ nwuta kparaka labọ; ọzoo unwu ndo labọ gude bya l'atathiphu Chipfu l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ; bya anụ iya onye uke. ¹⁵Onye uke anwuta iya gude gwee ngweja. Nanụ bẹ oo-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; l'ọ gude ọphuu gwee ngweja-akpọ-ọku. Noo g'ee-shi bụ ono l'ọ pfua ụgwo iphe-ẹji onye ono, iphe asọshi l'ẹhu ono l'iphu Chipfu.

¹⁶“Teke nwoke gbọshiru unwuda; g'ọ wụkotakwa ẹhu iya l'ọphu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹⁷Ekwa; ọzoo akpọ, a gbọru unwuda kpua bẹ ee-gude mini saa asasa. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹⁸Nwoke yee nyee ya -kwaa akwakwa; ọ -bụru lẹ nwoke ono gbọru iphe; g'ephenebo jekwa awua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu pẹ nsọ.”

Nwanyị, anọ nsọ

¹⁹“Ọ -bụru lẹ nwanyị bẹ nsọ-nwanyị eme bẹ ọo-buru onye mmerwu dū l'ẹhu abalị ẹsaa; teme onye denyiru iya ẹka a-buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. ²⁰Iphe, bụ iphe, ọ zẹkpooru azẹe teke ono, ọono nsọ ono; ọzoo iphe, ọ nọru anọo bẹ tųkoakwaru buru iphe, aasọ nsọ. ²¹Onye denyiru iphe-azẹe ya ẹka; a-sa uwe iya asasa; wụa ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ²²Onye denyiru iphe, ọ nọru anọo ẹka; a-sa uwe iya asasa; wụa ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ²³Onye denyiru iphe-azẹe ya ẹka; ọzoo oshi, ọonoje anọo ẹka bẹ buakwaa onye aa-sọ nsọ jasụ nchi ejihu. ²⁴Ọ -bụru lẹ nwoke jepfuru nwanyị, anọ nsọ; mee ono, ala nwanyị ono -rwua ya l'ẹhu; g'a sọkwaa ya nsọ nọo abalị ẹsaa. Teme iphe, nwoke ono zẹru azẹe g'ọ ha abụkotaru iphe, aasọ nsọ.

²⁵“Ọ -bụru lẹ nwanyị bẹ mee larụ ujiku olemole lẹ teke ọ tọo nọdu nsọ; ọzoo lẹ mee ọbu laghataru onye ọbu ujiku ole, ọonoje nsọ; g'a sọkwaa onye ọbu nsọ g'aasoje iya mẹ ọ -nọdu anọ nsọ phọ. ²⁶Iphe, bụkpoo iphe-azẹe, ọ zẹru azẹe l'iphe, bụkpoo mbọku lẹ mbọku ono, mee ono ala iya ono; bẹ aa-sọkwapho nsọ g'a sọru iphe-azẹe, ọozeje mẹ ọ -nọdu anọ nsọ phọ. Iphe, bụ iphe, ọ nọru anọo; g'a sọkwaa ya phọ ẹgube ono, aasoje iya mẹ ọ -nọdu anọ nsọ ono. ²⁷Iphe, bụ onye denyiru ẹka l'iphe ono buakwaa onye aasọ

nsò. G'onye ono sakwaa uwe iya; wuà èhu. A -nòwaa jasù nchi jihu bè a taa sòhedu iya nsò. ²⁸Obenu lè-a; mee òbu -labuhue ya phò; g'ò gùtaru onwiya ujiku esaa nò. E -mechaa l'ò bya aburu onye a ta sòdu nsò ²⁹O -be lè mbòku k'èsato g'onye òbu nwùta kparaka labò; òzoo unwu ndo labò; nwùtaru onye uke l'ònu-abata ùlo-èkwa-ndzuko. ³⁰G'onye uke ono nwùta ènu lanù gude gwee ngweja-iphe-èji; l'ò gude òphuu gwee ngweja-akpò-òku. Onye uke ono e-shi nno pfula ùgwò iphe-èji nwanyì ono l'iphu Chipfu lè kè mee ono, larù iya nù ono, shi mee ya; ò buru onye aasò nsò ono.

³¹“Noo g'unu e-shije dobe unwu Ízurelu iche l'iphe, e-me g'èphe buru ndu aasò nsò; g'èphe ta aburu ndu aasò nsò; nwùhu; m'èphe turwua ùlo-èkwa mu ono, nò l'echilabò phè ono.”

³²Ono bù ekemu, a turu doberu nwoke, iphe asòshi asòshi l'èhu; yèe nwoke, gbòru unwuda; shi nno buru onye aasò nsò; ³³bya abukwarupho kè nwanyì, nsò-nwanyì eme. Ò bù k'onye iphe asòshi l'èhu; m'ò bù nwoke-o; m'ò bù nwanyì-o; yèe k'onye jèpfuru nwanyì, aasò nsò.

Eswe apfu ùgwò iphe-èji
(Uke 23:26-32; Ógú 29:7-11)

16 ¹O be lè g'unwu Erònu dùchaa èbo nwùhu; g'èphe jekubeerupho l'ataphu Chipfu phò; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu; ²sù iya: “Pfurù yeru nwune ngu, bù Erònu sù iya g'ò tò bujekwarupho teke dù iya ree bè òo-byajè l'èka-kakòta-adù-nsò ono; mbù l'èka ono, e gude èkwa kobuta ono, bù iya bù l'iphu èka aapfujè ùgwò iphe-èji, bù òphu nò l'eli okpoko Chileke ono; òdumeka bè òo-nwùhukwa. Noo kèlè mu anòdujè l'urwukpu bya l'eli èka aapfujè ùgwò iphe-èji ono. ³Waa gè Erònu e-gudeje bahù l'èka-kakòta-adù-nsò ono baa: Oo-gude nwa oke-eswi, oo-gude gwee ngweja-iphe-èji; bya egude ebili, oo-gude gwee ngweja-akpò-òku.

⁴“L'ò chítà uwe-ime-èhu òchaa, e doberu nsò phò yee; bya eyekwaa-phò nwìba òchaa, eeyeje l'ime èhu; l'ò wota èkwa-òchaa atù-buta-l'upfu gude tubuta onwiya; bya ewota okpu-èkwa òchaa kpuru. Uwe ono g'ò ha dùkota nsò; noo g'ò gude o je l'a-wùada èhu tème l'ò gude uwe ono kwaa onwiya akwa ono.

⁵“Gè ndu Ízurelu kpèe Erònu mkpi labò g'ò gude gwee ngweja-iphe-èji; waa ebili lanù, oo-gude gwee ngweja-akpò-òku. ⁶Gè Erònu kpùta oke-eswi phò gude gwee ngweja-iphe-èji kè nkiya; shi nno pfula ùgwò iphe-èji, o meru; yèe kè ndibe iya l'ataphu Chipfu. ⁷L'ò bya akpùta mkpi labò phò bya l'ataphu Chipfu l'ònu-abata ùlo-èkwa-ndzuko. ⁸Erònu abya eworu ido tularu mkpi labò ono. Ido lanù a-buru kè Chipfu; òphuu aburu kè Azazèlu. ⁹Erònu abya akpùta mkpi òphu ido Chipfu daru gude gwee ngweja-iphe-èji; ¹⁰obenu lè mkpi òphu ido kè Azazèlu daru bè aa-kpùta lè ndzù bya l'ataphu Chipfu g'e gude iya pfula ùgwò iphe-èji; tème l'a kpù-tawa iya rò je ahaa l'echiègu g'ò lapfu Azazèlu.

¹¹“Erõnu abya akpũta oke-eswi phõ, oo-gude gwee ngweja-iphe-eji; gude pũa ugwo iphe-eji onwiya yee ke ndibe iya phõ. Lõ woru oke-eswi ono gbua g’õ buru ngweja-iphe-eji k’onwiya ono. ¹²Lõ wota iphe, aagũje õku; võta õku l’õru-ngweja, nõ l’atatiphu Chipfu; võ-jia ya avõ-ji; bya aha-ta ùnwù-isensu õphu e-ji mkpoji eka labõ, e gweru rwukuru rwukuru; gude bahũ l’eka ono, e kobutaru eka ono. ¹³Lõ bya eworu ùnwù-isensu ono tukobe l’eli õku ono, nõ l’atatiphu Chipfu ono; k’õphu enwuru-õku ùnwù-isensu ono a-kpũ tũuu kpũ-chia eka ono, aanõduje apũa ugwo iphe-eji ono, nõ l’eli okpoko ono, e doberu ekemu ono. Oo ya bũ k’õphu õ tõ nwũhudu. ¹⁴Lõ meta mee oke-eswi ono; gude mkpũshi-eka phee ya l’eli eka ono, aapfũje ugwo iphe-eji ono; l’õ gudekwaphõ mkpũshi-eka phee mee-iphe ono mgbo esaa l’iphu eka ono, aapfũje ugwo iphe-eji ono.

¹⁵“Lõ woru mkpi phõ, e gude gwee ngweja-iphe-eji ndu Ízurelu phõ; woru gbua egbugbu; gude mee ya bahũ l’ime eka ono, e kobutaru eka ono; woru mee ya ono mee g’õ meru mee oke-eswi phõ; mbũ phee ya l’eli eka ono, aapfũje ugwo iphe-eji ono; yele iphu eka ono, aapfũje ugwo iphe-eji ono. ¹⁶O buru egube ono be oo-shi pũa ugwo iphe-eji k’eka-kakõta-adũ-nsõ ono; kele ndu Ízurelu be bũwaa ndu aasõ nsõ; waa kele epe meswewaru iphe l’iphe-eji, epe mekõtaru g’õ ha. O bukwarupho nno bũ g’oo-me iya le k’ulo-ekwa-ndzukõ, bũ õphu nõ l’echilabõ phe teke ono, epe bũ ndu aasõ nsõ ono. ¹⁷G’õ tõ dukwa onye a-nõdu l’ime ulõ-ekwa-ndzukõ ono; me Erõnu bahũepho l’eka-kakõta-adũ-nsõ ono je anõdu apũa ugwo iphe-eji; jasũ l’õ pũa-ghee ugwo iphe-eji k’onwiya; yee ke ndibe iya; yee ke ndu Ízurelu l’õphu; lũfuta. ¹⁸E -mechaa l’õ jeshia l’õru-ngweja ono, nõ l’atatiphu Chipfu ono; je apũa ugwo iphe-eji k’eka ono. Lõ meta mee oke-eswi phõ; yee mee mkpi phõ; wũru ye le mpu, e mobegbaaru l’õru-ngweja ono. ¹⁹Lõ meta mee ono gude mkpũshi-eka iya phee ya l’õru-ngweja ono mgbo esaa; shi nno swafũ iya asõ nsõ ke ndu Ízurelu; dobe iya nsõ õzo.”

Mkpi, vu iphe-eji, ndu Ízurelu meru

²⁰“Erõnu -pũachaa ugwo iphe-eji, e meru l’eka-kakõta-adũ-nsõ ono; yee k’ulo-ekwa-ndzukõ ono; yee k’õru-ngweja ono; l’õ bya akpũfuta mkpi phõ, nõ ndzũ phõ. ²¹Lõ bya eworu eka labõ byabẽ mkpi k’ono, nõ ndzũ ono l’ishi; mbũ Erõnu; bya atũko ejo-iphe, ndu Ízurelu mekõtaru; mekpoo emeswe, epe meswekõtaru; yee iphe-eji, epe mekõtaru g’õ ha; pũshi-kõta kpua ya; l’õ tũko iya byabẽ mkpi ono l’ishi; kpũru iya kpẽe onye a tũru eka g’õ je ahaa ya l’echiegu. ²²O buru mkpi ono e-vutakõta ejo-iphe phe g’õ ha laa l’õma-egu; eka e budu ebubu; je anõdu. O buru eka oo-je ahaa mkpi ono bũ l’echiegu.

²³“Erõnu abahũ l’ulo-ekwa-ndzukõ je eyefu uwe õchaa ono, o ye-ru teme õ bahũshia l’eka-kakõta-adũ-nsõ ono. O -yefuchaa ya l’õ haa ya

l'èka ono. ²⁴L'ò nòdu l'èka dù nsò wàa èhu; woru uwe iya ye; lufuta bya egwee ngweja-akpo-òku kẹ nkiya; yee kẹ ndu Ízùrèlu; shi nno pfula ugwo iphe-eji k'onwiya yee kẹ ndu Ízùrèlu. ²⁵L'ò woru èba-anù, e gude gwee ngweja-iphe-eji phò kpoo òku l'òru-ngweja. ²⁶Onye phò, jeru je ahaa mkpi phò; g'ò lapfu Azazèlu phò; l'a-sakwaphò uwe iya; wàa èhu; tème l'ò batawarò l'ime èka ndu Ízùrèlu kpòberu ùlò-èkwa phe. ²⁷Oke-eswi phò; yee mkpi phò, e gude gwee ngweja-iphe-eji phò, bù ophu e wobataru mee ya l'èka-kakòta-adù-nsò g'e gude pfula ugwo iphe-eji phò; bẹ aa-parù lufu l'azù èka ndu Ízùrèlu kpòberu ùlò-èkwa phe; l'e woru akpò iya; waa anù iya; məkpoò nshì iya kpoo òku. ²⁸G'onye ono, jeru akpoo ya òku ono sakwaa uwe iya asasa; wàa èhu; tème l'ò bata l'ime èka ndu Ízùrèlu kpòberu ùlò-èkwa phe.”

Ekemu eswe apfu ugwo iphe-eji

²⁹“No iya; g'iphe-a bukwaru iphe, Chileke toru okpa iya sù g'e tsoje, unu e-meje jasù l'ojejoje. Mbù-a; o -rwuje l'onwa esaa; lẹ mbòku, onwa ono dù l'abalì iri; unu aswiye egu. Unu te ejekwa ozi ejeje ophu; mbù unu-bẹ ndu a nwùru lẹ Ízùrèlu; mẹ ndu lwarù alwalwa, bu l'echilabò unu; ³⁰kẹlẹ ọo mbòku ono bẹ aa-pfù ugwo iphe-eji, unu meru; g'e gude sachafù unu iphe-eji, unu meru g'ò ha; unu abùru ndu a ta sòdu nsò l'iphu Chipfu. ³¹Mbòku ono a-bùru unu eswe Sabatù, bù eswe-atùta-unme; unu aswiya egu. Iphe ono bù iphe, Chileke toru okpa iya sù g'e tsoje, unu e-meje jasù l'ojejoje. ³²Ọ bùru onye uke, a wùru manù l'ishi dobe nsò g'ò bùru onye uke l'ozori nna iya bù onye a-pfù ugwo iphe-eji ọbu. Oo-yeje uwe ọchaa ono, dù nsò ono. ³³L'ò pfula ugwo iphe-eji, e meru l'èka-kakòta-adù-nsò; mẹ k'ùlò-èkwa-ndzukò; mẹ k'òru-ngweja; l'ò bya apfula ugwo iphe-eji, ndu-uke meru; mẹ kẹ ndu Ízùrèlu l'ophu. ³⁴Ono a-bùwaruro iphe, Chileke toru okpa iya sù g'e tsoje, unu a-nòdu emewarò jasù l'ojejoje; mbù l'aa-pfujẹ ugwo iphe-eji, unwu Ízùrèlu l'ophu mekòtaru. Ọ bùru mgbo lanù l'apha bẹ ee-meje iya.”

E mekòtaephò iphemiphe gẹ Chipfu sùru Mòsisu g'e mee ya.

Ekemu g'a ta tajeshi mee-iphe

17 ¹Tòbudu iya bù; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²“Waa iphe, ii-pfuru yeru Erònu yee unwu iya; yee unwu Ízùrèlu l'ophu baa; sù phe-a: Wakwa iphe, Chipfu tìru ekemu iya baa: ³Ọ -dùru onye Ízùrèlu gburu eswi; ọzoo nwatùru; ọzoo egu l'ime èka ephe kpòbegbaaru ùlò-èkwà phe; ọzoo l'azù èka ono; ⁴ophu onye ono egudedu iya bya l'onu-abata ùlò-èkwa-ndzukò g'e gude gwee ngweja nù Chipfu l'iphu ùlò-èkwa Chipfu ono; onye ono bẹ ikpe ọchi nmaakwaru; ọ buakwaa ọchi bẹ o gburu. G'e bufukwa iya lẹ ndu nkiya. ⁵Iphe, meru iphe, a tìru ekemu-a bù g'ò mee gẹ ndu Ízùrèlu wotajẹ ngweja ono, ephe anòduje egwe

l'oma ẹgu ono; bya egweru nū Chipfu; mbū g'ẹphe woru iya nū onye uke l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ; g'o gbua ya g'ọ buri ngweja-ẹhu-guu, e gweru Chipfu. ⁶Onye uke ono epee mee anu ono l'oru-ngweja l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ; bya akpọ ẹba iya oku g'ọ buri ngweja, mkpọ iya du Chipfu ree. ⁷Epe te egweeduru ngweja phe anu agwa, a kpuru; o du g'eghu; mbu agwa ono, meru epe du gheleghelehele ono. Ono bu iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje, epe a-nodu eme jasu l'ojejeje; epe eme iya; e -shi l'ogbo sweru ogbo.

⁸“Su phe le-a: Onye bu onye Izurelu; ozoo onye lwaru alwalwa, epe l'ephe bu, bu onye gweru ngweja-akpo-oku; ozoo l'o duru ngweja ozo, o nuru; ⁹ophu o gudedu iya bya l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ bya egweru nū Chipfu; g'e bufukwa onye obu le ndu nkiya.

¹⁰“Iphe, bukpo onye Izurelu; ozoo onye lwaru alwalwa l'ali Izurelu, taru mee-iphe be mu a-noduepho achi le njo; mbu l'onye ono, taru mee-iphe ono; be mu e-bufu le ndu nkemu. ¹¹Noo kele ndu iphemiphe, e meru ememe dobe bu le mee be o du. O kwa mee ono be mu nuru unu g'unu gudeje iya bya apfu ugwo iphe-aji unu l'oru-ngweja. O buri mee be eegudeje apfu ugwo ndu nemadzu. ¹²Oo ya kparu iphe, mu suru unube ndu Izurelu: G'o to dukwa g'unu ha onye a-taje mee-iphe; ophu o dukwa onye lwaru alwalwa, unu l'ephe bu ebubu, a-taje mee-iphe.

¹³“O -duru onye Izurelu; ozoo onye lwaru alwalwa, unu l'ephe bu, akpa legbudu; o -gbua anu; ozoo enu, a ta sodu nsu; g'onye ono phushikwaa mee ya l'ali kpochia ya aja. ¹⁴Noo kele iphemiphe, no ndu, e meru ememe bu le mee be ndu iya no. O buri iya kparu, iphe, mu suru ndu Izurelu: 'Unu ta adukwa mee iphe, unu a-taje; kele ndu iphemiphe, e meru ememe bukota le mee be o no; l'onyemonye taru iya nu be ee-bufukwa ebufu.'

¹⁵“Onyemonye kpọ; m'ọ bu onye a nwuru le Izurelu; m'ọ bu onye lwaru alwalwa, bu onye taru iphemiphe, bu iphe, nwuhuru anwuhu; ozoo iphe, anu dzugburu; be a-sa uwe iya asasa; wua ehu; l'o buri onye aaso nsu jas nchi ejihu; teme l'o buri onye a ta sodu nsu. ¹⁶Ole o -buri l'onye obu ta saduru uwe iya; ophu o wuduru ehu; be ejo-iphe obu, o meru tukokwaru iya l'ishi.”

Akwakwa nwoke yee nwanyi ophu adudu ree

18 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²“Waa iphe, ii-pfuru yeru unwu Izurelu baa; su phe-a: O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu. ³Unu te emekwa g'eemeje le Ijiputu, bu iya bu eka ono, unu shi buru ono; teme ophu unu emekwa g'eemeje l'ali Kenanu, bu ali eka ono, mu edu unu ala ono. Unu te etsokwa eka phe. ⁴Unu mejekwa iphe, mu turu l'ekemu; waa iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje; kele o kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu. ⁵Unu tsojekwa

iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje; unu emekwapho iphe, mu turu l'ekemu, bu iphe, onye meru iya nu e-gude nodu ndzu. O kwa mbedua bu Chipfu.

6“G'o to dukwa onye e-jepfu onye ephe l'iya bu okpobe abubu g'ephe l'iya kwaa; kele o kwa mbedua bu Chipfu. 7Te ejekwa g'unu le ne ngu kwaa; shi nno mee nna ngu iphe-iphere; noo kele onye obu bu ne ngu. G'unu le ne ngu ta akwakwaa akwakwa nwoke yee nwanyi. 8Te jepfukwa nyee nna ngu; kele o kwa eme nna ngu iphe-iphere. 9Te jepfukwa onye unu l'iya bu nwune ozoo nwanna; m'o bu l'unuphu lanu be e yeru unu; ozoo le yeru iya l'ibe onye ozo. 10Te jepfukwa nwanwa ngu; m'o bu nwa ngu nwoke nwuru iya; ozoo nwa ngu nwanyi nwuru iya; kele ono bukwa eme onwongu iphe-iphere. 11Te jepfukwa nwada nyee nna ngu; mbu onye e yeru nna ngu; noo kele o bu nwanna ngu nwanyi. 12Te jepfukwa nwune nna ngu; noo kele ephe le nna ngu bu mee lanu. 13Te jepfukwa nwune ne ngu; noo kele ephe le ne ngu bu mee lanu. 14Te jepfukwa nyee nwune nna ngu; shi nno mee nwune nna ngu obu iphe-iphere, noo kele oo nyee nwune nna ngu. 15Te jepfukwa nyee nwa ngu; kele oo nyee nwa ngu be o bu. Be jepfukwa iya. 16Te jepfukwa nyee nwune ngu; kele o kwa eme nwune ngu iphe-iphere. 17Te jepfukwa nwanyi; yee nwa iya; ophu i jepfukwa nwanwa nwanyi ono; ozoo onye ophu nwa iya nwoke nwuru; ozoo onye nwa iya nwanyi nwuru; noo kele ephe l'iya be bu mee lanu. Onye eme nno eme ejo-ememe. 18Te ejekwa aluta nwune nyee ngu g'ephe le nwune iya bya anodu kpaaha enya l'ibe ngu. Teme unu l'iya akwaa akwaka nwoke yee nwanyi l'eka nyee ngu nokwadu ndzu.

19“Te jepfukwa nwanyi teke onno nsu; mbu teke aasokwadu iya nsu ke nsu-nwanyi ono, eme iya nu ono. 20Te jepfukwa nyee nwoke obutobu ngu; shi nno merwua onwongu. 21Ta adukwa unwu ngu ophu ii-kwe g'e gude kpoo oku gude gwaa agwa ono, bu Moleku; mbu-a; te shikwa egube ono merwua epha Chileke ngu. O kwa mbedua bu Chipfu. 22Te jepfukwa nwoke ibe ngu g'unu l'iya kwaa akwakwa nwoke yee nwanyi; kele ono bukwa ebyi. 23Te jepfukwa anu; shi nno merwua onwongu. G'o to dukwa nwanyi, a-togbo onwiya g'anu jepfu iya; kele ono bukwa ejo ahuma be o bu.

24“G'o to dukwa iphe ono me nanu, unu e-gude merwua onwunu; noo kele oo iphemiphe-a be ohamoha gude merwushia onwophe; mbu ndu-a, mu abya achifu l'iphu unu-a. 25Umere phe ono woru ali eka ono merwushia; mu nua ndu eka ono aphu; ali ono gboshia ndu bu iya nu g'onye gboru egbo. 26Ole-a; unu tsojekwa iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, mu turu l'ekemu. Ophu o dukwa onye e-je eme iphe ono, bu ahuma ono me nanu. G'onye a nwuru le Izurelu te emekwa iya; ophu onye lwaru alwalwa emekwa iya; 27kele oo ahuma ahuma ono g'o ha be ndu ali-a meru; mbu ndu ono, vuru unu uzo bua l'eka-a; ephe merwushia ali-a. 28O kwa k'ophu ali ono ata agboshidu unu g'onye gboru egbo; me unu merwushie ya pho;

egube ono, o gboshiru oha ono, vu unu uto ono. ²⁹Kele o -duru onye meru ahuma ahuma ono; be ee-bufukwa onye ono le ndu nkiya.

³⁰“Noo g'o gude unu je l'emeje iphe, mu suru g'e meje; g'o to du ejo omelali ono ophu unu e-meje, bu ophu e shi emeje teme unu lwa ono; ophu unu egude iya merwushia onwunu; kele o kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Ekemu, ekemu ozo dugbaa nu

19 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²“Waa iphe, ii-pfuru yeru unwu Izurelu l'ophu baa; su phe le-a: Unu dukwa nso; kele mbedua, bu Chipfu bya aburu Chileke unu dukwa nso. ³G'onyenonu l'ime unu kwabejekwa ne iya ephe le nna iya ubvu. Unu edobeje ekemu eswe-atuta-unme mu; kele o kwa mu bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

⁴“Unu te jejekwa lagwa; ophu unu akpukwa agwa akpukpu doberu onwunu; kele o kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

⁵“Unu -nodu egweru Chipfu ngweja-ehu-guu; unu gwejekwa iya l'uzo, oo-nata iya unu. ⁶G'a tajakwa iphe ngweja obu le mboke, unu gweru iya; ozoo le nchitabohu iya. O -buru l'o duru ophu phoduru jasu le mboke k'eto; g'a kpo ya oku. ⁷O -bukwanuru la taru iya ilile le mboke k'eto ono be o buakwaa ahuma be e meru; ophu a taa nataekwa iya. ⁸Oo ya bu l'onyemonye, bu onye taru iya nu be ejo-iphe, o meru a-tukoru l'ishi; kele o merwuru iphe, duru Chipfu iche. Onye ono be ee-bufukwa le ndu nkiya.

⁹“Unu -nodu akpata iphe, unu meberu l'egu; unu ta akparwujekwa okoke; ophu unu aturutajekwa ophu nashihuru ndu akparu iya unu daa l'ali. ¹⁰Unu te jejekwa mkpakwa akparu vayinu l'opfu-vayinu unu; ophu unu aturutajekwa ophu dashihuru l'ali. Unu pajeru ndu k'ono haaru ndu ukpa; waa ndu lwaru alwalwa; noo kele o kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

¹¹“Unu te ezijekwa iphuru; ophu unu adzujekwa uka; ophu unu aghojekwaru nwibe unu ugho. ¹²Unu ta akpapyabejekwa iphe, unu meru gude epha mu gua enwa; shi nno merwua epha Chileke unu. O kwa mbedua bu Chipfu.

¹³“Te erijekwa nemadzu ibe ngu urwu; ophu i najekwa iya nfu. G'aswa ozi onye i butaru k'ozu ta akwajekwa ngu akwakwa l'eka futu utsu. ¹⁴Te ephujekwa onye ada nkuchi iphu; ophu i dochijekwa onye ata aphudu uzo iphe l'uzo. Tsuje Chileke ngu ebvu; noo kele o kwa mbedua bu Chipfu.

¹⁵“Unu te ekpejekwa ikpe, apfuduru-oto. Unu te elejekwa onye ukpa enya l'iphu haaru iya enge; kele o bu onye ukpa; ophu unu kwabejekwa onye ha shii ubvu haaru iya enge; kele o bu onye ha shii. G'ikpe, unu ekpeje nemadzu ibe unu buru ikpe, pfuru oto. ¹⁶Te etsokwaru aghaphe

asuphe asulasu; ophu i nodujekwa le mpfube g'e gbua nwibe ngu. O kwa mbedua bu Chipfu.

17“Ge nwune ngu ta adujekwa ngu ashì l'ime okpoma. Gudeje obu ngu baaru iya mba g'i ti tsoru keta oke l'ejo-iphe, onye obu meru. 18Te emelatajekwa iphe, unwu ndibe unu meru ngu; ophu o dukwa onye ophu ii-vujeru aphu l'obu. O chia g'i yee nemadzù ibe ngu obu g'i yeru onwongu. O kwa mbedua bu Chipfu.

19“Unu mejekwa iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje. G'a ta hajekwa anu-ulo g'o shia ophu yee ya abudu udu anu lanu. Ophu i kujekwa uzi iphe labo l'opfu ngu; ophu i yejekwa uwe, abudu udu ekwa lanu be e gude kwaa ya.

20“O -duru onye jepfuru nwamgboko, a gbaru ohu, e kwetawaru l'ee-ke nwoke ozo; teme ophu o budu l'a gbafutawaru iya g'o nweru onwiya; g'e kpekwa ya ekpekpe nukwa ndu obu aphu, rwuberu phe nu. Ole g'e te egbukwa phe egbugbu; noo kele nwamgboko ono bukwadu ohu. 21G'onye ke nwoke kputakwa ebili gude bya anu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko; g'e gude gweeru iya ngweja-apfu-ugwo l'iphu Chipfu. 22Onye uke egude ebili ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono pfua ugwo iphe-eji onye ono l'iphu Chipfu; l'a guaru iya nvu l'iphe-eji ono, o meru ono.

23“Unu -bahuepho l'alì ono; unu bya eyeshia ya oshi-omi, dugbaa iche iche, eeri mebyi iya eriri; unu sojekwa mebyi iya nsò. G'a sokwaa ya nsò ono apha eto; g'e te erikwa iya eriri. 24Teke o beerupho l'apha k'eno g'e doo akpuru, oshi ono mitaru nsò; woru gweeru Chipfu ngweja-ekele. 25O -be l'apha k'ise; unu awatawaro eri akpuru oshi obu. O buru nno bu gee-shi; iphe, unu meberu l'alì emehua; eevu aka shii eje. O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

26“Unu ta atajekwa anu, mee dukwadu. Unu te emejekwa omamanshi; ophu unu emejekwa mgbashi. 27Unu ta akpufubebejekwa egbushi, no unu l'ishi; ophu unu akpu-byishijekwa eji-agba unu akpubyishi. 28Unu te eyebatajekwa onwunu onya l'ehu opfu le nemadzù nwuhuru; ophu unu ebyikashijekwa onwunu mbo. O kwa mbedua bu Chipfu obu.

29“Te emekwa nwada ngu g'o buru nwanyi-ovuoba; shi nno merwua nwa ngu obu; a nonyakwa; o buru ndu agba ukpara e-sweta ndu unu; ejo-ememe eji alì ono bushihu. 30Unu dobeje ekemu eswe-atuta-unme mu; unu akwabeje ulo mu ono, du nsò ono ubvu; kele o kwa mbedua bu Chipfu.

31“Unu te ejejekwa aji maa l'ibe ndu aphu ophulanya; ozoo ndu jibya; noo kele epe e-merwu unu. O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

32“Gbeshijekwaru ndu-ishi-ewo l'oshi. Kwabeje ndu bu ogerenya ubvu; l'i tsuje Chileke ebvu. O kwa mbedua bu Chipfu.

33“O -duru onye lwaru alwalwa l'alì unu; unu te emekpakwa iya ehu.

34G'e mejekwa onye lwaru alwalwa, bu l'alì unu g'eemeje onye a nwuru

lẹ Ízurelú. Unu yekwaa onye ono obu g'unu yeru onwunu; noo kẹle unu-
bẹdua shikwaphọ buru ndu lwaru alwalwa l'alí Ijiputu. Ọ kwa mbẹdua bu
Chipfu bya aburu Chileke unu.

³⁵“Unu -nọdu atụ ogologo iphe; ọzoo ẹrwa iphe; ọzoo g'iphe habe
l'igwerigwe; unu te emejekwa iya l'ụzo, apfuduru-oto. ³⁶Unu gudejekwa
iphe, darwuru nụ gude mee ya; mbụ iphe, e gude atụ ẹrwa iphe ọphu bu
ọkpobe iya; yee ọkpobe nkweka; yee ọkpobe ekpemu be bugbaa iphe,
unu e-gudeje tịa iphe. Ọ kwa mbẹdua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu;
onye dufutaru unu l'alí Ijiputu. ³⁷Ọo ya bu lẹ-a; unu tsokọtaje iphe, bu-
kpoo iphe, mu toru ọkpa iya sụ g'e tsoje; waa iphe, mu turu l'ekemu g'ọ
ha. Unu meje iya nno; noo kẹle ọ kwa mbẹdua bu Chipfu.”

Ahụ onye meru iphe-ẹji

20 ¹Tọbodu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu sụ iya: ²“Waa
iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelú baa: Iphe, bukpo onye Ízurelú;
ọzoo onye lwaru alwalwa bya eburu lẹ Ízurelú, kpọturu nwa iya je anụ
Moleku; g'e gbukwa onye ono egbugbu. Gẹ mkpukpu ono l'ophu wufuta-
kwa je atugbua ya lẹ mkpuma. ³Mbẹdua l'onwomu a-gbanwuberu onye
ono iphu mu; bufu iya lẹ ndu nkiya; kẹle o gude nwa iya gwaa Moleku;
shi nno merwua ụlo mu ono, dụ nsọ ono; bya arwutoshia epha mu ono,
dụ nsọ ono. ⁴Ọ -buru lẹ ndu mkpukpu ono humaru onye kpọturu nwa iya
je anụ Moleku; ephe nyia nchi manụ; ọphu ephe egbuduru onye ọbu; ⁵be
mu a-gbanwubekwaru onye ọbu iphu mu; yee ndibe iya; bufu phe lẹ ndu
nkephe; mekpoo iphe, bu ndu ono, yee ya eshiswe ụzo; jeru; ephe lẹ Mo-
leku nọdu eri ogori ono.

⁶“Onye ejeje aji maa l'ibe ndu jibya; shi nno dụ gheleghelehele; be
mu a-gbanwubekwa iphu; bufu iya lẹ ndu nkephe. ⁷Unu dobekwa onwu-
nu iche; unu adu nsọ; noo kẹle ọo mbẹdua bu Chipfu; bya aburu Chileke
unu. ⁸Unu dobe iphe, mu toru ọkpa iya sụ g'e tsoje; meje iya ememe; kẹle
ọo mbẹdua bu Chipfu, emeje unu g'unu dụ nsọ.

⁹“Onye phuru nna iya; ọzoo ne iya iphu; g'e gbukwaa onye ọbu egbu-
gbu; kẹle ọo nna iya; ọzoo ne iya be o phuru iphu; gẹ mee ya tų-kokwaru
iya l'ishi.

¹⁰“Ọ -buru lẹ nwoke jepfuru nyee nwoke ibe iya; ephe shi nno ria ogo-
ri; g'e gbukwaa nwoke ọbu yee nwanyi ọbu egbugbu. ¹¹Ọzo bu l'onye
jepfuru nyee nna iya bukwa nna iya be o meru iphe-iphere. G'e gbukwaa
ephenebo egbugbu; ishi ọchi phe atų-koru phe l'ishi; mbụ ndu ono, e
gburu ono. ¹²Onye -jepfuru nyee nwa iya; g'a tųko ephenebo gbu; noo
kẹle iphe, ephe meru bu akpamara. Ishi ọchi phe bukwa onwophe be ọ
tų-koru l'ishi. ¹³Ọ -buru lẹ nwoke jepfuru nwoke ibe iya; ephe l'iya kwaa
akwakwa nwoke yee nwanyi; be ephenebo mekwaru ebyi. G'e gbukwaa
ephenebo egbugbu. Ishi ọchi onwophe bukwa ephenedua be ọ tų-koru

l'ishi. ¹⁴Onye jeru aluta nwanyi; bya emechaa je alutafua ne nyee ya ono mekwaru ejo-ememe. G'a kputakwaa nwoke ono; yee unwanyi labo pho je akpo oku. Oo ya bu; g'ejo-ememe, du egube ono ta adu lechilabo unu. ¹⁵Teke o bu le nwoke jepfuru anu; g'e gbukwaa ya egbugbu; gbukwapho anu obu. ¹⁶O -buru le nwanyi togboru onwiya g'anu jepfu iya; g'e gbukwaa nwanyi obu yee anu obu. Ishi ochi onwophe atu-koru phe l'ishi.

¹⁷“Teke o bu le nwoke lutaru nwune iya; ozoo nwanna iya; o -jepfu iya; be o bukwa iphe-iphere. G'a nodukwa ledzudzu-oha ndu nkephe bufu phe ebufu. O kwa nwune iya be o meru iphe-iphere. Iphe, o meru tu-koru iya l'ishi. ¹⁸Onye jepfuru nwanyi teke onono nso be bvukwaru enu-mee nwanyi ono; mbu le yee nwanyi kpuhwaru enu-mee ya ghebe onu. Oo ya bu; g'a tukokwa ephenebo bufu ebufu le ndu nkephe.

¹⁹“Te jepfukwa nwune ne ngu; ozoo nwune nna ngu; kele onye meru nno bu onye yee iya bu mee lanu be o meru iphe-iphere. Iphe, unu meru a-tu-kokwaru unu l'ishi. ²⁰Onye jepfuru nyee nwune nna iya; ozoo nyee nwune ne iya; be bukwa nwune nna iya ono; ozoo nwune ne iya ono be o meru iphe-iphere. G'iphe, epe meru tu-kokwaru phe l'ishi. Ephenebo ta abyadu atogbo ako le mgboko. ²¹Onye tugburu je aluta nyee nwune iya be mekwaru iphe, aaso nso; bya emee nwune iya obu iphe-iphere. Epe ta abyadu atogbo ako le mgboko.

²²“Oo ya bu le-a; unu tsoje iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje g'o ha; waa iphe, mu turu lekemu. Unu meje iya ememe; k'ophu ali ono, mu edu unu ala ono ata agbodu unu g'onye gboru egbo. ²³Unu te emekwa iphe, epe emeje; mbu oha ono, mu abya achifu l'iphu unu ono; noo kele o kwa iphemiphe ono, epe meru ono meru g'o gude mu so phe oyi. ²⁴Mbu le mu suru unu-a: O kwa unu e-nworu ali phe; mbu le mu a-nu iya unu g'o buru okiphe unu; mbu ali ono, mini era-eswi waa manu-enwu aso gbogboro ono. O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu, bu onye hofutaru unu lechilabo ndiphe. ²⁵Oo ya bu; unu mekwa iya g'o doo enya; mbu odu-iche, du lanu, aaso nso; yee anu, a ta sodu nso; yee odu-iche, du lenu, a ta sodu nso; yee enu, aaso nso. Unu te egudekwa anu; ozoo enu; mewaro iphe, awu l'epho merwua onwunu; mbu anu ono; waa enu; mewaro iphe ozo ono, mu gushiru unu su g'unu soje nso ono. ²⁶Unu dukwaru mu nso; noo kele mbedua, bu Chipfu du nso; teme mu hofutawa unu lechilabo ndiphe g'unu buru nkemu.

²⁷“Nwoke; ozoo nwanyi, aji maa; ozoo onye jibya g'e gbukwaa onye obu. G'e gude mkpuma tugba onye o bu. Ishi ochi onwiya atu-koru iya l'ishi.”

Ekemu, a turu ndu-uke

21 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya asu Mosisu: “Waa iphe, ii-pfuru ndu-uke baa; mbu unu Eronu. Su phe g'o to dukwa onye ophu

e-gudeje k'onye nwuhuru anwuhu l'ibe phe mee onwiya onye aaso nsọ; 2 gbahaepho l'onye obu nwuhuru nu obu be ephe l'onye uke obu bu mee lanu; mbu l'oo ne iya; ozoo nna iya; ozoo nwa iya nwoke; ozoo nwa iya nwanyi; ozoo nwune iya nwoke; 3 ozoo nwune iya nwanyi, eteke aludu ji; o buru iya be o no l'eka opfu l'o to ludu ji; odzu egube onye ono gbakwaru g'o gude iya mee onwiya onye aaso nsọ. 4 G'o to mekwa onwiya onye aaso nsọ l'eka o bu onye-ishi lechilabo ndibe phe; mbu shi nno merwua onwiya.

5 "G'ephe ta akpushijekwa ishi; ophu ephe akpu-byishijekwa aguga aguga eji-agba phe; ophu ephe ebyijekwa mbo l'ehu ebyiby ophu. 6 G'ephe dukwaru Chileke phe nsọ; g'ephe ta turwu epa Chileke phe ono; kele ngweja ono, aakpoje oku nu Chipfu ono; mbu nri ono, aanuje Chileke phe ono be bu phe agwaje iya. Oo ya bu le-a; g'ephe bukwaru ndu du nsọ. 7 G'ephe ta lujekwa nwanyi, gude agba ukpara merwushiwa onwiya; ophu ephe alujekwa nwanyi, ji iya chifuru; noo kele onye uke duru Chileke iya nsọ. 8 Unu meje onye uke g'o buru onye du nsọ; kele oo yebedua l'agwaru unu Chileke. G'o bukwaru onye duru unu nsọ; kele mbedua, bu Chipfu, bu onye meru g'unu du nsọ bukwa onye du nsọ. 9 O -buru le nwada onye uke wataru agba ukpara shi nno merwua onwiya bukwa nna iya be o merwuru. G'a kpokwaa nwamgboko ono oku.

10 "G'onye bu onye-ishi uke lechilabo unwune iya; mbu onye ono, a wuru manu l'ishi; bya aburu onye e meru g'o yeje uwe ndu-uke; g'onye ono ta ahajekwa egbushi iya g'o du yagalayagalayagala; ophu o lakajekwa uwe iya alaka. 11 G'onye ono ta abahujekwa l'eka odzu ze. G'o to dukwa m'obetaru o buru nna iya ozoo ne iya nwuhuru; l'o bahu eka ono je eme onwiya onye aaso nsọ. 12 G'o to lufujekwa alufu l'ulo, du nsọ ke Chileke; ophu o merwukwa ulo obu; noo kele oo manu Chileke iya be a wuru iya l'ishi. O kwa mbedua bu Chipfu. 13 Ge nwanyi, oo-lu buru nwanyi, adudu nwoke jepfujeru iya nu. 14 G'o to lukwa nwanyi, ji iya ta anodedu; ophu o lukwa nwanyi, a chifuru achifu; ozoo nwanyi, agba ukpara; shi nno merwua onwiya. Ge nwanyi, oo-lu bukwaru onye adudu nwoke, jepfujeru iya nu; teme o bukwarupho onye izurelu. 15 Oo ya bu; g'o to shi nno mee oshilokpa iya g'ephe buru ndu ndibe phe aso nsọ. O kwa mbedua, bu Chipfu bu onye meru iya; o du nsọ."

16 Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya; 17 "Waa iphe, ii-pfuru Eronu baa; su iya: Iphe, bukpo onye bu oshilokpa ngu; e -shi l'ogbo sweru ogbo, bu onye nweru eka iphe mebyiru iya; g'o to byajekwa g'o nu Chileke iya nri. 18 G'iphe, bu onye nweru eka iphe mebyiru iya ta abyakubijekwa Chileke ntse; mbu onye atsui ishi; ozoo onye bu eniyeni; ozoo onye iphe mebyiru eka ozo; 19 ozoo onye iphe lonwuru okpa lanu; ozoo eka lanu; 20 ozoo onye okwebe kweberu; ozoo onye chikpirihuru achikpirihu; ozoo onye iphe eme lenya; ozoo onye iphe eme l'akpo-ehu;

teke anwutadu nwa; ji iya nwuhu; ozoo l'a chipfuru iya achifu; o laa ibe nna iya; g'o rijekwa nri ono, bu nri nna iya ono; g'o shi erije iya teke o bu nwata. Ole o bu; g'onye abudu onye oshilokpa ndu-uke te erikwa iya.

¹⁴“Onye riru iphe, e doberu nsọ l'amagama; g'onye ono pfukwaa onye uke ugwo iya. O -pfuchaa ugwo iya l'o wota iphe ono ozo, ha nno; kee uzo ise woru oke lanu tukobe l'ono, o gude apfu ugwo iya ono. ¹⁵Gẹ ndu-uke te emerwukwa iphe ono, du nsọ ono, shi l'eka ndu Izurelu ono, bu ophu ephe nuru Chipfu; ¹⁶shi egube ono mee g'ephe buru ndu ejo-iphe tukoru l'ishi; teme ephe aburu ndu-ikpe nmaru; kele ephe riru iphe ono, ephe doberu nsọ ono; kele o kwa mbedua bu Chipfu, bu onye meru phe; ephe du nsọ.”

¹⁷Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ¹⁸“Waa iphe, ii-pfuru Eronu; yee unwu iya; yee ndu Izurelu l'ophu baa; su phe-a: O -duru onye bu onye Izurelu gedegede; ozoo onye lwaru alwalwa, bu le Izurelu, gude iphe abya g'e gude iya gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku k'iphe, o kweru ukwe le ya e-me; ozoo iphe, o turu obu iya onyo anu; ¹⁹g'onye ono kputakwa anu, bu okee ya, adudu eka iphe mebyiru iya bya. Iphe, oo-gude bya bu oke-eswi; ozoo ebili; ozoo mkpi; k'ophu aa-nafukwanu iya unu l'eka. ²⁰Unu te wotakwa iphe, nweru eka iphe mebyiru iya gude bya egwee ngweja obu; kele a taa natakwa iya unu l'eka. ²¹Onye kputaru eswi; ozoo aturu; ozoo eghe gude abya egweru Chipfu ngweja-ehu-guu; shi nno emekota iphe, o kweru ukwe iya; ozoo g'o buru iphe, o turu obu iya onyo anu; g'onye ono wotakwa anu, adudu eka iphe mebyiru iya; k'ophu aa-natakwanu iya ya l'eka.

²²“Unu ba anujekwa Chipfu anu, atsụ ishi; ozoo ophu e mekaru iphe; ozoo ophu iphe mebyiru ibe lanu; ozoo ophu iphe alwashị l'ehu; ozoo ophu iphe eme l'akpo-ehu. Unu te egudekwa anu, du egube ono je akporu Chipfu oku l'eli oru-ngweja. ²³O -buru ngweja, a turu obu onyo anu; g'onye egwe iya nu nujekwaro eswi; ozoo aturu, nweru eka iphe mebyiru iya; aa-nafu iya ya-a l'eka. Ole o -buru ophu onye ono gude emekota iphe, o kweru ukwe iya be a taa nafukwa iya ya l'eka. ²⁴Unu ta nujekwa Chipfu anu, e mekaru iphe l'akporu-anwu; ozoo ophu e tsupyaru nkiya etsupya; ozoo ophu iphe lajaru nkiya; m'o bu ophu e bufuru nkiya ebufu. Unu te emejekwa iphe, du egube ono l'alị unu-a. ²⁵Unu ta nujekwa anu, shi l'eka onye ohozo; g'o buru nri, unu anu Chileke unu. Eshinu egube anu ono du g'anu, nweru eka iphe mebyiru iya be a taa nafukwa iya unu l'eka.”

²⁶Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²⁷“Nwa eswi, a nwuru k'ophu; ozoo aturu; ozoo eghe be aa-hajekwa ge yele ne iya noadaa ujiku esaa. A -gbe le mboku, kwe anu ono ujiku esato tugba; be a -kputa iya bya anu g'e gude gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku be aa-natakwa iya-a. ²⁸Unu ta tukojekwa ne-eswi yee nwa iya; m'o bu aturu yee

nwa iya gbua ujiku lanu. ²⁹Unu -noḍu egweru Chipfu ngweja-ekete; unu mejekwa iya l'uzo, du ree; k'ophu aa-nata iya unu l'eka. ³⁰G'a tukokwa anu, e gude gwee ngweja obu takota mboku ono; g'o to dukwa ophu aaha g'o noo futu utsu. O kwa mbedua bu Chipfu.

³¹“Oo ya bu le-a; unu dobekwa ekemu mu; unu emeje iya ememe. O kwa mbedua bu Chipfu. ³²Ophu unu emerwukwa epha mu ono, du nso ono; o chikwa ge ndu Izurelu dobe epha mu iche l'echilabo phe; kele o kwa mbedua bu Chipfu, bu onye meru; unu du nso; ³³bya aburu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu ge mu buru Chileke unu. O kwa mbedua bu Chipfu.”

Obo-iphe ke Chipfu

23 ¹Tobudu iya bu; Chipfu su Mosisu: ²“Wakwa iphe, ii-pfuru ndu Izurelu baa; su phe-a: Wakwa obo-iphe, mube Chipfu doberu baa; mbu obo-iphe, unu a-ra arara l'oo ya be a-buru ndzuko ophu du nso. ³Oo ujiku ishii be unu e-jeje ozi; mboku k'esa a-buru eswe Sabatu, bu eswe-atuta-unme. Mboku ono a-buru eswe ndzuko ophu du nso. Unu te jejekwa ozi mboku ono; kele o bu eswe-atuta-unme ke Chipfu lekameka unu bukpo. ⁴Owaa bu obo-iphe, Chipfu doberu; mbu ndzuko, du nso, unu e-dzuko beje mo -rwua teke e doberu iya.”

Obo Ojehata (Ogu 28:16-25)

⁵“Obo Ojehata Chipfu bu mboku, aa-boje iya bu mboku, onwa mbu du l'abali iri l'eno l'uzenyashi. ⁶O -be le mboku k'iri l'ise lonwa ono kwa-pho; be unu a-bojeru Chipfu Obo-Buredi, ekoduru ekoko. Ujiku esa be unu a-ta buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi. ⁷Mboku mbu k'obo-iphe ono be unu e-nweru ndzuko, du nso; g'o to dukwa ozi, unu e-je mboku ono. ⁸Ujiku esa be unu a-noḍuepho egweru Chipfu ngweja, aakpo oku. Teke o ruwerupho le mboku k'esa; unu enweru ndzuko, du nso; g'o to dukwa ozi, unu e-je mboku ono.”

⁹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ¹⁰“Wakwa iphe, ii-pfuru ndu Izurelu baa; su phe-a: Unu -bahuepho l'ali ono, mu abya anu unu ono; teke unu kpataru iphe, e meberu l'ali ono; unu ewota upfu lanu l'iphe mbu, unu e-vuru uzo kpata je anu onye uke. ¹¹G'onye uke ono wota upfu iphe ono maa l'iphu Chipfu. Oo ya bu ge Chileke anata iya unu l'eka. O buru le nchitabohu iya; me eswe-atuta-unme -bvuepho be oo-ma iya obu. ¹²Mboku ono, unu a-ma upfu iphe ono l'iphu Chipfu ono be unu e-gu-dekwapho nwa ebili, nowaru apha lanu, adudu aka iphe mebyiru iya; bya egwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu. ¹³Ngweja-nri, a-yikwaru iya pho a-buru ukpokutu ereshi, a gworu le manu, jiru nkweka e keru uzo iri wota uzi labo, ee-gude gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku, mkpo iya du ree; teme l'e

yekòbekwa iya phò mée, jiru nkeru-ẹno ọtu-lupfu otumu g'ò buru ngweja-mée. ¹⁴ Ọphu unu adùkwa buredi, unu a-ta; ọphu unu atakwa ereshi, a hùru ahùhu; ọphu unu atakwa ọphu dù oyii; gbiriri jasù mbòku ono, unu e-wotaru Chileke unu ngweja ono. Ono a-buru iphe, mu tọru ọkpa iya sù g'e tsoje jasù l'ojejoje; mbù l'oo-shije l'ogbo sweru ọgbo l'ẹkameka unu bù.”

Ọbo-Idzu
(*Ógú 28:26-31*)

¹⁵ “O -be lẹ nchitabòhu mbòku ono, unu byaru egude upfu iphe gwee ngweja-amama ono; mẹ eswe-atùta-unme bvùchaepfo; unu agbẹ mbòku ono nọ-dzua idzu ẹsaa. ¹⁶ Teke a nọ-dzuerupho ọkporo abalì labò l'abalì iri; o -rwua lẹ nchitabòhu eswe-atùta-unme k'ẹsaa; unu abyakwa egweeru Chipfu ngweja-nri, unu e-gude ereshi ọphúú gwee. ¹⁷ Unu gbẹ l'ẹka unu bu wota ishi buredi ẹbo, e gheru l'ukpokutu ereshi, jiru nkweka e keru ọzo iri wota uzi labò, e yeru iphe, ekoje buredi; bya anù g'e gude gwee ngweja-amama g'ò buru akpuru-iphe-mbù, a nùru Chipfu. ¹⁸ Iphe, unu e-wotafùya yekòberu ishi buredi ono bù unwu ebili ẹsaa, nọkotaru mgbarapha; tẹmẹ ọ buru ọphu adùdu ẹka iphe mebyiru iya; waa nwa oke-eswi lanù; waa ebili labò. G'e gude anù ono g'ò ha; waa ngweja-nri, etso iya nù; yẹe ngweja-mée, etso iya nù; gwee ngweja-akpo-ọku nù Chipfu; mbù ngweja, aakpo ọku, mkpo iya dù Chipfu ree. ¹⁹ Ọo ya bù; unu abya akputa mkpi lanù gude gwee ngweja-iphe-ẹji; bya akputa unwu ebili labò, nọgbaaru mgbarapha gude gwee ngweja-ẹhu-guu. ²⁰ G'onye uke ono woru unwu ebili labò ono; waa buredi ono, e meru l'akpuru-iphe-mbù, a kpataru l'opfu ono maa l'iphu Chipfu g'ò buru ngweja-amama. Iphe ngweja ono bukota ngweja, dù nsọ kẹ Chipfu; ọ buru onye uke bù onye e-ri iya nù. ²¹ Mbòku ono kwaphò bẹ unu e-nweru ndzukò, dù nsọ. Unu ta adùkwa ozi, unu e-je mbòku ono l'ọphu. Ono a-buru iphe, a tọru ọkpa iya sù g'e tsoje jasù l'ojejoje; mbù l'oo-shije l'ogbo sweru ọgbo; unu emeje iya l'ẹkameka unu bukpo.

²² “Unu -nọdu akpata iphe, unu meberu l'ẹgu; unu ta akparwujekwa okoke; ọphu unu aturutajekwa ọphu nashihuru ndu akparu iya unu daa l'alì. Unu hajeru ndu ọkpa; yẹe ndu lwarù alwalwa ọphu daru l'alì. Ọ kwa mbèdua bù Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Ọbo Apha-ọphúú
(*Ógú 29:1-9*)

²³ Tòbudu iya bù; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²⁴ Wakwa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelù baa; sù phẹ-a: “Iphe, bukpo mbòku mbù l'onwa k'ẹsaa bukwa unu eswe-atùta-unme; mbù mbòku, unu a-noje ndzukò, dù nsọ. O -be mbòku ono g'e gbua opu gude karù onyemoneye. ²⁵ Unu ta adùkwa ozi, unu e-je mbòku ono l'ọphu; iphe, unu e-mejehia bù l'unu a-nuje Chipfu ngweja, aakpo ọku.”

Eswe apfu ugwo iphe-eji
(Uke 16:1-34; Ógú 29:7-11)

²⁶Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu sù iya: ²⁷“Mbòku, ònwa ẹsaa ono dù l'abalì iri l'a-bùjeru unu eswe apfu ugwo iphe-eji. Mbòku ono bẹ unu a-nọje ndzuko, dù nsọ; unu a-swì ẹgu; gwee ngweja, aakpọ ọku anụ Chipfu. ²⁸Unu ta adúkwa ozi, unu e-je mbòku ono; noo kele mbòku ono bụ eswe apfu ugwo iphe-eji; mbụ mbòku, aa-nọdu l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu pfula ugwo iphe-eji, unu meru. ²⁹Kele onyemonye, ta aswìdu ẹgu mbòku ono bẹ ee-bufukwa ebufu lẹ ndu nkephẹ. ³⁰Teke ọ dùru onye jeru ozi mbòku ono; mu e-me onye ono g'ọ chìhu l'echilabọ ndu nkephẹ. ³¹G'ọ tọ dúkwa ozi g'ọ dùhabe, unu e-je. Ono a-bùru iphe, a tọru ọkpa iya sù g'e tsoje jasù l'ojejoje; mbụ l'oo-shije l'ogbo sweru ọgbo. Unu emeje iya l'ẹkameka unu bu. ³²Mbòku ono a-bùru unu eswe-atùta-unme. Unu aswì ẹgu mbòku ono. Unu e-shije l'ụzenyashi mbòku, ònwa dù l'abalì tete tuta unme jasù l'ụzenyashi kẹ mbòku, ònwa a-dù l'abalì iri.”

Ọbo-Ìkpù
(Ógú 29:12-40; Dít 16:13-17)

³³Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu sù iya: ³⁴“Wakwa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelù baa; sù phe-a: Teke ònwa ẹsaa ono dọepho l'abalì iri l'ise g'a bọo Ọbo-Ìkpù kẹ Chipfu. Iphe, aa-bọru iya Chipfu bụ ujiku ẹsaa. ³⁵Mbòku mbụ bẹ unu e-nweru ndzuko, dù nsọ; g'ọ tọ dúkwa ozi, unu e-je mbòku ono l'ophu. ³⁶Ujiku ẹsaa ono bẹ unu a-nuje Chipfu ngweja, aakpọ ọku. O -be lẹ mbòku k'ẹsato; unu anọje ndzuko, dù nsọ; bya anụkwapho Chipfu ngweja, aakpọ ọku. Ndzuko ono bụkwa ndzuko, dù nsọ; ọo ya bụ g'ọ tọ dúkwa ozi, unu e-je mbòku ono l'ophu.”

³⁷“Ono bụ ọbo-iphe, Chipfu doberu; mbụ ophu unu a-ra arara g'ọ bọru ndzuko, dù nsọ. G'a nù Chipfu ngweja, aakpọ ọku, bụ iya bụ ngweja-akpọ-ọku; yee ngweja-nri; waa ngweja-mee; meward ngweja ọzo. Iphe, bụ ngweja ono bẹ aa-nọdujeepho egwe lẹ mbòku, gbaru iya nù. ³⁸A gufu-kpokwaru ngweja k'eswe-atùta-unme; bya agufu iphe, unu anuje Chipfu anunu; gufu l'onye-a apfu iphe, o kweru ukwe iya; gufu iphe-anunu ophu unu tọru obu unu onyo anụ, bụ ophu unu anụ Chipfu.

³⁹“O -rwua mbòku, ònwa ẹsaa dọepho l'abalì iri l'ise; m'unu kpata-chaepho iphe, unu meberu l'alì; unu abọoru Chipfu ọbo-iphe ujiku ẹsaa. Mbòku abahụ iya bẹ unu a-tùta unme ozi; unu atùtakwapho unme lẹ mbòku k'ẹsato. ⁴⁰Mbòku mbụ l'ọbo-iphe ono bẹ unu a-hata akpuru oshi, kachaa ree l'akpuru oshi, unu wọtaru; unu egbuta igu; mẹ ẹkali-oshi, ẹkwo dù shii; waa ẹkali-oshi wilo. Unu gweta iphe ono gude je anọdu l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu tee ẹsaa ujiku ẹsaa. ⁴¹Unu bojekwaru Chipfu ọbo-iphe ono ujiku ẹsaa ono aphagapha. Ono bụ iphe, a tọru ọkpa iya

sù g'e tsoje jasù l'ojejoje; mbù l'oo-shije l'ogbo sweru ogbo. Onwa, aa-boje iya bù l'onwa esaa. ⁴²O buru lẹ̀ m̀kpù bẹ̀ unu e-buru abali esaa ono; mbù l'iphe, bukpo ndu a nwuru lẹ̀ Ízuru e-bukotaru lẹ̀ m̀kpù teke ono. ⁴³Oo ya bù; g'ogbo l'ogbo a-maru lẹ̀ mu meru g'unwu Ízuru bua lẹ̀ m̀kpù teke ono, mu shi lẹ̀ Ijiputu dufuta phẹ̀ ono. O kwa mbedua bù Chipfu; bya aburu Chileke unu."

⁴⁴Oo ya bù; Mosisu bya atuko obo-iphe, Chipfu doberu kakotaru ndu Ízuru.

Eleta oroku enya

(Awu 27:20-21)

24 ¹Tobudu iya bù; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu sù iya: ²"Pfuaru ndu Ízuru g'ephe wotaru ngu okpobe manù olivu, a tsuru likwe, ee-yeje l'oroku g'oku oroku ono nwuje mkpurumkpuru. ³Gẹ̀ Eronu; yeje unwu iya yeje oku l'oroku ono l'ataphu Chipfu l'ime ulo-ekwandzukò ono; mbù l'okotazu ekwa pho, e gude kobuta okpoko-ekemu pho. G'ephe mejekwa oroku ono g'o nwuje shita l'uzenyashi jasù l'utsu. Gẹ̀ ndu Ízuru dobekwa ekemu-a; a -gbẹ̀ l'ogbo sweru ogbo. ⁴Gẹ̀ Eronu dozije oku l'oroku ono l'eli iphe, aapfubeje oroku ono, e meru lẹ̀ mkpola-ododo ono; g'o nwuje enwunwu l'ataphu Chipfu mkpurumkpuru."

Buredi, e doberu Chileke nsọ

⁵"Gude ukpokutu ereshi ghetashi buredi iri l'ẹ̀bo. L'ishi buredi lanu bẹ̀ ii-yeje ukpokutu ereshi, jiru nkweka e keru uto iri wota uzi labo. ⁶L'iworu buredi obu doo l'ogiri labo l'eli teburu ono, e gude okpobe mkpola-ododo mee dobe l'ataphu Chipfu ono. Ishi buredi ishii l'eka lanu; ishi buredi ishii ophuu l'eka iya ophuu. ⁷L'i bya eworu okpobe unwu-isensu dokubegbaa ogiri iya ogiri iya ono; g'o buru iphe, no-chiru enya buredi ono; teme g'e gude iya gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku. ⁸Iphe, bukpo eswe-atuta-unme, a-nwuta anwuta bẹ̀ Eronu e-dozije iya l'iphu Chipfu. O buru ndu Ízuru bẹ̀ oo-nodu emejeru iya; g'o buru ogbandzu, a-no jasù l'ojejoje. ⁹Buredi ono bù Eronu yee oshilokpa iya nwe iya. G'ephe nodujekwa l'eka du nsọ taa ya; kele o du nsọ shii; kele o bù oke iya nkephe lẹ̀ ngweja, aakpo oku anu Chipfu jasù l'ojejoje."

Onye pfubiyuru epha Chileke

¹⁰O nweru nwoke, ne iya bù onye Ízuru; nna iya buru onye Ijiputu; ephe lẹ̀ ndu Ízuru swiru. A nonyaa; ogu daru ephe l'onye Ízuru l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe. ¹¹Onye ono, ne iya bù onye Ízuru ono wata epfuyishi epha Chipfu. A kputa iya kpujeru Mosisu. Epha ne nwata ono bù Shelomotu; nwada Dibiri onye bù oshilokpa Danu. ¹²A kputa iya je atuchia kwaberu Chipfu g'o karu phe iphe, bù uche iya.

¹³Tòbudu iya bú; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu sù iya: ¹⁴“Kpùta onye ono, pfubyiru epha mu ono kpùfu l'azù eka unu kpòberu ùlo-èkwa unu. G'iphe, bukpoò ndu nùmaru teke oopfubiyi epha mu ono byabè iya eka l'ishi; g'òha wulihu woru iya tugbua lè mkpuma. ¹⁵Sù ndu Ízurelù: Onye pfubyiru epha Chileke iya bukwa onye òbu bè iphe-èji iya òbu tù-koru l'ishi. ¹⁶Onye pfubyiru epha Chipfu bè ee-gbu egbugbu. G'òha zefutakwa je atugbua onye òbu lè mkpuma. Onye òbu -bùru onye lwarù alwalwa; òzoo l'ò bú onye a nwùru lè Ízurelù; o pfubiyia epha Chipfu ono; g'e gbua onye òbu egbugbu.

¹⁷“Onye gburu nemadzù ibiya; g'e gbukwaa yèbedua. ¹⁸G'onye gburu iphe-edobe onye òzo pfùkwaa ùgwò iya. Òphu dzù ndzù bè oo-gude dochia òphu nwùhuru nù.

¹⁹“Onye mebyiru nwibe iya ibe èhu lanù; bukwaphe g'ee-mebyi yèbedua ibe èhu lanù. ²⁰Onye gbajiru nwibe iya òkpu g'a gbajilatakwa iya phò. Teke ò bú ènya bè o meru; ò pyahù onye òbu; g'e mekwaphò gè nkiya pyahùlata. Teke ò bú eze bè o chikwofuru onye ono; g'e chikwofulatakwa iya phò eze. Òo g'o mekaberu onye òzo iphe, bú g'ee-mekaberu iya. ²¹Onye gburu anù nemadzù ibiya; g'ò pfùkwaa ùgwò iya; teke ò bú l'òò nemadzù bè o gburu g'e gbukwaa yèbedua. ²²Ekemu-a dù swiru ndu a nwùru anwùnwu lè Ízurelù; yèe ndu lwarù iya alwalwa. Ò kwa mbedua bú Chipfu; bya abùru Chileke unu.”

²³Mósísu pfuchaaru iya ndu Ízurelù; epha kpùta onye ono, pfubyiru epha Chipfu ono; kpùfu l'azù eka epha kpòberu ùlo-èkwa phè je eworu iya tugbua lè mkpuma. Ndu Ízurelù shi nno mee iphe, Chipfu tùru Mósísu ekemu g'èphe mee.

Apha-atùta-unme

(Dit 15:1-11)

25 ¹Tòbudu iya bú; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu l'eli úbvú Sayì-nayi sù iya: ²“Wakwa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelù baa; sù phè-a: Teke unu bahùeruphe l'alì ono, mu abya anù unu ono; unu hajèkwa alì ono g'ò nòoru Chipfu apha-atùta-unme. ³Unu mebeje iphe l'alì unu apha ishii; unu akòchaje opfu-vayìnu unu akòcha apha ishii; wò akpùru iya. ⁴O -be l'apha k'èsa a l'a haa alì ono g'ò tuta unme. Ono bú apha-atùta-unme kè Chipfu. Unu be mebekwa iphe l'alì unu apha ono; òphu unu akòchakwa opfu-vayìnu unu. ⁵Unu te ejekwa akpata iphe, daru èda. Teke vayìnu, e mechaduru emecha mìru amìmi; unu ta awòtakwa iya; noo kèlè apha ono bè alì ono atùta unme. ⁶Iphe, alì mìtaru l'apha k'ono, alì atùta unme ono; a-bùru nri unu; waa k'ohu unu; waa ndu-ozì, unu butaru ebuta; mè ndu lwarù alwalwa, bu l'echilabò unu. ⁷Ò kwaphò iphe, daru èda l'alì ono a-bùru nri iphe-edobe unu; waa anù-ègbudu, bu l'alì unu.”

Apha-ẹhu-utso

⁸“Unu g̃a apha-at̃ta-unme g̃ta apha ẹsaa; mb̃u apha ẹsaa ẹsaa mgbo ẹsaa. Apha-at̃ta-unme ẹsaa ono b̃u iphe, ọo-du b̃u apha ụkporo lab̃o l'apha tete. ⁹Ọnwa k'ẹsaa -duẹpho l'abal̃i iri, b̃u iya b̃u eswe-apf̃u-ugwo-iphe-ẹji; l'i zia g'e gbua opu gude jedzuru l'al̃i unu ono. ¹⁰Unu edoo apha k'ụkporo ẹbo l'iri ns̃o; unu epfua g'onymonye l'al̃i ono mgburugburu nweru onwiya. Apha ono a-buru unu apha-ẹhu-utso; noo teke onyeñonu a-la al̃i iya; mb̃u l'onyeñonu a-lapfu ndibe iya. ¹¹G'apha k'ụkporo ẹbo l'iri ono bukwaru unu apha-ẹhu-utso. Unu ta ak̃obekwa iphe l'al̃i; ọphu unu ejejekwa akpata ọphu daru ẹda l'apha ono; ọzoo ọphu m̃itaru l̃e vaỹinu, a k̃ochaduru ak̃ocha. ¹²Eshinu apha ono buru unu apha-ẹhu-utso b̃e unu e-dobe iya ns̃o. Ọo iphe, daru ẹda l'al̃i ono b̃e unu e-ri l'apha ono.

¹³“O -rwua l'apha-ẹhu-utso ono; g'onyeñonu lakwaa al̃i iya. ¹⁴Ọ -buru l'ọ d̃uru iphe, i reru nwibe ngu; ọzoo l'ọ d̃uru iphe, i z̃utaru l'ẹka nwibe ngu; unu mekwaa ya g'ọ t̃o d̃u onye e-ri nwibe iya urwu. ¹⁵G'ii-gudeje z̃ia nwibe ngu iphe, b̃u: a -gb̃e l̃e g'a b̃ocharu ọbo-iphe apha-ẹhu-utso. Mb̃u l'ọo g'ọo-ño-beru l'aakpata iphe, e meberu l'al̃i b̃u g'oo-gude ree ngu iphe, ĩizu iya. ¹⁶Teke ọ b̃u l'apha a-du igwerigwe nw̃ua t̃eme l'o rwua apha-ẹhu-utso; aswa al̃i ọbu aha shii. Teke ọ b̃u l'apha habe nwahabe l'i gbuzeta aswa iya; noo k̃e-le iphe, ĩizu ele ẹnya iya gb̃uedua l'az̃u az̃uzu b̃u iphe i-meta l'al̃i ọbu. ¹⁷G'ọ t̃o d̃ukwa onye ọphu e-ri nwibe iya urwu; ọ ch̃ia iphe, unu e-meje b̃u g'unu ts̃uj̃e Chileke unu ebvu. Ọ kwa mb̃edua b̃u Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Iphe, ats̃u l'ẹhu l̃e k'apha k'ẹsaa ono

¹⁸“Ọo ya b̃u l̃e-a; unu tsojekwa iphe, mu t̃oru ọkpa iya s̃u g'e tsoje; unu emeje iphe, mu t̃uru l'ekemu; k'ọphu unu e-buru l'al̃i ono; ọ t̃o d̃udu iphe, eme unu. ¹⁹Ọo ya b̃u; g'al̃i emehuaha iphe, a k̃oberu iya; unu erijiaha ẹpho; buru iya; ọ t̃o d̃udu iphe, eme unu.

²⁰“Unu a-j̃ikwanu s̃u: ‘?B̃u gunu b̃e anyi e-ri l'apha k'ẹsaa ọbu; m'anyi ad̃udu iphe, anyi k̃oru; ọphu ọ d̃ukwapho iphe, anyi kpataru?’ ²¹Ọle mu e-kebe unu l'oma l'apha k'ishii; k'ọphu apha ono e-mehu iphe; unu enweru akpuru-iphe, a-suru unu apha ẹto. ²²O -be l'apha k'ẹsato; unu awata ak̃obe iphe l'al̃i. Ọ buru akah̃u iphe, unu metaru b̃e unu a-ñodu eri jas̃u l'apha k̃e tete; teke unu a-kpata iphe, unu meberu l'al̃i.”

Agbaf̃uta iphe, e reru erere

²³“G'ọ t̃o d̃ukwa onye e-rebuje al̃i iya erebu; noo k̃ele al̃i bukwa mb̃e-dua nwe iya. Unub̃edua b̃u abyabya b̃e unu byaru; ọ buru añunu b̃e mu ñuru iya unu g'unu buru.

²⁴“Unu s̃ubeje iphe, ee-gude agbata al̃i ono, b̃u oke al̃i unu ono l'ọphu. ²⁵Ọ -buru l̃e nwune ngu b̃e ụkpa byaru; k'ọphu ọ har̃u al̃i iya ree; g'onye

a-bya agbata alì ono, o reru ono; bukwaru onye yèlè iya bụ ọkpobe abụ-bu. ²⁶Ọlè ọ -bukwanuru l'onye ọbu te nwedu onye e-je agbafuta iya nù; obenu lẹ yèbedua nwewaru iphe k'ophu ọo-dù ike gbata iya; ²⁷g'ọ gba-ko ọpa, nwūwaru nù e -shi teke o reru iya; l'ọ p'fua onye o reru alì ono ụgwọ ọpa ọphu o tokọ kọdu alì ọbu; laphu azụ l'alì iya. ²⁸Ọlè ọ -bukwanuru l'onye ọbu ta amadu ụzo, oo-shi gbafuta iya; g'alì ono, o reru ono nọdukwa l'ẹka onye zuru iya nù jasụ l'apha-ẹhu-utso. O -be l'apha-ẹhu-utso g'onye zuru iphe ọbu haa ya; g'onye ono, nwe iya nù ono laphu azụ l'alì ono.

²⁹“Ọ -duru onye reru ụlo-ebubu lẹ mkpukpu, e gude igbulọ kpụ-pher mgburugburu; g'ọ gbatakwa iya l'ime mgbatapha, o reru iya ono. Ọo l'ime teke ono bẹ ọo-gbata iya. ³⁰Ọlè ọ -buru l'ọ tọ gbata duru iya jasụ ọpa gbaru; ọo ya bụ l'ulo ono, dū lẹ mkpukpu, a kpụ-pheru mgburugburu ono bẹ ee-me g'ọ bwaruro k'onye zuru iya nù; e -shi l'ogbo sweru ọgbo. Ọ tọ kufukpokwaa ya nù l'ẹka l'apha-ẹhu-utso. ³¹Obenu l'ulo, nọgbaa l'oma mkpukpu, a kpụ-pheduru igbulọ mgburugburu bụ g'eemeje ọma ẹgu bẹ ee-meje iya. Ẹphebdua dū k'agbata; tẹme o jee l'akufu onye zuru iya nù l'ẹka mẹ o -rwua l'apha-ẹhu-utso. ³²O bekwanu lẹ-a; a bya lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu kẹ ndu Lívayi; ulo, nọgbaa l'oma mkpukpu, bụ nkephẹ bẹ ndu Lívayi ono a-gbatajẹ teke dū phẹ ree. ³³Teke ọ duru onye zuru onye Lívayi ulo; ọphu onye Lívayi ono adudu ike gbafuta iya; g'ulo ono, e reru ono, nọ lẹ mkpukpu ono, bụ phẹ nwe iya ono; laphukwa iya azụ l'ẹka; noo kẹlẹ ulo ndu Lívayi lẹ mkpukpu ono, a nuru phẹ ono bụ iphe phẹ l'echilabọ ndu Ízurelu. ³⁴G'ọ tọ dukwa iphe, e-me g'ẹphe ree alì ẹka ẹphe echeje aturu phẹ; mbụ ọphu nọ lẹ mkpukpu phẹ; noo kẹlẹ ono bụ okiphe phẹ jasụ l'ojejeje.”

Ejie ndu ukpa ụgwọ

³⁵“Ọ -buru l'onye Ízurelu ibe ngu bẹ ukpa byaru; ọphu ọ duedu ike azụ onwiya l'obutobu ngu; yejeru iya ẹka egube ono, eeyejeru onye lwaru alwalwa; ọzoo onye byaru abyabya ono; k'ophu oo-bukube ngu g'ọ buku-be ngu. ³⁶Ta natakwaa iya ntukwase; ọ chikwa g'ị tsu Chileke ngu ebvu; k'ophu nwune ngu ono e-bukube ngu g'ọ bukube ngu. ³⁷Te jiekwa iya okpoga sụ iya g'ọ tukwaseru ngu iya iphe; ọphu i lekwa ẹnya urwu lẹ nri, ị nuru iya. ³⁸Ọ kwa mbèdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alì Ijiputu gẹ mu nù unu alì Kénanu; tẹme mu aburu Chileke unu.”

Aha ohu g'o nweru onwiya

³⁹“Ọ -buru l'onye Ízurelu ibe ngu, gụ l'iya bu obutobu bẹ ukpa byaru; k'ophu o woru onwiya ree ngu; be mekwa iya g'ọ jejeru ngu ozi g'ohu. ⁴⁰Ọo g'iimeje onye i beru ozi; ọzoo onye byaru abyabya bụ g'ii-me iya;

l'o jeeru ngu ozi nno jasū l'apha-ẹhu-utso. ⁴¹O -rwua teke ono l'i haa ya; mękpoo unwu iya; l'o laa lapfu ndibe pęę; lapfu okiphe nna iya. ⁴²Kele eshinu ndu Ízurelu bu ohu nkemu, mu shi l'alí Ijiputu dufuta bę e tee redu pęę g'ęphe buru ohu. ⁴³Ta dukwaru onye Ízurelu ibe ngu ẹhuka; l'i tsujekwa Chileke ngu ebvu. ⁴⁴Gę ndu unu a-gbaję ohu; unwoke mę unwanyi; bukwaru ndu shi l'ohozo, nọ-pheru unu mgburugburu. Nokwa ndu unu a-gbaję ohu bu ono. ⁴⁵Ndu ozo, unu a-gbajęfua ohu bu ndu byaru abyabya, unu l'ęphe tuko buru; ozoo ndibe ndu ono, unu l'ęphe tukokwapho buru ono, bu ndu ęphe nọ l'alí unu nwushia. Unu -gbaa pęę ohu; unu enwowa-rų pęę rọ. ⁴⁶Ndu k'ono bę unu e-me g'ęphe buru okiphe, unu ketaru unwu unu, l'etso unu l'azu; g'ęphe keta pęę g'ęphe buru ohu pęę jaswaruro. O -be l'unwune unu, bu unwu Ízurelu; unu ta adukwaru pęę ẹhuka.

⁴⁷“O -buru l'onye lwaru alwalwa; ozoo onye byaru abyabya, unu l'iya tuko buru nonyaru bya enweru iphe; onye Ízurelu ibe ngu, yęę ya bu-kube -daa ukpa bya eworu onwiya ree onye lwaru alwalwa ono, bukube ngu nu ono; ozoo l'o woru onwiya ree abubu onye ono, lwaru alwalwa ono; ⁴⁸e -rechakpoo ya nu bę aa-gbafutale iya-a; onye lanu l'ime unwune iya a-gbafutakpoo ya. ⁴⁹Gę nwune nna onye obu; ozoo nwa nwune nna iya; ozoo onye ozo, ęphe l'iya bu abubu jekwaa agbafuta iya. O -buru l'onye obu nonyaru bya enweru iphe k'ophu ọo-du ike gbafuta onwiya; g'onye obu gbafutakwa onwiya. ⁵⁰G'onye reru onwiya; yęę onye zuru iya nu; nọdukwa gbakoo maru apha ole, du nu; a -gbę l'apha onye obu reru onwiya jasū l'apha-ẹhu-utso. G'a gbę l'iphe, onye o-gburu-mita ejetaję ujiku lanu; gbakoo okpoga apha, ghuduru nu; karu iya iphe, ọo-pfu gude gbata onwiya. ⁵¹O -buru l'apha, ghuduru nu hakwadu shii; g'onye ono keta okpoga ono, o shi gude ree onwiya ono ophu kwata ka shii pfua gude gbata onwiya. ⁵²Teke o -bukwanu l'apha, ghuduru nu habewa nwahabe g'o rwua l'apha-ẹhu-utso; g'ęphe l'iya gbakoo ya; g'o pfua g'apha ole, ghuduru nu ha gbata onwiya. ⁵³G'e mejekwa onye ono g'eemeje onye-ozí, e butaru ebuta aphagapha. G'e leta ęnya g'onye ono, o nọ l'eka ono ta adukwaru iya ẹhuka. ⁵⁴O -buru l'a taa gbafutadu iya l'uzo, du ęgube ono; g'a hakwaa yęę unwegirima ibe iya mę o -rwuepho l'apha-ẹhu-utso. ⁵⁵Noo kele ndu Ízurelu bu ohu mu. ęphe bu ohu mu, mu dufutaru l'alí Ijiputu. O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Obunggo, ee-bu onye emeje iphe,

a suru g'o mee

(Dit 7:12-24; 28:1-14)

26 ¹“G'o to dukwa agwa; ozoo ntekpę, a pyiru apyipyi; ozoo mkpuma, a kpoberu g'itso, unu e-dobe l'alí unu. Ophu o dukwa mkpuma, a pyiru apyipyi, unu ee-dobe l'alí unu wata abaru eja. O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu. ²Unu dobeje eswe nkemu, bu

eswe-atyta-unme iche; unu akwabeje ọlo mu, dụ nsọ ùbvu. Ọ kwa mbe-
dua bu Chipfu.

3“Unu -nọdu atukojewa iphe, mu toru okpa iya sụ g'e tsoje etso; bya emekota iphe, mu sụru g'unu mee; 4 be mu a-nọduepho edzeru unu mini l'orwuberu iya; iphe, e meberu l'alị emehu emehu; teme oshi, nọ l'egu amishigbaa mebyi iya. 5 Iphe a-nọdu emehuru unu shii; k'ophu bu l'unu a-nọdu echi ereshi jasụ ògè awọ akpuru vayinu erwua. Unu egude awọ akpuru vayinu jasụ ògè emebe iphe l'alị erwua ọzo. Unu a-nọdu eri nri eriji epho; unu eburu l'alị ono; ọ tọ dudu iphe, eme unu.

6“Mu e-me g'unu buru l'ehu-guu l'alị ono; k'ophu bu l'unu a-ze pyakoo; ọ tọ dudu onye eye unu ebvu. Mu emee g'ejo anu-egbudu chihu l'alị ono; ophu a byadu alwu ogu l'alị unu ono. 7 Unu a-chi ndu ohogu unu gbushia phe. 8 Unu -du ise; unu achia umadzu ukporo ise; teke unu du ukporo ise; unu achia unu ukporo l'ise. Unu e-gude ogu-echi unu gbushia ndu ohogu unu. 9 Mu a-nọdu eleta unu enya; mee unu g'unu zua azuzu kabaa lotu. Ogbandzu mu l'unu be mu e-me go nguru anguru. 10 Ozo bu l'unu e-rije akahu iphe, unu kpataru jasụ unu akpata k'ophu; mbu a -nonyaa unu achishiaha akahu iya k'ophu ee-wobata k'ophu. 11 Teme mu eworu ulo-ekwa mu kpo be l'echilabo unu; ophu unu adubaedu mu ideyideyi. 12 Mu a-nọdu ejephe l'echilabo unu; mu aburu Chileke unu; unu aburu ndibe mu. 13 Ọ kwa mbe-
dua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'alị Ijiputu; g'unu ta abureru ohu ndu Ijiputu. Mu mebyiwaa ike ono, epho shi gude mee g'unu buru ohu phe ono; shi nno mee unu g'unu phafuta ishi.”

Aphụ, aa-nụ onye te emejedu iphe,

a sụru g'o mee

(Dit 28:15-68)

14“Ọle ọ -buru l'unu ta ngabeduru mu nchi; ophu unu emedu iphe, mu sụru g'unu meje g'ọ ha; 15 mbu ọ -buru l'unu ta agubeduru iya iphe; mbu iphe, mu toru okpa iya sụ g'e tsoje; ọzo l'obu unu woru iphe, mu turu lekemu mee; ọ dụ ideyideyi; k'ophu bu l'unu te emejedu iphe, mu sụru g'unu meje g'ọ ha; unu eshi nno woru ogbandzu, mu l'unu gbaru mebyia; 16 bukwa iphe, mu e-me unu bu ọwa: Mu e-me ge ndzu-agugu rwuta unu; teme ukwaranta esehaa unu; yee ejo ehu-oku, e-woru unu enya mebyia; ndzu unu ala ke mmanu. Unu -kobe iphe l'alị l'ọ buru iphe-mmanu; noo kele ọo ndu ohogu unu e-mechaa ria ya. 17 Mu a-gharu unu iphu le ke njo; ndu ohogu unu alwu-kpee unu l'ogu. Ndu unu dụ ashị a-buru ndu-ishi unu; unu agbaaha ọso teke adudu onye achị unu.

18“Ọ -buru le mu mecharu unu nno; ophu unu angabeduru nchi; mu anubaa unu aphu iphe-eji unu ono ophu ha g'owa mgbo esaa. 19 Mu e-me g'unu kubuhu onwunu; mbu mee akpaminigwe, unu vu l'ishi g'ọ dụ

gborojii gę mkpürukpu-ígwè; bya emee alì, unu zọberu okpa g'ọ ha nge-rengere g'onyirubvu. ²⁰Okpehu, unu gude kọo alì a-buru unu kę mmanu; noo kęle alì ta adüedu iphe, oo-meta; tẹme oshi-ọmi, pfuru l'alì ono ami-buhu mebyi.

²¹“Teke ọ bụ l'unu emekwaphọ iphe, mu sụru g'unu te emejeshi; k'ophu bụ l'unu ta angakwaru mu phọ nchị bę mu e-gude iphe-ẹhuka, ka iphe-ẹji, unu meru mgbo ẹsaa; nua unu aphụ. ²²Mu a-chiru anụ-ẹgbudu ye g'ẹphe bya adakaa unu; bya atuko unwegirima unu nakota unu l'okpehu; tuko iphe-edobe unu mebyishichaa; mee; unu ta abaedu ishi; eze gbororo unu adabyiru iphoro.

²³“Teke mu mechakporo unu iphemiphe ono; ophu unu agbanwekwapho; unu nodu emekwapho iphe, mu sụru g'unu te emejeshi ²⁴bę mu e-mekwapho unu iphe, mu tege emedu unu; mbụ lę mu a-nu unu aphụ iphe-ẹji ono, unu eme ono mgbo ẹsaa. ²⁵Mu a-ha g'ogu dapfu unu; gude iya gwata unu ugwo ogbandzu ono, unu mebyiru ono. Unu -dzukobeepho l'oma mkpukpu unu; mu emee g'ejo iphe-ememe dapfu unu; shi nno woru unu yee ndu ohogu unu l'eka. ²⁶Teke mu gbuchiru unu ọzo, eeshije akota nri ono; bę unwanyi iri a-duje ike ghekota buredi g'unu ha l'ovokoku lanu. Ephe -ghechaa ya; ephe egude iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe keeru iya unu. Unu -richaa ya; ẹgu aguroo unu l'eka ogo unu.

²⁷“Ole ọ -buru lę mu mechaaru unu iphemiphe ono; unu nodu emekwapho iphe, mu sụru g'unu te emeshi ²⁸bę mu e-gude ẹhu-ẹghu mee unu iphe, mu tege emedu unu; mbụ l'ọo mbędua l'onwomu e-chi unu iphe mgbo ẹsaa k'iphe-ẹji, unu eme. ²⁹Noo teke unu a-wata eri anụ unwu unu unwoke; mbụ richaa ria anụ unwu unu unwanyi. ³⁰Mu e-mebyishi ẹka unu agwaję iphe; bya enwutsushia ọru-ngweja ẹka unu akpoje unwu-isensu oku. Mu eworu odzu unu tuka l'eli nshi unu ono, bühukwapho odzu l'onwiya ono. Unu adu mu pho ideyideyi l'obu. ³¹Mu emee mkpukpu lę mkpukpu unu g'ọ buru iphe, dabyigbaaru iphoro. Mu emee ọlo unu, du nsọ g'ọ buru okorobo ọlo. Teke ono bę mkpo ngweja, unu gweru ta abyaedu adu mu ree. ³²Alì ono bę mu e-me g'ọ buru ochobu; k'ophu bụ lę ndu ohogu unu, bụ ndu e-mechaa buchia ya nụ bę oo-du biribiri. ³³Ozo bụ lę mu a-tuka unu nanunanu l'alì ndu ohozo. O buru ogu-echi bę mu a-mita gude tsoru unu. Alì unu adabyiru iphoro. Mkpukpu lę mkpukpu unu abukotaru ochobu. ³⁴Noo teke ẹhu a-wata atso alì ono lę ya atuta unme; mbụ teke ono, ọ dabyikporo iphoro; unubędua nodu l'alì ndu ohogu unu ono. Teke ono bę alì ono a-nodukpoephe ete ẹswa lę ya atuta unme. ³⁵Teke ono, alì ono dabyiru iphoro ono bụ unme bę ootuta; kęle o to shidu atuta-jekwadu unme l'apha-atuta-unme unu teke unu shi buru iya.

³⁶“A bya lę ndu ophu ghuduru nụ l'echilabo unu; ndu k'ono bę mu e-me g'ẹphe du ogozi l'ime obu phe l'alì ndu ohogu phe; k'ophu bụ l'ekwo, a nmaru yigayiga l'e-me g'ẹphe ye okpa l'oso; gbalaa gę ndu e gude

ogu-echi achi. Epeh adaa l'ebe adu onye achi phe oso. ³⁷Epeh e-vukota-je nwibe phe daa dapyabe phe ge ndu e gude ogu-echi achi l'ebe abu l'o duru onye achi phe nu. Ophu unu adubaedu ike apfuru l'iphu ohogu unu. ³⁸Unu a-nwushihu l'ali ndu ohozo. O buru ali ndu ohogu unu e-ri ishi unu. ³⁹Temme nwa ndu ophu phoduru nu l'echilabo unu be a-nodu eyifu eyifu l'ali ndu ohogu unu. O buru ejo-iphe, epeh meshiru; waa ophu nna phe oche phe meshiru be epeh e-gude yifu ono.

⁴⁰“Ole o -buru l'ephe pfushiru ejo-iphe, epeh eme; yee ejo-iphe, nna phe oche meshiru; mekpoo emeswe, epeh mesweru mu; yee ememe, epeh emeje iphe, mu suru g'ephe te emeshi, ⁴¹bụ iphe, meru; mu mee phe iphe, mu tege emedu phe; chiru phe jeye l'ali ndu ohogu phe. O -buru l'okpoma phe ono, ejo-iphe jiru ejiji ono be epeh e-woze ali; bya apfua ugwo ejo-iphe, epeh mekotaru; ⁴²be mu a-nyatakwa-a ogbandzu mu le Jiekopu; yee ogbandzu mu le Ayizaku; mu anyatakwapo ogbandzu mu le Ebirihamu; nyatakwapo ali ono. ⁴³Obenu l'ali ono be epeh a-ha g'o dabyiru iphoro; gude ehutu-utso nyaa oku. Noo teke epeh a-pfu ugwo ejo-iphe, epeh meru; noo kele epeh ta adudu iphe, epeh guberu iphe, mu turu lekemu; wafua l'ephe woru iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje mee; o du ideyideyi. ⁴⁴Ole g'o duhabe be teke ono, epeh a-nodu l'ali ndu ohogu phe ono be mu ta ajikakwa phe; ophu mu edobekwa phe ge ndu du ideyideyi; ke ge mu mebyishikota phe kpamu; mebyia ogbandzu mu l'ephe; kele o kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke phe. ⁴⁵Ole mu e-gude iswi ehuru phe nyata ogbandzu mu le ndu ndiche phe, bu ndu mu shi l'ali Ijiputu dufuta l'atati-phi ohamoha; k'ophu mu a-buru Chileke phe. O kwa mbedua bu Chipfu.”

⁴⁶Ono bu iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o turu leke- mu; waa ekemu, Chipfu turu dobe l'echilabo epeh le ndu Izurelu l'eli ubvu Sayinayi. O buru Mosisu be o nuru iya g'o nu phe.

Ekwe ukwe emeru Chipfu iphe

27 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²“Pfuaru unwu Izurelu; su phe-a: O -buru le nemadzu rifuru angu le ya e-woru nemadzu nu Chipfu; g'o pfukwaa ugwo l'ishi onye obu:

³“O -buru nwoke, nowaru a -gbe l'ukporo apha rwua ukporo apha eto; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu labo le shekelu iri. G'o bukwaru iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be ee-gude tua ya.

⁴“O -buru nwanyi; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu le shekelu iri.

⁵“O -buru nwokoro, noru a -gbe l'apha ise jasụ l'ukporo apha; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu; o -buru nwanyi; iphe, aa-pfu l'ishi iya aburu mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu iri.

6“Ọ -buru nwata ke nwoke, noru a -gbẹ l'ọnwa lanu jasụ l'apha ise; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu ise. Ọ -buru nwata ke nwanyi; iphe, aa-pfu l'ishi iya aburu mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu eto.

7“Nwoke, no-ghataru ukporo apha eto bu mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu iri l'ise be aa-pfu l'ishi iya; teke o bu nwanyi la pfua mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu iri.

8“Ọ -buru l'onye ono, riburu angu ono be akpa nri; k'ophu bu lo to du du ike apfu iphe, a suru go pfua; go duru onye obu, o riru angu iya obu; dujeru onye uke. Onye uke ono elee ya enya kooru iya iphe, oo-pfu. Ọ buru g'ike onye ono, riburu angu ono habe bu gee-gbuberu iya iphe, oo-pfu.

9“Teke o bukwanu loo anu be nemadzu gude bya anu Chipfu iphe ngweja; mbu anu ophu gbaru g'anu iya Chipfu; iphe, bukpo anu, a nuru Chipfu egube ono dukotakwa nsọ. 10G'o to wotakwa anu ozo dochia enya iya; g'o to wotakwa anu ozo ka eji; ozoo ophu ka ree gude gbanweta anu k'ono, o riburu angu loo-nu ono. Ọ -buru lo gude anu ozo je agbanweta iya be anu ophu o gude je iya agbanweta; yee anu, o jeru agbanweta tukookwa buru anu, duru Chileke nsọ. 11Obenu; o -buru l'iphe, o riburu angu loo-nu bu anu, aaso nsọ; mbu anu ophu e tee gudejedu egweru Chipfu ngweja; ga kputakwa anu obu kpuleru onye uke. 12G'onye uke ono lee ya enya maru mo du ree too o du eji; o buru iphe, onye uke ono sukpoerupho go pfua bu iphe, oo-pfu. 13Ọ -buru l'onye nwe iya nu be o du go gbata iya; g'onye ono kee aswa iya uzo ise wota oke lanu tukwase laswa iya pfua gude gbata iya.

14“Ọ -buru lo duru onye woru ulo iya nu go duru Chipfu nsọ; bukwa onye uke be o duru epfu l'ulo ono du ree; ozoo lo du eji. Ọ buru iphe, onye uke sukpoerupho loo aswa iya bu aswa iya. 15Ọ -buru l'onye woru ulo ono doberu Chipfu nsọ be o du go gbata iya; g'onye obu kee aswa iya uzo ise wota yekobe laswa iya pfua; teme ulo obu abubaruru nkiya.

16“Ọ -buru le nemadzu butaru ali-ihe iya nu go buru ke Chipfu; gee-gude maru iphe, bu aswa iya bu ge mebyi iphe, aa-kobe l'ali ono habe shii. Ali, aa-ku-gbu bali, jiru nkweka iri be aswa iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu labo le shekelu iri. 17Ọ -buru loo apha-ehu-utso be o nuru ali iya go buru ke Chipfu obu; buepho iphe, a suru ga pfua be aa-pfu. 18Ole o -buru l'apha-ehu-utso ghatawaru; teme o ribua angu loo-woru ali ono doberu Chileke nsọ; g'onye uke gua apha ole, phoduru nu; teme lo rwua l'apha-ehu-utso ozo; shi nno karu onye ono iphe, aswa iya bu. Oo ya bu lee-gbubota iphe l'iphe, a suru ga pfua. 19Ọ -buru l'onye woru ali ono doberu Chileke nsọ be o du go gbata iya; go kekwa aswa iya uzo ise woru oke lanu yekobe laswa iya pfua gude gbata iya. O -mechaa nno; ali ono abubaruru nkiya go shi buru iya. 20Ole o -buru l'onye ono ta agbataduru ali ono; o woru iya ree onye ozo; be ali obu

kwawaru; ophu o duedu ike gbata iya. ²¹O -rwuepho l'apha-ehu-utso; be ali ono a-duru Chipfu nsọ; o buru ndu-uke be oo-du l'eka; eshinu o bu ali, e dobehawaru Chipfu nsọ.

²²“O -duru onye riburu angu anu Chipfu ali, o zuru azuzu, abudu ali iya, shi l'enya unuphu ibe phe; ²³g'onye uke gu apha ole, phoduru nu; teme lo rwua l'apha-ehu-utso; shi nno karu onye ono iphe, aswa iya bu. O buru mboku ono be onye ono a-pfu aswa iya obu g'o buru iphe, duru Chipfu nsọ. ²⁴O -rwua l'apha-ehu-utso; g'ali ono laphu azu l'eka onye a zuru iya l'eka iya; mbu onye ali ono bu nkiya gedegede.

²⁵“G'iphe, bukpo aswa iphe, aapfukpo apfufu bukwaru iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be ee-gudeje tua ya; g'a maru shekelu ole, o du. Erwa shekelu lanu bu ukporo gera.

²⁶“G'o to dukwa onye a-kputaje anu mbu, vuru uzo waa ekpa ne iya; bya anu g'e doberu Chileke nsọ; kele anu, vuru uzo waa ekpa ne iya bukwa ke Chipfu; m'o bu eswi; ozoo aturu; g'o ha tukoru buru ke Chipfu. ²⁷O -buru anu, aaso nsọ; g'onye ono pfua iphe, a suru g'o pfua gude gbata iya; g'o kekwapho aswa iya uzo ise; wota oke lanu yekobe l'aswa iya ono pfua. Teke o bu lo to dudu ike gbata iya g'e ree ya onye ozo iphe, a suru lo bu aswa iya.

²⁸“Ole g'o duhabe; g'o to dukwa iphe, nemadzu goru nu Chipfu, ee-re erere; ozoo gbata iya agbata. Mbu iphe, shi l'iphe, nemadzu nweru enweru; m'o bu nemadzu; ozoo anu; ozoo ali, bu iya nwe iya; iphemiphe, a goru nu Chipfu dukwaru Chipfu nsọ shii. ²⁹G'o to dukwa onye e doberu k'egbugbu, aa-gbataje agbata; g'e gbukwaa onye obu egbugbu.

³⁰“Oke-lanu-l'uzo-iri l'iphe, e metaru l'ali; m'obeta o buru mebyi iphe, a kpataru l'iphe, a koru l'ali; ozoo akpuru, oshi mitaru; bukotakwa ke Chipfu; o duru Chipfu nsọ. ³¹O -duru onye eme g'o gbata oke-lanu-l'uzo-iri nkiya; g'onye ono kekwa iphe, bu aswa iya uzo ise; wota oke lanu yekobe l'aswa iya ono gude gbata iya. ³²A bya l'oke-lanu-l'uzo-iri, shi l'eswi; ozoo ophu shi l'eghu me aturu; mekpoo ophu shi l'iphe, bu anu, eye ishi l'oka; g'oke-lanu-l'uzo-iri, shi iya nu dukotajeru Chipfu nsọ. ³³G'o to jekwa iya enyocha ke ?a maru o du ree too o du eji; ophu o gbakwa iya inwe. A -gbakwanaa ya inwe agbagba ophu; g'ono yee ophu e gude agbanweta iya tukokwa buru iphe, du nsọ; ophu a byadu agbata iya agbata.”

³⁴Ono bu ekemu, Chipfu tushiru nu Mosisu l'ubvu Sayinayi g'o je anu ndu Izurelu.